η ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

ΓΙΑ ΑΡΧΑΡΙΟΥΣ

Martin McCrory
& Robert Moulder

ΕΠΙΛΟΓΗ

Τίτλος Πρωτότυπου: French Revolution for Beginners (1983)
Copyright κειμένου: Martin McCrory
Copyright εικονογράφησης: Robert Moulder
Copyright για την ελληνική έκδοση: ΕΠΙΛΟΓΗ

Στοιχειοθεσία - φιλμ - εκτύπωση: ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΑ
Ολυμπίας 47 - Α. Τούμπα - Τηλ. 933508

Γραφική επιμέλεια - εξώφυλλο: Γ. Αβραμίδης
Βιβλιοδεσία: Μ. Τρικαλιάρης
Γυμνασ. Δημητριάδη 8 - Τηλ. 423222

Μετάφραση: Βασίλης Τομανάς

ΕΠΙΛΟΓΗ

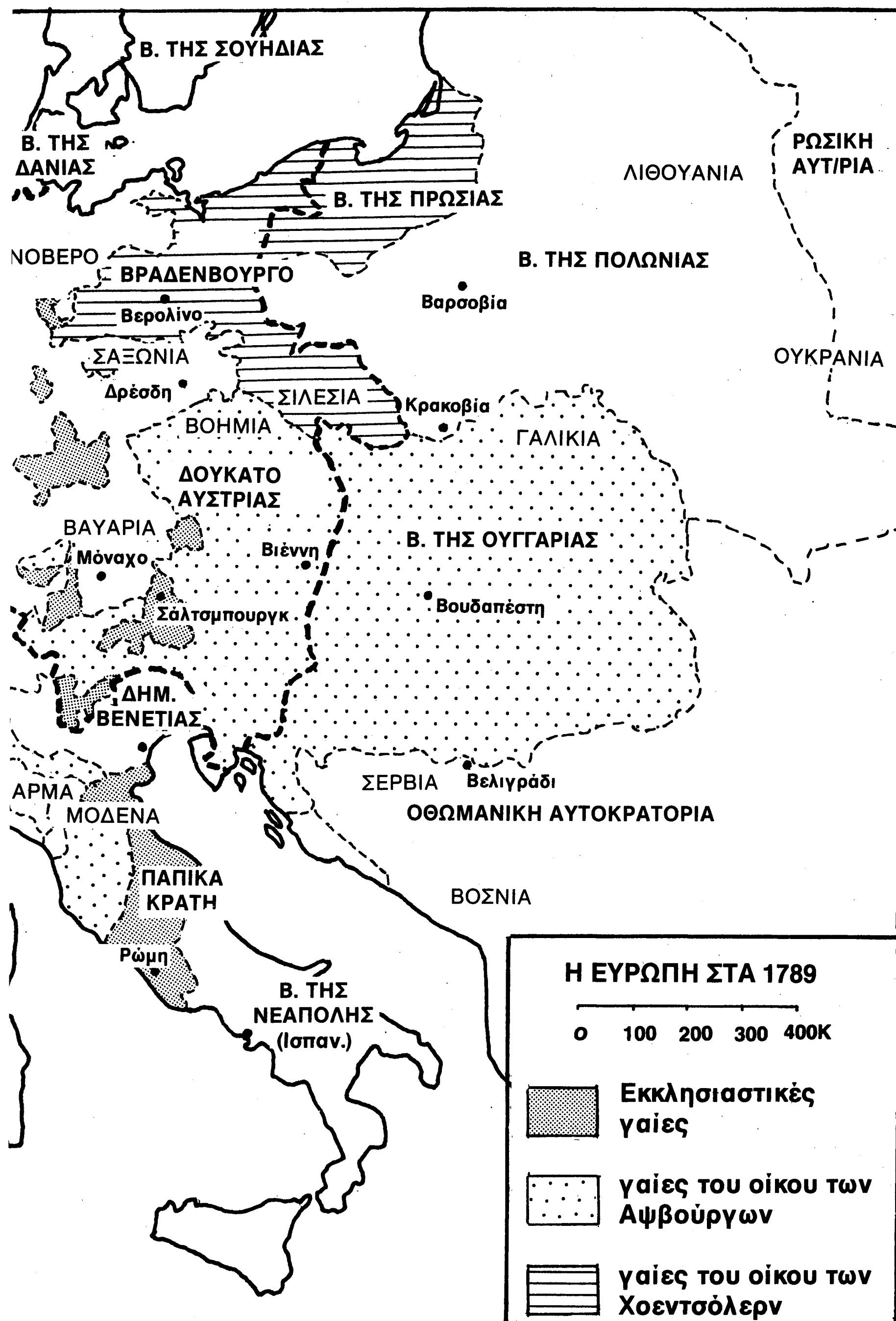
εκδόσεις με έδρα τη Θεσσαλονίκη

Βασ. Ηρακλείου 40, Τ.Τ. 54623, τηλ. 236.317
αποθήκη: Θ. Χαρίση 8

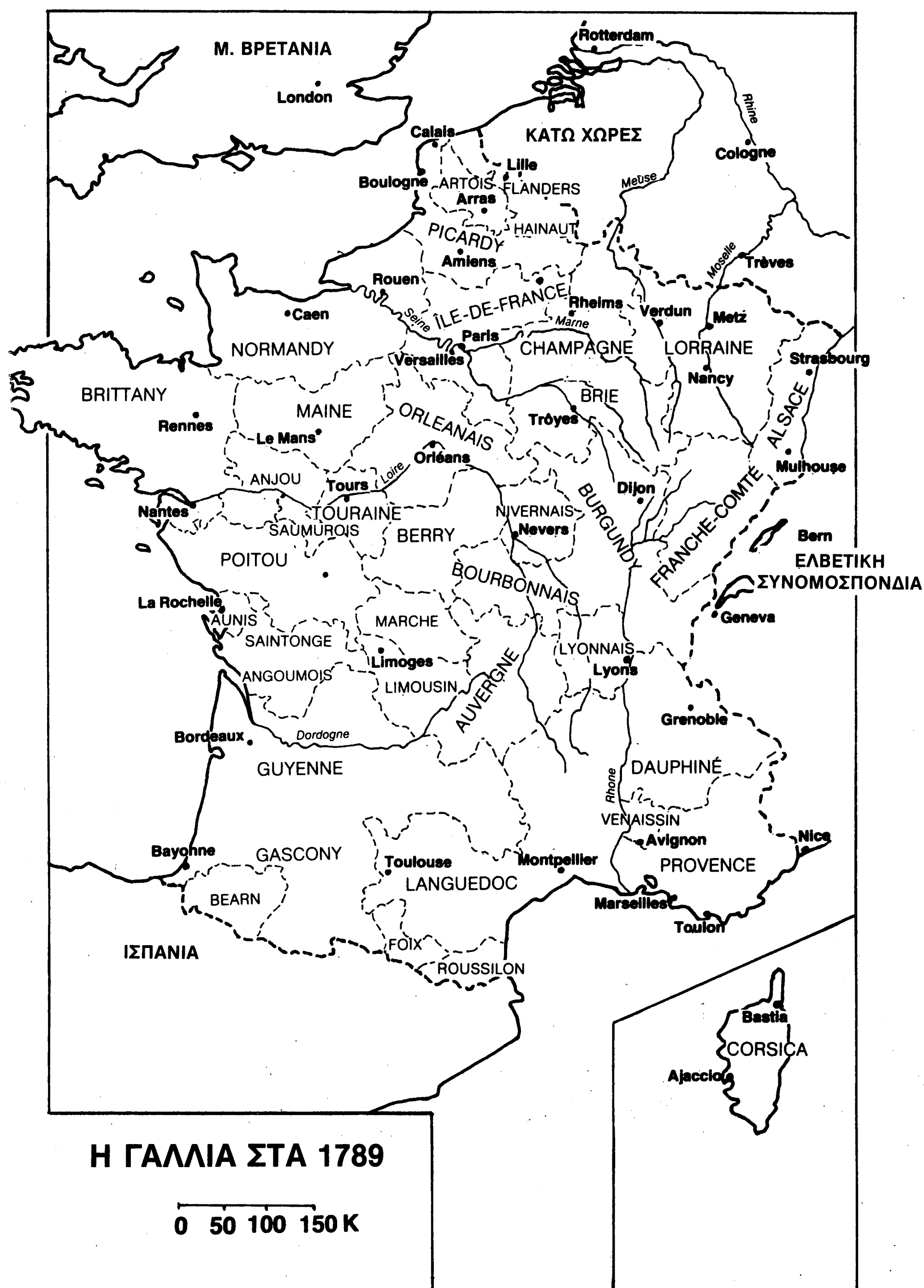

Περιεχόμενα

ΙΡΛΑΝΔΙΑ
Δουβλίνο
Μάντσεστερ
Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ
Λονδίνο
Μπρίστολ
Άμστερνταμ
ΕΝΩΜ.
ΕΠΑΡΧΙΕΣ
ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ
Παρίσι
ΒΑΣΙΛΕΙΟ
ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ
ΕΛΒΕΤΙΑ
Β. ΤΗΣ
ΠΕΔΕΜΟΝΤ
Αβινιόν
Β. ΤΗΣ
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑΣ
Μαδρίτη
Λισαβώνα
Β. ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ
ΚΟΡΣΙΚΗ
ΣΑΡΔΗΝΙΑ

Β. ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ
Β. ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ
Β. ΤΗΣ ΠΡΩΣΙΑΣ
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ
ΡΩΣΙΚΗ ΑΥΤ/ΡΙΑ
ΝΟΒΕΡΟ
ΒΡΑΔΕΝΒΟΥΡΓΟ
Β. ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ
Βερολίνο
Βαρσοβία
ΣΑΞΩΝΙΑ
ΟΥΚΡΑΝΙΑ
Δρέσδη
ΣΙΛΕΣΙΑ
Κρακοβία
ΒΟΗΜΙΑ
ΓΑΛΙΚΙΑ
ΔΟΥΚΑΤΟ ΑΥΣΤΡΙΑΣ
ΒΑΥΑΡΙΑ
Β. ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ
Βιέννη
Μόναχο
Βουδαπέστη
Σάλτσμπουργκ
ΔΗΜ. ΒΕΝΕΤΙΑΣ
ΣΕΡΒΙΑ
Βελιγράδι
ΑΡΜΑ
ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ
ΜΟΔΕΝΑ
ΠΑΠΙΚΑ ΚΡΑΤΗ
ΒΟΣΝΙΑ
Ρώμη
Β. ΤΗΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ (Ισπαν.)
Η ΕΥΡΩΠΗ ΣΤΑ 1789
0 100 200 300 400K
Εκκλησιαστικές γαίες
γαίες του οίκου των Αψβούργων
γαίες του οίκου των Χοεντσόλερν

Η ΓΑΛΛΙΑ ΣΤΑ 1789

ΕΝΑ

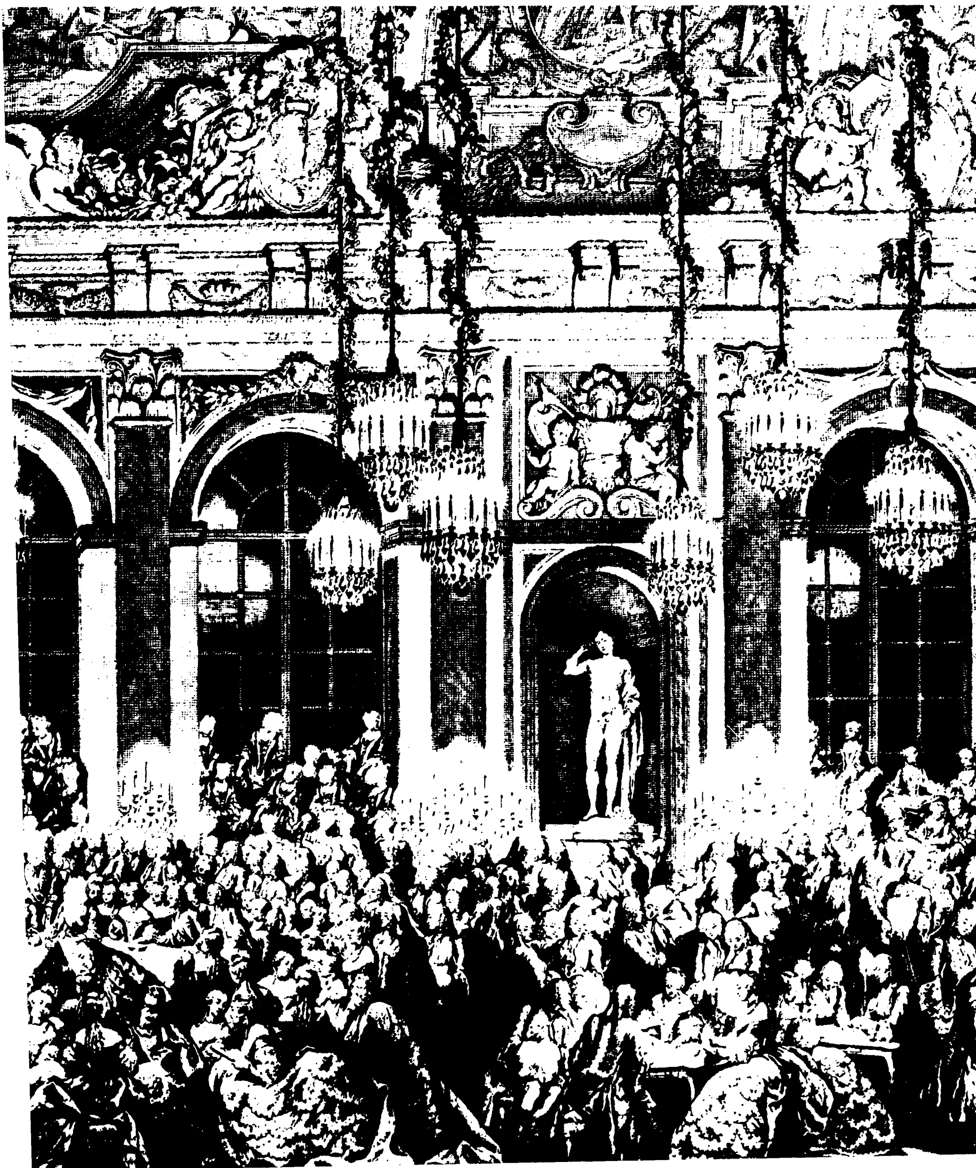
ΤΟ ΠΡΟ-ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Η Αυλή του Λουδοβίκου του ΙΔ'

Στα τέλη του δέκατου έβδομου αιώνα η Γαλλία αναδείχτηκε σε μιαν από τις μεγαλύτερες δυνάμεις του ευρωπαϊκού χώρου. Οι άγριες συγκρούσεις για την εξουσία στους κόλπους της γαλλικής αριστοκρατίας περιορίστηκαν σε αναξιοπρεπή καυγαδάκια για θέματα εθιμοτυπίας, αφ' ότου ο Λουδοβίκος ο ΙΔ', ο «Βασιλιάς Ήλιος», συνόψισε στο πρόσωπό του τη θεωρία και την πρακτική της απόλυτης μοναρχίας.

Τα μεγαλόπρεπα ανάκτορα των Βερσαλιών υπήρξαν η εξωτερίκευση της αυταρχικής διακυβέρνησης του Λουδοβίκου και προορισμό τους είχαν να μεταδώσουν το μεγαλείο και το κύρος της μοναρχίας των Βουρβόνων. Θα φαινόταν αδιανόητο στους καλεσμένους στις εξεζητημένες δεξιώσεις που δίνονταν στην Αίθουσα με τους Καθρέφτες ότι, δυο γενεές μετά τα 1715 που πέθανε ο Λουδοβίκος, η Γαλλία έμελλε να βυθιστεί σ' ένα κοινωνικό και πολιτικό χάος, με αποκορύφωμά του την βίαιη καταστροφή του Προεπαναστατικού Καθεστώτος.

Η Γαλλία τον δέκατο όγδοο αιώνα

Η ανάρρηση στο θρόνο του Λουδοβίκου του ΙΣΤ' στα 1774 ήταν ένα ατυχές γεγονός για ένα έθνος που περνούσε κρίση. Πιο κουτός κι από τα δυο αδέρφια του, έμελλε να δείξει πολύ μικρό ενδιαφέρον και πολύ μικρήν ικανότητα στις κρατικές υποθέσεις. Σε μιαν εποχή που η Γαλλία είχε ανάγκη από έναν ισχυρό μονάρχη, η αστάθεια του χαρακτήρα του Λουδοβίκου έμελλε να τον κάνει επικίνδυνα υποχωρητικό στις πιέσεις μιας αριστοκρατίας που πάσχιζε απεγνωσμένα ν' ασκεί έλεγχο στον κρατικό μηχανισμό. Όντας μοιραία αναποφάσιστος, τα γεγονότα του 1789 έμελλε να τον αιφνιδιάσουν. Η εμφανής ανικανότητά του να τα καταλάβει ή να τ' αποδεχτεί έπαιξαν ουσιαστικό ρόλο στη βία, που αποτελούσε, ολοένα πιο σημαντικό στοιχείο.

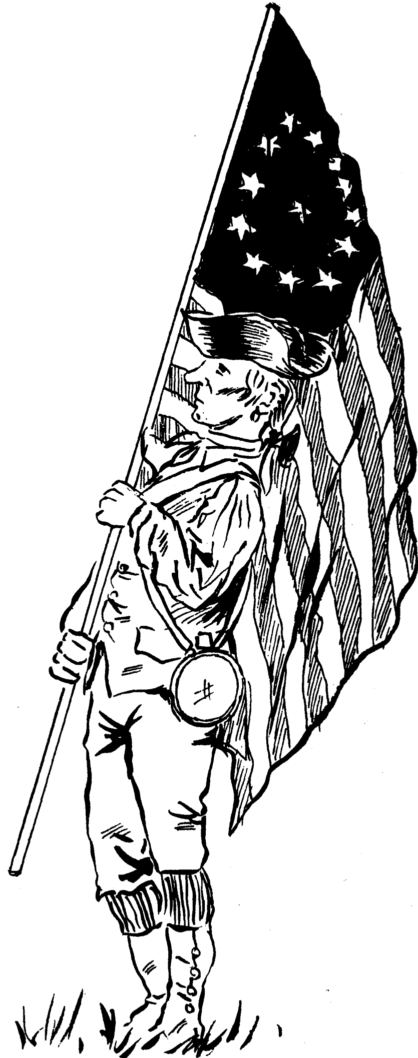

Η ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΛΙΚΑ: 1. ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ Ο ΙΣΤ', 2. ΚΟΜΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΒΗΓΚΙΑΣ, ΑΔΕΡΦΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ, 3. ΚΟΜΗΣΣΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΝΙΑΚ, ΣΤΕΝΗ ΦΙΛΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΣ, 4. ΚΟΜΗΣ ΝΤ' ΑΡΤΟΥΑ, Ο ΜΙΚΡΟΤΕΡΟΣ ΑΔΕΡΦΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ, 5. ΑΞΕΛ ΝΤΕ ΦΕΡΖΕΝ, ΣΟΥΗΔΟΣ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΗΣ, ΚΑΤΑ ΦΗΜΕΣ ΕΡΑΣΤΗΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΣ, 6. ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΟΝΟΥΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ.

Οι πόλεμοι του δέκατου όγδοου αιώνα αφαίμαξαν οικονομικά τη Γαλλία, εξαιτίας του υψηλού κόστους που είχε η συντήρηση του μόνιμου στρατού, που σαν καταβόθρα απορροφούσε τους διαθέσιμους πόρους. Ο Επταετής Πόλεμος (1756-63) ειδικότερα, κατάφερε ισχυρό πλήγμα σε όλες τις ελπίδες για οικονομική ανάκαμψη και είχε σαν αποτέλεσμα την ουσιαστική καταστροφή της προσοδοφόρας γαλλικής αποικιακής αυτοκρατορίας.

Ο Αμερικανικός Πόλεμος της Ανεξαρτησίας εξύψωσε το κύρος της Γαλλίας, κάτι που το είχε μεγάλη ανάγκη, αλλά με τίμημα μιαν ανησυχητικήν αύξηση στις κρατικές δαπάνες. Συνάπτοντας συμμαχία με τις ΗΠΑ μετά τη μάχη της Σαρατόγκα (Οκτώβρης του 1777), η Γαλλία χορήγησε στους εξεγερμένους όπλα, πολεμοφόδια κι ένα εκστρατευτικό σώμα 8.000 ανδρών κάτω από τις διαταγές του Ροσαμπό. Για να χρηματοδοτήσει το εγχείρημα αυτό, η γαλλική κυβέρνηση υποχρεώθηκε να συνάψει δάνεια με ολέθρια επιτόκια 8-10%. Η μεγάλη αυτή επένδυση στην ελευθερία των αμερικανών έμελλε ν' αποφέρει στη Γαλλία ελάχιστα, πέρα από μια παρ' ολίγο χρεωκοπία κι ένα ολοένα και μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τις αρχές της ελευθερίας και της ισότητας από πλευράς του κόσμου.

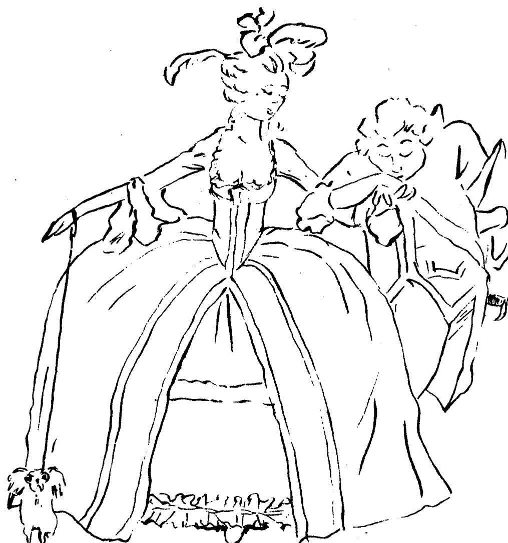

ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

Τη γαλλική κοινωνία του δέκατου όγδοου αιώνα την αποτελούσε μια περίπλοκη ιεραρχία από Κοινωνικές Κατηγορίες και ταξινομημένες δια νόμου Κοινωνικές Βαθμίδες. Στα πλαίσια της περίπλοκης αυτής κοινωνικής δομής, μπορούμε, παρόλ' αυτά, να διακρίνουμε τέσσερις κύριες ομάδες.

Αριστοκρατία

Η αριστοκρατία περιλάμβανε μόνο το 1,5% του συνολικού πληθυσμού. Πριν από τα 1750, η είσοδος στην τάξη αυτή ήταν σχετικά εύκολη: η αγοραπωλησία των τίτλων ευγενείας δημιουργούσε μιαν «αριστοκρατία του μανδύα» παράλληλα με τους κληρονομικούς αριστοκράτες. Κατά τα τέλη του δέκατου όγδοου αιώνα, η αριστοκρατία άρχισε να μην επιτρέπει την είσοδο και άλλων στις τάξεις της και κρατούσε για λογαριασμό της τις ανώτερες θέσεις στο κράτος, στην εκκλησία και στις ένοπλες δυνάμεις.

Αστική τάξη

Ήταν διαιρεμένη σε εύπορους γαιοκτήμονες (τάξη ενδιάμεση, ανάμεσα στην αστική και την αριστοκρατία, που τα μέλη της ονομάζονταν «προύχοντες») και σε ανώτερους δημόσιους υπαλλήλους και κεφαλαιοκράτες. Φιλοδοξία όλων τους ήταν να ενταχτούν στην τάξη των αριστοκρατών. Από οργή που δεν υπήρχαν θέσεις στον κρατικό μηχανισμό, έφτασαν να συνάψουν σιωπηρά συμμαχία με τις κατώτερες τάξεις εναντίον των αριστοκρατών, που έστεκαν εμπόδιο στο δρόμο τους.

Μικροαστική τάξη

Η ανώτερη αστική τάξη χρησιμοποιούσε για την τάξη αυτή την περιφρονητική προσωνυμία «ο λαός». Περιλαμβάνει στους κόλπους της μέλη των ελεύθερων επαγγελμάτων, χειροτέχνες και εμπόρους, που όλοι τους κατείχαν ιεραρχημένη θέση στην τάξη αυτή ανάλογα με τον πλούτο τους. Έτρεφαν μνησικακία για την ανώτερη αστική τάξη και περιφρόνηση για τους μεροκαματιάρηδες.

Αγρότες

Αν οι μεροκαματιάρηδες θεωρούνταν κατώτερο είδος ανθρώπων, οι αγρότες θεωρούνταν ως ανώτερο είδος του ζωικού βασιλείου. Τους καταφρονούσαν βέβαια όλοι, όμως το μίσος τους είχε για κύριο στόχο την αριστοκρατία, που αξίωνε ακατάπαυστα να μεγαλώνει τα φεουδαλικά της δικαιώματα σε βάρος της αγροτιάς.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΒΑΘΜΙΔΕΣ Ή «ΤΑΞΕΙΣ»

Ο ΚΛΗΡΟΣ: ΣΑΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΕΝΗ ΣΕ ΣΩΜΑ ΟΜΑΔΑ Ο ΚΛΗΡΟΣ ΕΙΧΕ, ΧΟΝΔΡΙΚΑ, ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΤΟΥ ΤΟ 1/10 ΤΗΣ ΓΗΣ. ΕΙΧΕ 130.000 ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΠΟΤΕΛΟΥΣΑΝ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΕΣ, ΑΝΩΤΕΡΟΙ ΚΑΙ ΚΑΤΩΤΕΡΟΙ ΑΣΤΟΙ.

Η ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΑ: Ο ΣΕΓΙΕΣ ΥΠΟΛΟΓΙΖΕΙ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΣΕ 110.000 (ΠΙΘΑΝΟΤΑΤΑ, ΟΜΩΣ, ΗΤΑΝ ΠΕΡΙ ΤΙΣ 400.000). Η ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΕΙΧΕ ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΤΗΣ ΤΟ 1/5 ΠΕΡΙΠΟΥ ΤΗΣ ΓΗΣ. ΠΟΛΛΟΙ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΕΣ ΠΟΥ ΕΙΧΑΝ ΠΤΩΧΕΥΣΕΙ, ΟΜΩΣ, ΔΕΝ ΕΙΧΑΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΟΥΤΕ ΤΑ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΓΙΑ ΝΑ ΖΟΥΝ ΦΤΩΧΙΚΑ.

Η ΤΡΙΤΗ ΤΑΞΗ: ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΛΟΥΣΙΟΤΕΡΟ ΑΣΤΟ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΙΟ ΤΡΙΣΑΘΛΙΟ ΑΓΡΟΤΗ, ΟΛΟΙ ΟΙ ΥΠΟΛΟΙΠΟΙ (ΠΕΡΙΠΟΥ 25,5 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΟΙ) ΗΤΑΝ ΜΑΖΙ ΣΤΟΙΒΑΓΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ.

Η Οικονομική κρίση

Η ανάπτυξη της κεντρικής κυβέρνησης και ενός απρόσωπου κρατικού μηχανισμού δημιούργησαν αναπόφευκτα ένα διοικητικό δυναμικό, που ξεπερνούσε κατά πολύ τους διαθέσιμους χρηματικούς πόρους. Την ανάγκη για καινούρια έσοδα ήταν δυνατό να την καλύψουν μόνο με αύξηση των φόρων. Το γαλλικό φορολογικό σύστημα, όμως, ήταν ήδη πολύ περίπλοκο και άδικο.

Άμεση φορολογία

Ο δημοτικός φόρος: επιβαλλόταν, θεωρητικά, ισότιμα σ' όλους τους κοινούς πολίτες, αλλά, στην πράξη, τον πλήρωναν ιδιώτες στο Βορρά και γαιοκτησίες στο νότο.
Ο εκλογικός φόρος και οι εικοστές: τους πλήρωναν όλοι, αλλά εύκολα τους απέφευγαν ο κλήρος και η αριστοκρατία.
Η αγγαρεία: φόρος υπό μορφήν εργασίας στους δημόσιους δρόμους. Τον επέβαλαν αυθαίρετα στους αγρότες, που κατοικούσαν στη γύρω απ' τους δρόμους περιοχή.
Έμμεσοι φόροι: Το κράτος νοίκιαζε το δικαίωμα συλλογής τους σε μιαν εταιρία από «Φοροεισπράκτορες». Οι μέθοδοι συλλογής διέφεραν από τόπο σε τόπο, με αποτέλεσμα ένα σύστημα τερατώδους πολυπλοκότητας και αναποτελεσματικότητας.

ΤΙΡΓΚΟ: ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, 1774-76

Ένθερμος υποστηριχτής της οικονομικής μεταρρύθμισης. Το οικονομικό πρόγραμμα του Τιργκό — «Όχι κρατική χρεωκοπία, όχι καινούριοι φόροι, όχι δάνεια» — δεν άργησε να προκαλέσει την οργή των προνομιούχων ομάδων. Η εγκαθίδρυση, από μέρους του, του ελεύθερου εμπορίου στα σιτηρά, προκάλεσε τις σοβαρές ταραχές του «πόλεμου του αλευριού», ενώ η πρότασή του για αντικατάσταση της αγγαρείας από έναν έγγειο φόρο, που θα τον πλήρωναν όλες οι κοινωνικές τάξεις, συνάντησε τη σφοδρή αντίσταση της αριστοκρατίας κι οδήγησε στην τελική του απομάκρυνση απ' το αξίωμά του.

Η δημοσιονομική κρίση

Η σταθερή αύξηση του πληθυσμού σε συνδυασμό με τις κακές σοδειές, προκάλεσε μεγάλη ανεργία. Οι αστοί φύλαγαν ζηλότυπα τα χρήματά τους με την ελπίδα ν' αγοράσουν την εισδοχή τους στην αριστοκρατία, κι έτσι η βιομηχανική ανάπτυξη της Γαλλίας προχωρούσε πάρα πολύ αργά και δε μπορούσε ν' αντισταθμίσει την ύφεση. Η γοργή βιομηχανική ανάπτυξη της Αγγλίας, την έκανε ν' ανταγωνίζεται σοβαρά παραδοσιακούς τομείς του γαλλικού εμπορίου (λχ. τη βιομηχανία ενδυμάτων).

1730-1789: Οι τιμές των τροφίμων αυξήθηκαν κατά μέσον όρο 48 με 65%, ενώ οι μισθοί αυξήθηκαν μόνο κατά 11 με 26%.

1790: Ατμοκίνητοι αργαλειοί ήταν σε χρήση πάνω από 200 στην Αγγλία, ενώ στη Γαλλία μόνον 8.

ΝΕΚΕΡ: ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ (1776-81).

Τραπεζίτης από τη Γενεύη. Η οικονομική πολιτική του Νεκέρ βασιζόταν σχεδόν αποκλειστικά στην ικανότητά του να δανείζεται χρήμα για το κράτος. Για να διατηρήσει την εμπιστοσύνη των πιστωτών του κράτους εξέδωσε τον «απολογισμό», μιαν οικονομική έκθεση που σ' αυτήν, παραλείποντας τα έξοδα για τους πολέμους, κατόρθωσε ν' ανακοινώσει ένα εικονικό πλεόνασμα άνω των δέκα εκατομμυρίων λιρών. Η δημοσίευση στην ίδιαν έκθεση των δαπανών για τις χορηγίες των αυλικών έκανε μεν τον Νεκέρ πάρα πολύ δημοφιλή στο λαό, αλλά του απέφερε το μίσος της αριστοκρατίας, που με τις επιτυχημένες κινητοποιήσεις της κατόρθωσε να τον απομακρύνει από το αξίωμά του.
Επειδή ήταν αλλοδαπός και Προτεστάντης ο Νεκέρ δε μπορούσε να λάβει νομότυπα τον τίτλο του Γενικού Ελεγκτή, παρά το γεγονός ότι ασκούσε όλες τις εξουσίες του αξιώματος αυτού.

Η κρίση των θεσμών

Η Γαλλία ήταν φαινομενικά ένα ισχυρό συγκεντροποιημένο κράτος. Η εξωτερική εμφάνιση αυτή έκρυβε ένα συγκεχυμένο και κακοδιαχειριζόμενο διοικητικό σύστημα, που έμελλε γοργά να καταρρεύσει.

Κατά το δεύτερο ήμισυ του δέκατου όγδοου αιώνα έκαναν την εμφάνισή τους τα γαλλικά «παρλαμέντα» ή ανώτερα δικαστήρια, κύρια όργανα αντίστασης στην κρατική εξουσία. Υποστηρίζοντας ότι μιλούσαν εξ ονόματος του έθνους, τα παρλαμέντα του Παρισιού και των επαρχιών ήταν, στην πραγματικότητα, τα όπλα, που μ' αυτά η αριστοκρατία έλπιζε ν' ανακτήσει πάλι τον έλεγχο της κυβέρνησης. Οι τοποτηρητές του βασιλιά στην επαρχία, οι «Επόπτες», ήταν και μέλη της αριστοκρατίας. Γι' αυτό, ήταν διχασμένοι και απρόθυμοι να λάβουν ουσιαστικά μέτρα εναντίον των ολοένα πιο επιθετικών παρλαμέντων.

1. Ο Βασιλιάς: Απόλυτος άρχοντας, που αντλούσε τα δικαιώματά του από το Θεό.
2. Οι Υπουργοί: Συνολικά 7. Τους διόριζε ο Βασιλιάς.
3. Οι Επόπτες: Συνολικά 32. Τοπικοί άρχοντες, που τους διόριζε ο Βασιλιάς.
4. Τοπικές αρχές.
5. Οι Επαρχιακές Τάξεις: Τις αποτελούσαν ο κλήρος, η αριστοκρατία και η ανώτερη αστική τάξη. Κύριο έργο τους ήταν ο προσδιορισμός των φόρων και η κατανομή τους στους φορολογούμενους.
6. Η Εκκλησία.
7. Η αγροτιά.
8. Φοροεισπράκτορες: Τους όριζε ο Βασιλιάς. Τους αποκαλούσαν ειρωνικά οι «εκλεγμένοι» ή «εκλεκτοί». Κατένειμαν τους φόρους στις επαρχίες που δεν είχαν διατηρήσει τις αντιπροσωπευτικές τους συνελεύσεις των «Τάξεων».
9. Ο γαιοκτήμονας.
10. Τα τοπικά δικαστήρια.
11. Τα παρλαμέντα: 14 παρλαμέντα της επαρχίας και το Παρλαμέντο του Παρισιού, που η δικαιοδοσία του εκτεινόταν σε περιοχή μεγαλύτερη απ' των επαρχιακών παρλαμέντων. Είχαν αξιόλογες διοικητικές εξουσίες, που η πιο σημαντική ήταν η καταχώρηση των καινούριων νόμων της βασιλικής νομοθεσίας. Τα μέλη τους αγόραζαν ή κληρονομούσαν τις θέσεις τους, που χάρη σ' αυτές ο κάτοχός τους γινόταν μέλος της αριστοκρατίας.
12. Τα Συμβούλια: Συνολικά 4. Τα διόριζε ο βασιλιάς.

Ο Διαφωτισμός

Μπορούμε ν' απλουστεύσουμε τις πολλές φάσεις του Διαφωτισμού — μιας επανάστασης στη φιλοσοφία, που χαρακτηρίζει τον δέκατο όγδοο αιώνα κι έχει ιδιαίτερα μεγάλη σημασία για τη Γαλλία — και να μιλήσουμε για τρία βασικά ρεύματα σκέψης.

1. Στενά συνδεδεμένοι με τις απόψεις του Λοκ και του Μοντεσκιέ, που βεβαίωναν ότι η κυβέρνηση βασίζεται σ' ένα συμβόλαιο μεταξύ του βασιλιά και των υπηκόων του και θα πρέπει ν' αποτελείται από τρεις ξεχωριστές εξουσίες: νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική.

2. Ο Βολτέρος και οι φυσιοκράτες, ικανοποιημένοι με τους απόλυτους μονάρχες, εφόσον αυτοί ήταν «φωτισμένοι». Διαφωνούσαν με τον Μοντεσκιέ, που μιλούσε για ιστορικά δικαιώματα και, αντί γι' αυτά, επικαλούνταν, σαν όπλο εναντίον των προνομίων, την έννοια των φυσικών δικαιωμάτων.

3. Ο Ρουσό και οι οπαδοί του, που έκριναν ότι το ανθρώπινο είδος το είχε διαστρεβλώσει ο πολιτισμός και απαιτούσαν την επιστροφή στην απλότητα και την ισότητα των πρωτογόνων, πράγμα που θα συνεπαγόταν την κατάργηση των προνομίων και τον περιορισμό της ιδιοκτησίας.

ΛΑΘΟΣ! ΜΟΝΟ Ο ΛΑΟΣ ΕΙΝΑΙ ΚΥΡΙΑΡΧΟΣ!
ΟΧΙ! ΟΛΟΙ ΟΙ ΥΠΗΚΟΟΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ'ΝΑΙ ΙΣΟΙ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΜΟΝΑΡΧΗ!
ΒΟΛΤΑΙΡΟΣ
ΝΤΙΝΤΕΡΟ
ΑΝΤΑΜ
ΜΟΝΤΕΣΚΙΕ
ΒΕΒΑΙΩΣ, Η ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΑ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ. ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΕΝΑ ΕΝΔΙΑΜΕΣΟ ΣΩΜΑ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟ ΒΑΣΙΛΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΛΑΟ.
ΜΑΜΠΛΙ
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΤΗΤΑ ΔΕΝ ΘΑ ΠΕΤΥΧΟΥΜΕ ΧΟΡΙΣ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ.

Η εξέγερση των αριστοκρατών

Στα 1783, ενώ η δημοσιονομική κρίση αντιμετωπιζόταν με καταναγκαστικά δάνεια και τη μερική άρνηση αναγνώρισης των κρατικών χρεών, διορίστηκε Γενικός Ελεγκτής των Οικονομικών ο Καλόν. Επί μια τριετία αρκέστηκε ν' ακολουθεί την πολιτική του Νεκέρ: δανειζόταν απ' όπου μπορούσε. Στα 1786, όμως, η πίστη της κυβέρνησης είχε ολότελα εκμηδενιστεί. Οι μοναδικές εναλλακτικές δυνατότητες που απέμειναν ήταν, είτε η χρεωκοπία, είτε η πλήρης μεταρρύθμιση της οικονομικής δομής.

Η λύση του Καλόν ήταν να προτείνει την κατάργηση του υπάρχοντος φορολογικού συστήματος και την αντικατάστασή του από έναν και μόνο Γενικό Έγγειο Φόρο.

Για να προλάβει την αντίσταση των παρλαμέντων, συγκάλεσε στα 1787 μιαν έκτακτη συνέλευση των προυχόντων και της ζήτησε να εγκρίνει τις καινούριες προτάσεις. Όταν η συνέλευση αρνήθηκε να υποστηρίξει τον έγγειο φόρο, ο Καλόν απολύθηκε από το αξίωμά του και αντικαταστάθηκε από τον αρχηγό της συνέλευσης Μπριέν.

Προς μεγάλη κατάπληξη των προυχόντων, ο Μπριέν τους παρουσίασε τις ίδιες στην ουσία μεταρρυθμιστικές προτάσεις, που απορρίφτηκαν για μιαν ακόμα φορά, και αξίωσε στην πραγματικότητα να συγκληθούν οι Γενικές Τάξεις (ένα σώμα που εκπροσωπούσε όλες τις κοινωνικές βαθμίδες, που η τελευταία του σύγκληση είχε γίνει στα 1614) για να τακτοποιήσουν το ζήτημα. Κατ' απαίτηση του Μπριέν, ο βασιλιάς διέλυσε τη συνέλευση των προυχόντων και οι προτεινόμενες μεταρρυθμίσεις παρουσιάστηκαν κατευθείαν στα παρλαμέντα ή τα «κυρίαρχα δικαστήρια».

Το Παρλαμέντο του Παρισιού, μιλώντας εξ ονόματος του εαυτού του και των 14 επαρχιακών παρλαμέντων, ενέκρινε τις πολλές διοικητικές μεταρρυθμίσεις που είχε προτείνει ο Μπριέν, αλλά απέρριψε σθεναρά τη φορολογική μεταρρύθμιση, το πιο κρίσιμο ζήτημα, που την είδε σαν απόπειρα για κατάργηση των προνομίων των ανώτερων κοινωνικών βαθμίδων.

ΤΟ ΠΑΡΛΑΜΕΝΤΟ ΕΠΙΜΕΝΕΙ ΟΤΙ ΠΡΟΑΣΠΙΖΕΙ «ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ»

ΑΝ ΥΠΟΧΩΡΗΣΩ, Η ΜΟΝΑΡΧΙΑ ΔΕΝ ΘΑ'ΝΑΙ ΠΑΡΑ ΜΙΑ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ.

ΚΑΙ ΤΟ ΕΠΕΥΦΗΜΕΙ ΜΕ ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΟ Ο ΛΑΟΣ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ

14 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: ΤΟ ΠΑΡΛΑΜΕΝΤΟ ΕΞΟΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΟ ΤΡΟΥΑΓΙΕ. ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΑΥΤΟ ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΤΑΡΑΧΕΣ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ.

19 ΤΟΥ ΝΟΕΜΒΡΗ: ΤΟ ΠΑΡΛΑΜΕΝΤΟ ΑΝΑΚΑΛΕΙΤΑΙ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ ΓΙΑ ΜΙΑΝ ΕΚΤΑΚΤΗ «ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟ». ΠΕΡΙΚΥΚΛΩΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΤΡΑΤΟ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΕΓΚΡΙΝΕΙ ΔΑΝΕΙΑ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΕΠΕΙΓΟΝΤΩΣ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΦΟΥΝΤΩΝΕΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΣΤΑΤΩΣΗ. ΤΟ ΧΕΙΡΟΤΕΡΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ ΔΙΑΔΡΑΜΑΤΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΓΚΡΕΝΟΜΠΛ, ΤΗ «ΜΕΡΑ ΤΩΝ ΚΕΡΑΜΙΔΙΩΝ» (8 ΤΟΥ ΜΑΗ) ΜΕ 4 ΝΕΚΡΟΥΣ ΚΑΙ 30 ΤΡΑΥΜΑΤΙΕΣ.

ΕΠΙΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ, ΟΙ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΕΣ ΕΝΤΕΙΝΟΥΝ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΤΑΞΕΩΝ. ΣΤΙΣ 21 ΙΟΥΛΙΟΥ, ΟΜΩΣ, ΣΤΗ ΒΙΖΙΛ, ΜΙΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΒΑΘΜΙΔΩΝ ΑΞΙΩΝΕΙ ΔΙΠΛΟ ΑΡΙΘΜΟ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΤΑΞΗΣ. Η ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΗ ΑΥΤΗ ΕΞΕΛΙΞΗ, ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΤΡΙΓΜΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΤΕΡΟΚΛΗΤΗ ΑΥΤΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ.

ΙΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΑΥΓΟΥΣΤΟ, ΞΕΣΠΑ ΕΝΑΣ «ΠΟΛΕΜΟΣ ΦΥΛΛΑΔΙΩΝ», ΟΤΑΝ ΑΡΧΙΖΕΙ ΝΑ ΔΙΑΛΥΕΤΑΙ Η ΕΤΕΡΟΚΛΗΤΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ. ΤΟ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟΥ ΣΕΓΙΕΣ: «ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΤΡΙΤΗ ΤΑΞΗ;»

5 ΤΟΥ ΜΑΗ 1789: ΣΥΓΚΑΛΕΙΤΑΙ ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ Η ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΤΑΞΕΩΝ.

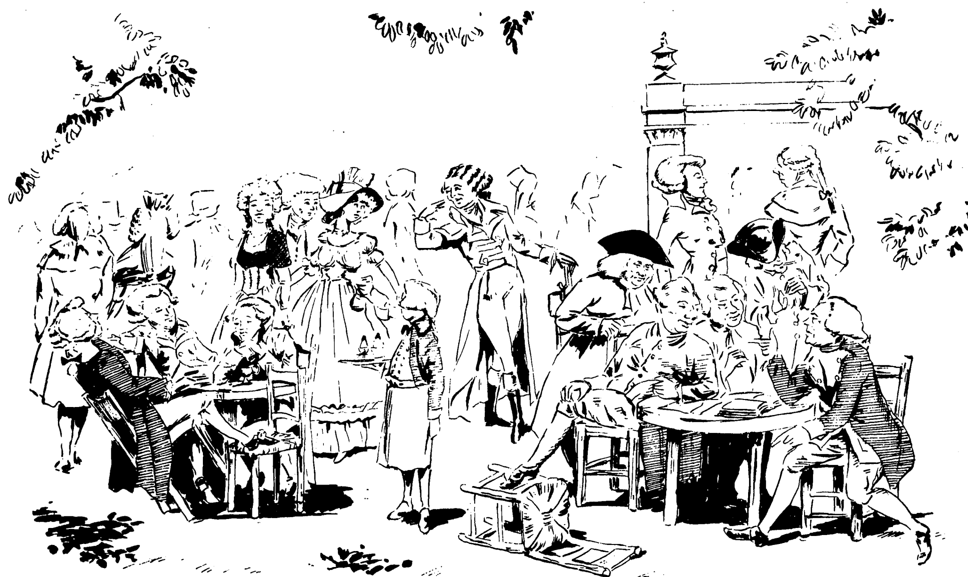

Τι ήθελαν στην πραγματικότητα οι αριστοκράτες;

Κατά τον 18ο αιώνα η εξουσία του βασιλιά επεκτάθηκε περισσότερο από κάθε άλλη φορά, όταν το κράτος ξεκίνησε για μιαν απεγνωσμένη αναζήτηση πόρων. Για ν' αποφύγει κάθε είδους διάβρωση των πατροπαράδοτων προνομίων της, η αριστοκρατία αναγκάστηκε, αφενός να περιορίσει την επέκταση της εξουσίας του βασιλιά και αφετέρου ν' αποκτήσει τον έλεγχο του κρατικού μηχανισμού. Η αντίσταση στο Βασιλιά θα ήταν πολύ πιο αποτελεσματική, αν η αριστοκρατία είχε την υποστήριξη της Τρίτης Τάξης ή, τουλάχιστον, της εύπορης μερίδας της αστικής τάξης, που φιλοδοξούσε ν' αποκτήσει τίτλους ευγενείας. Τα παρλαμέντα προετοιμάζονταν να βάλουν στο παιχνίδι και την Τρίτη Τάξη, αξιώνοντας τη σύγκληση τών Γενικών Τάξεων, όσο κάτι τέτοιο δεν απειλούσε την παραδοσιακή οργάνωση της κοινωνίας. Η τελείως απροσδόκητη απαίτηση για το διπλασιασμό των αντιπροσώπων της κατώτερης τάξης, τρόμαξε την αριστοκρατία κι έδειξε καθαρά τι ήταν η συμμαχία αριστοκρατών και αστών: μια απάτη.

Η ρήξη αριστοκρατίας και αστικής τάξης έδωσε την ευκαιρία να συναφτεί μια καινούργια συμμαχία του βασιλιά και του κοινού πολίτη, που θα μπορούσε να 'χε σώσει τη Γαλλία υπό τις εξεγέρσεις της επόμενης χρονιάς. Ο Λουδοβίκος, παρόλ' αυτά, ήταν παραπάνω απ' όσο έπρεπε προσκολλημένος στις πατροπαράδοτες συνήθειες και δε μπορούσε ν' απευθύνει τίποτα περισσότερο από ένα νεύμα στις κατώτερες κοινωνικές βαθμίδες. Η απόφαση του βασιλιά ν' αποδεχτεί διπλό αριθμό αντιπροσώπων ουσιαστικά ακυρώθηκε, επειδή ο βασιλιάς αρνήθηκε να εγκρίνει να ψηφίσουν άτομα και όχι κοινωνικές βαθμίδες. Η Τρίτη Τάξη σιγόβραζε μες στην πικρία για τη χειραγώγησή της και τη γοργή της εγκατάλειψη τόσο απ' το βασιλιά όσο κι από τις προνομιούχες τάξεις.

Η «πεφωτισμένη» Αυλή

Ένα μέλος της αριστοκρατίας, που στην υποστήριξή του κατά την επερχόμενη σύγκρουση ήταν αδύνατο να υπολογίζει ο Λουδοβίκος, ήταν ο εξάδελφός του Φίλιππος, Δούκας της Ορλεάνης. Μπλεγμένος σε μυστηριώδεις δολοπλοκίες, συχνά ανεξιχνίαστες και υπεράνω κάθε περιγραφής, έμελλε να χαιρετίσει το ξέσπασμα της Επανάστασης: την θεώρησε χρήσιμη για τις φιλοδοξίες του, που ήταν η εκμηδένιση του οίκου των Βουρβόνων και η αναρρίχησή του στο θρόνο. Άνθρωπος ακόλαστος και χωρίς αρχές, ο Φίλιππος ή οι πράκτορές του δε βρέθηκαν ποτέ μακριά απ' το επίκεντρο της λαϊκής αναταραχής, ενώ η μεγάλη υποστήριξη που έδωσε με τα λόγια στη ριζοσπαστική αριστερά κατά τις συγκρούσεις για την εξουσία στα 1792-3, έμελλε να προκαλέσει πολύ μεγάλη αμηχανία στους

Πριν από τα 1787, ο Διαφωτισμός στη Γαλλία υπήρχε με τη μορφή της καθαρής σύγκρουσης μεταξύ διανοούμενων, κυρίως στους κόλπους της αριστοκρατίας. Ο πρωτογονισμός του Ρουσό ασκούσε μιαν ιδιαίτερη γοητεία στα μέλη της αυλής που, μολονότι δεν είχαν καμία πρόθεση να θυσιάσουν τα ατομικά τους πλεονεκτήματα για την ευημερία της κοινότητας, όπως απαιτούσε ο Ρουσό, μετέτρεψαν παρόλ' αυτά, το όραμά του για μια απλή χωριάτικη κοινωνία, σε μια βολικά εξοργιστική μόδα. Τ' αποτελέσματα του Διαφωτισμού περιορίζονταν σε ορισμένους αριστοκράτες που ντύνονταν ερυθρόδερμοι ή στην εμφάνιση των κυριών της αυλής με εξεζητημένες κομμώσεις, που είχαν στα μαλλιά τους φωλιές με ζωντανά πουλιά.

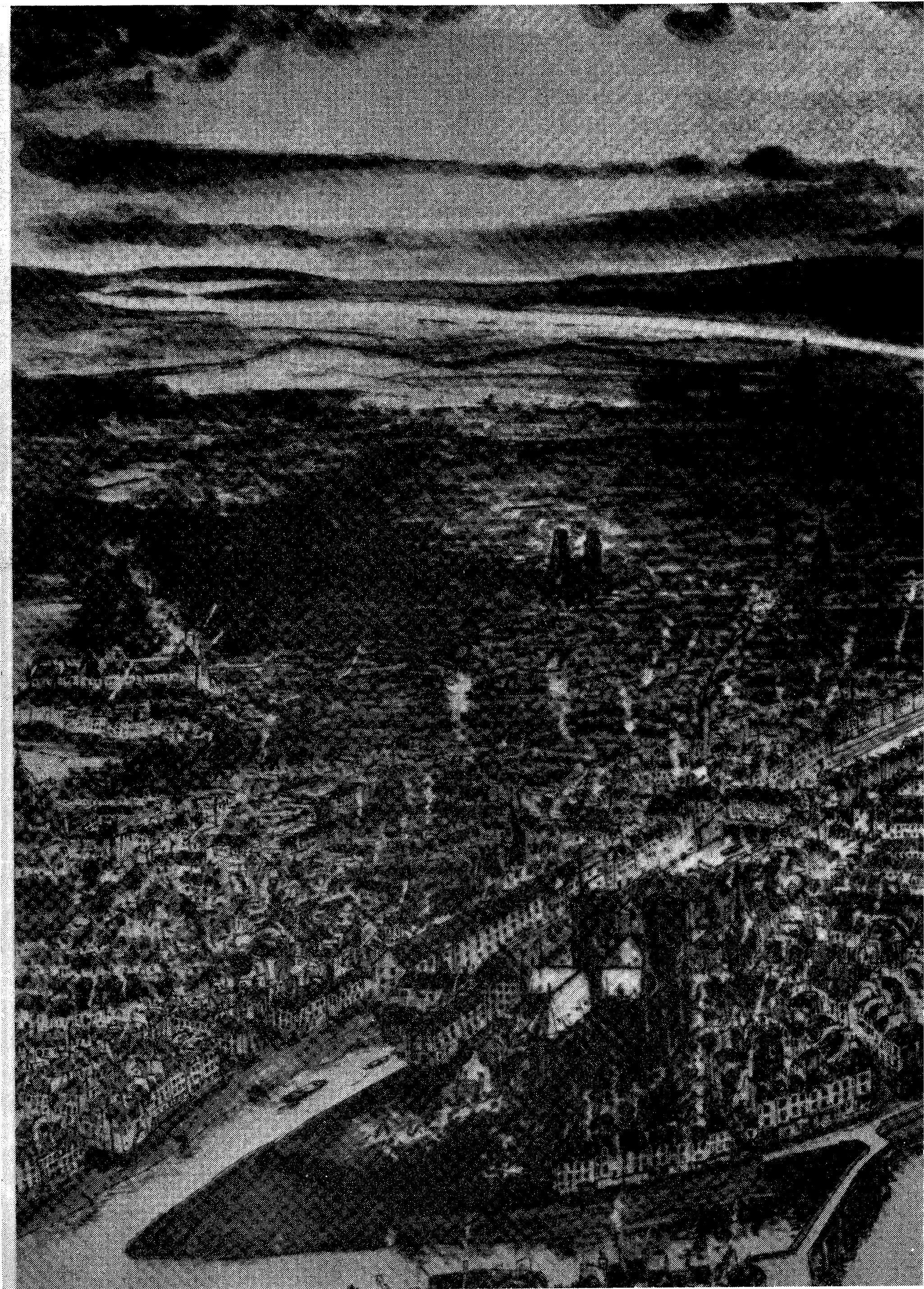
Οι απόπειρες της αριστοκρατίας να κερδίσει την υποστήριξη της αστικής τάξης οδήγησε στην πρώτη πραγματική διάδοση των ιδεών του Διαφωτισμού κι έξω από την αριστοκρατία, όταν τα παρλαμέντα άρχισαν να χρησιμοποιούν αυθαίρετα τη γλώσσα του Διαφωτισμού, για να υποστηρίξουν την υπόθεση του πολιτικού συντηρητισμού. Η προσφυγή στα «φυσικά δικαιώματα» χρησιμοποιήθηκε για να υποστηριχτούν τα αιτήματα που έκαναν απαραίτητα οι τοπικές συνθήκες και οδήγησε αναπόφευκτα σε παραλογισμούς. Παράδειγμα, η εμμονή των αξιωματούχων της Τουλούζης στα «αναπαλλοτρίωτα, απαράγραπτα, αιώνια και φυσικά δικαιώματα των δημοτικών ολιγαρχιών».

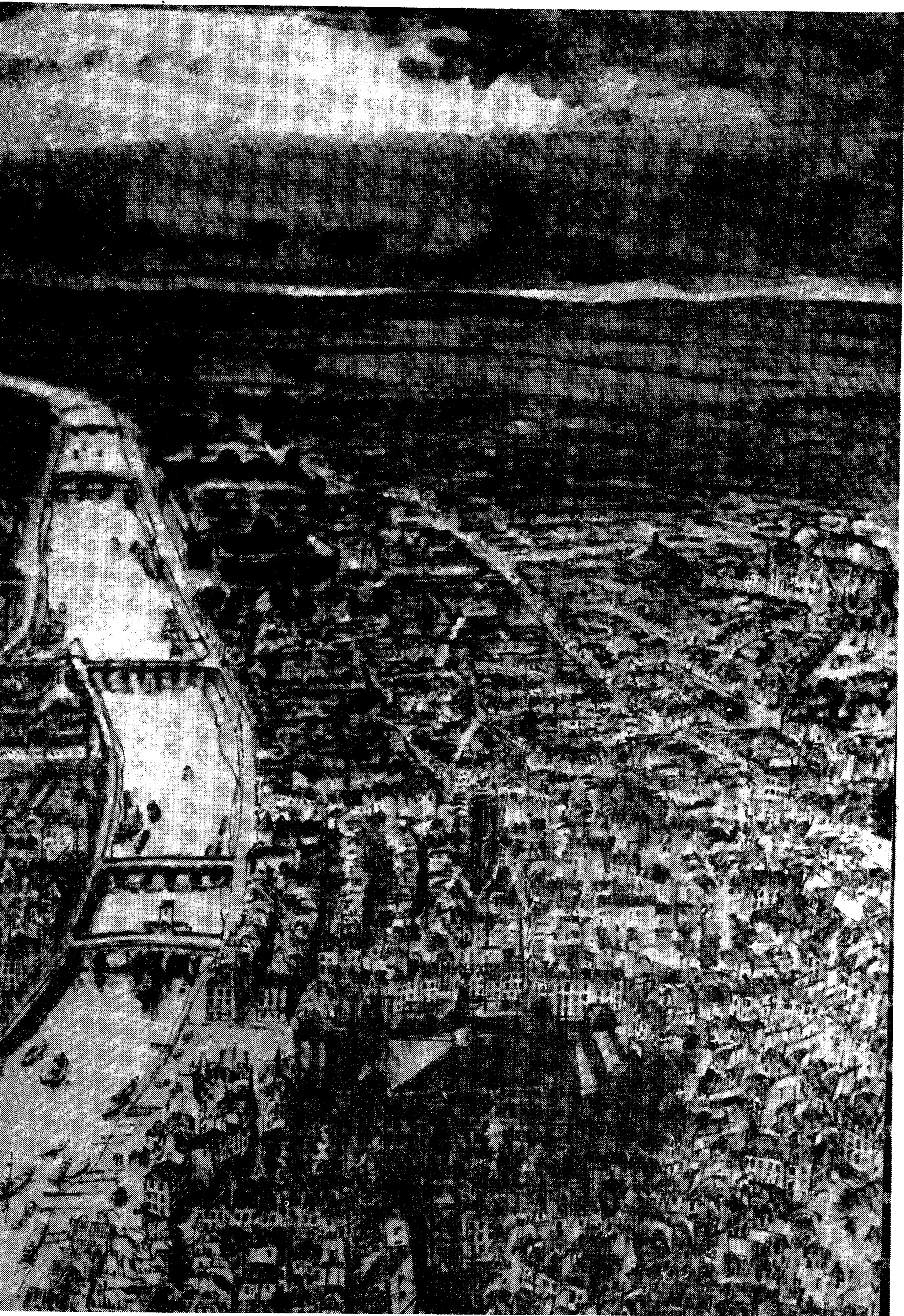
Οι απόψεις του Διαφωτισμού ανασύρθηκαν από τον εξευγενισμένο κόσμο της νόησης και διαστρεβλώθηκαν, για να εναρμονιστούν με τις ανάγκες των συντηρητικών στοιχείων στους κόλπους της γαλλικής κοινωνίας. Η εμφάνισή τους στον πραγματικό κόσμο, τις έκανε να υποπέσουν στην αντίληψη μιας μερίδας της κοινωνίας, που έμελλε αργότερα να τις χρησιμοποιήσει για να δικαιολογήσει ιδεολογικά κάτι που, στα 1789 τουλάχιστον, ήταν μια, κατά κύριο λόγο, κοινωνική επανάσταση.

αριστερούς. Επικίνδυνη ενόχληση και συνεχής υπόμνηση των χειρότερων πλευρών της αριστοκρατίας, ο ιδιόρρυθμος Φίλιππος ο «Ισότητας» εκτελέστηκε, τελικά, στα 1793 από την κυβέρνηση της Τρομοκρατίας. Έτσι, απομακρύνθηκε από το στίβο της Επανάστασης ένας από τους λιγότερο γοητευτικούς και, από πολλές απόψεις, ένας από τους πιο οικτρούς χαρακτήρες της.

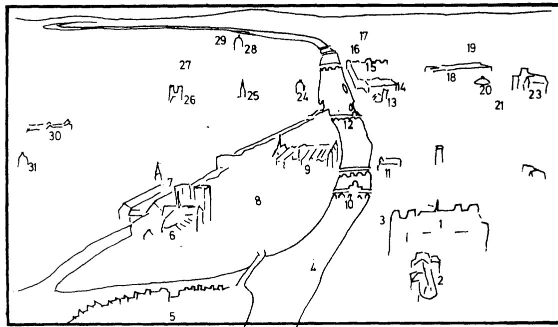

Το Παρίσι στα 1789

Το Παρίσι στα 1789

1 Hôtel de Ville, 2 St-Gervais-St-Protais, 3 Place de Grève, 4 Port au Blé, 5 Île St Louis, 6 Notre-Dame, 7 Hôtel-Dieu, 8 Île de la Cité, 9 Palais de Justice 10 Pont Notre Dame, 11 Le Châtelet, 12 Pont Neuf and Samaritaine, 13 St-Germain-l'Auxerrois, 14 Palais du Louvre, 15 Palais des Tuileries, 16 Jardin des Tuileries, 17 Champs-Elysées, 18 Palais Royal, 19 Faubourg St Honoré, 20 Halle au Blé 21 Quartier des Halles, 22 St-Merri, 23 St-Eustache, 24 College des Quatre Nations, 25 St-Germain-des-Prés, 26 St-Sulpice, 27 Faubourg St-Germain, 28 Hôtel des Invalides, 29 Champs de Mars, 30 Palais du Luxembourg, 31 Sorbonne

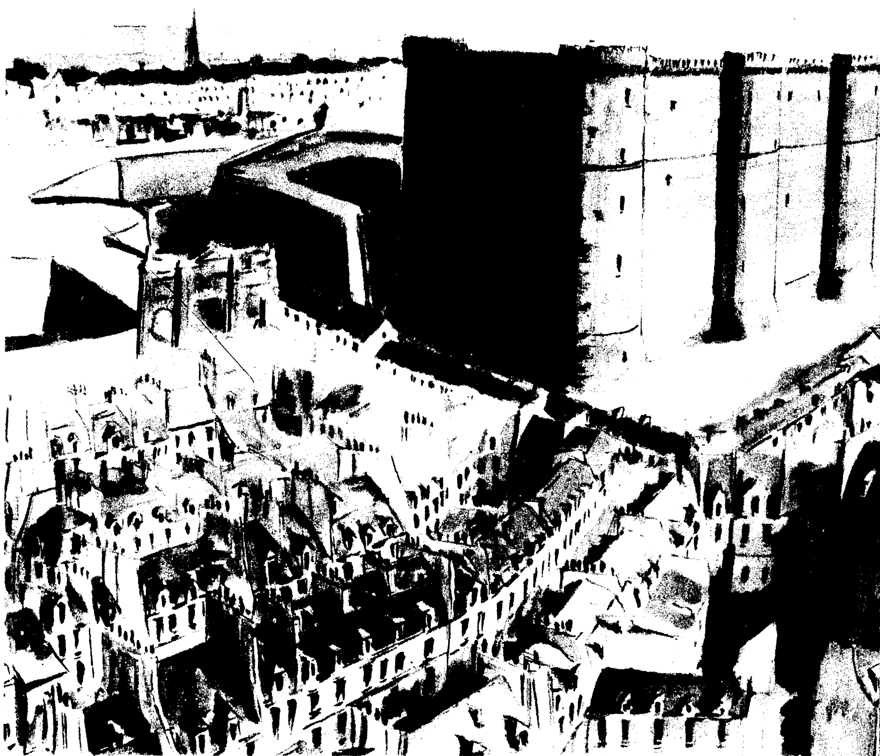
Η γενική άποψη της πόλης στο προηγούμενο δισέλιδο είναι από τα δυτικά, διαμέσου του κέντρου του Παρισιού, κατά τις πιο εύπορες περιοχές του Προαστίου Σεντ Ονορέ και Σεν Ζερμέν. Μερικές ανέσεις και δραστηριότητες μιας πόλης του δέκατου όγδοου αιώνα μπορούμε να τις βρούμε κατά μήκος του Σηκουάνα. Στο πρώτο πλάνο, δίπλα στο Hôtel de Ville (Δημαρχείο), είναι Porte-un-Blé (Πύλη των Σιτηρών), όπου έφτανε με μαούνες το μεγαλύτερο μέρος των σιτηρών του Παρισιού. Πιο πίσω, βρίσκεται η Pont de Nôtre - Dame (γέφυρα της Παναγίας), με την αντλία του νερού για να εφοδιάζει την γύρω περιοχή.

Το Παρίσι, ο στίβος της επανάστασης, είχε πληθυσμό περίπου 600.000 κατοίκους. 'Οταν η βασιλική αυλή απομακρύνθηκε στις Βερσαλίες, η πόλη αφοσιώθηκε κατά πρώτο λόγο στα εμπορικά και οικονομικά συμφέροντα και η αστική τάξη ήταν μια συγκροτημένη, κυρίαρχη κοινωνική ομάδα. Το Παρίσι είχε ανέκαθεν διαφυλάξει ζηλότυπα την εξέχουσα θέση του, κι οι Παριζιάνοι αγανακτούσαν με τις παρεμβάσεις του βασιλιά και ποτέ δεν αργούσαν ν' ανακατευτούν στις υποθέσεις της Γαλλίας όποτε το έκριναν απαραίτητο. Πολλοί ιστορικοί έχουν με ακρίβεια επισημάνει ότι κάθε βασιλιάς που κυβερνούσε από το Παρίσι, έχανε τελικά το θρόνο του. Το γεγονός αυτό αντιλήφθηκε ο μεγαλύτερος γάλλος μονάρχης, ο Λουδοβίκος ο ΙΔ', και είχε μετακινήσει την αυλή του στο λιγότερο απειλούμενο προάστιο των Βερσαλιών. Ο άτυχος Λουδοβίκος ο ΙΣΤ' δεν έμελλε ν' απομονωθεί τόσο εύκολα από το Παρίσι.

Πάνω και κάτω: Η συνοικία των Αγορών (Halles).

Το Παρίσι στα 1789

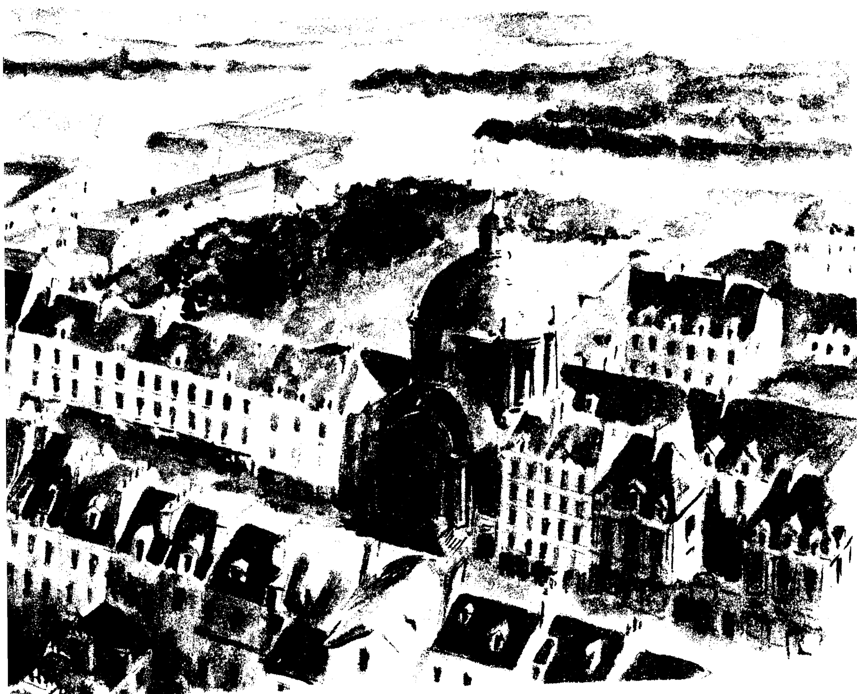
Η κυβέρνηση του Παρισιού είχε για έδρα της το Δημαρχείο, ένα κοντόχοντρο οίκημα από τους χρόνους της Αναγέννησης, απέναντι από την Πλατεία Παραπόνων (Place de Gréve), που ονομάστηκε έτσι επειδή εκεί ήταν έθιμο να προβάλουν οι παριζιάνοι τα παράπονά τους στις αρχές της πόλης. Στ' ανατολικά από το σημείο αυτό ήταν η περιοχή που ονομαζόταν Marais (Βάλτος), άλλοτε κατοικημένη περιοχή της μόδας, αλλά στα 1789 ένας θλιβερός σωρός από ετοιμόρροπα μέγαρα και άθλιες λαϊκές κατοικίες. Η οδός Σεντ Αντουάν διέσχιζε το Βάλτο και στην άκρη της πρόβαλε η Βαστίλη, το ανατολικότερο σημείο των ορίων της παλιάς πόλης. Πέρα από το περιβόητο αυτό φρούριο βρισκόταν το προάστιο Σεντ Αντουάν που ήταν τότε, όπως και τώρα, το κέντρο της επιπλοποιίας. Η περιοχή αυτή έμελλε ν' αποτελέσει το προσκήνιο της λαϊκής δραστηριότητας κατά τους χρόνους της Επανάστασης. Μ' έναν πυκνό πληθυσμό από ειδικευμένους χειροτέχνες, που έκαναν σε μεγάλο βαθμό τις ίδιες δουλειές υπό τις ίδιες συνθήκες για παρόμοιο μισθό, το προάστιο είχε ισχυρή την αίσθηση της κοινότητας, κάτι που συνέβαινε μόνο με τους κατοίκους των Αγορών.

Πάνω: Επιπλοποιείο στο προάστιο Σεντ Αντουάν.

Κάτω: Η Βαστίλη. Σε πρώτο πλάνο, μέρος του Μαρέ. Στα δεξιά, η συνοικία του Οπλοστασίου (Arsenal). Στ' αριστερά, πίσω από τη Βαστίλη, είναι το προάστιο Σεντ Αντουάν.

Το Παρίσι στα 1789

Οι επιπλοποιοί θεωρούσαν πως ήταν οι εκλεκτοί της εργατικής δύναμης, αφού κέρδιζαν τα διπλάσια από 'ναν εργάτη ή χαμάλη. Από τους πιο χαμηλόμισθους ήταν οι βοηθοί των φουρνάρηδων, που θεωρούνταν «μια φάρα άγριων κι ανήμερων ανθρώπων των σπηλαίων» και που τ' αφεντικά τους δε θεωρούνταν και πολύ καλύτερα. Ένα αξιόλογο ποσοστό των χαμηλόμισθων, είχε έρθει στο Παρίσι από άλλα μέρη της χώρας κι έμεναν στις ελεεινές επιπλωμένες κάμαρες, που ήταν πάμπολλες στο κέντρο του Παρισιού. Σε μερικές περιπτώσεις οι εργάτες κι οι χειροτέχνες οργάνωσαν απεργίες και διεκδίκησαν μεγαλύτερους μισθούς και καλύτερες συνθήκες δουλειάς. Τις πιο πολλές φορές, όμως, αυτό που τους απασχολούσε περισσότερο απ' όλα ήταν η τιμή των τροφίμων και ιδιαίτερα του ψωμιού. Σε καιρούς σιτοδείας, η τιμή του ψωμιού ανέβαινε στα ύψη. Όταν στα 1789 το καρβέλι έφτασε από τα 8 στα 14,5 σου (sous), το γεγονός αυτό, πολύ περισσότερο από την επικείμενη Συνέλευση των Γενικών Τάξεων, συγκέντρωσε την προσοχή του λαουτζίκου του Παρισιού και προκάλεσε τις ανησυχίες του. Η Συνέλευση των Γενικών Τάξεων δεν έμελλε να δει το τέλος κάτι τέτοιων προβλημάτων, αλλά το ξεκίνημα μιας δεκαετίας έλλειψης τροφίμων, πληθωρισμού και αθλιότητας, σε μια κλίμακα άγνωστη πρωτύτερα στη Γαλλία του δέκατου όγδοου αιώνα.

ΔΥΟ

Η ΝΙΚΗ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΤΑΞΗΣ

QU'EST-CE QUE

LE TIERS-ETAT?

Le plan de cet Ecrit eſt aſſez ſimple. Nous avons trois queſtions à nous faire.

1°. Qu'eſt ce que le Tiers-Etat? Tout.

2°. Qu'a-t-il été juſqu'à préſent dans l'ordre politique? Rien.

3°. Que demande-t-il? A y devenir quelque choſe.

On verra ſi les réponſes ſont juſtes. Nous examinerons enſuite les moyens que l'on a eſſayés, & ceux que l'on doit prendre, afin que le Tiers-Etat devienne, en effet, *quelque choſe*. Ainſi nous dirons:

4°. Ce que les Miniſtres ont *tenté*, & ce que les Privilégiés eux-mêmes *propoſent* en ſa faveur.

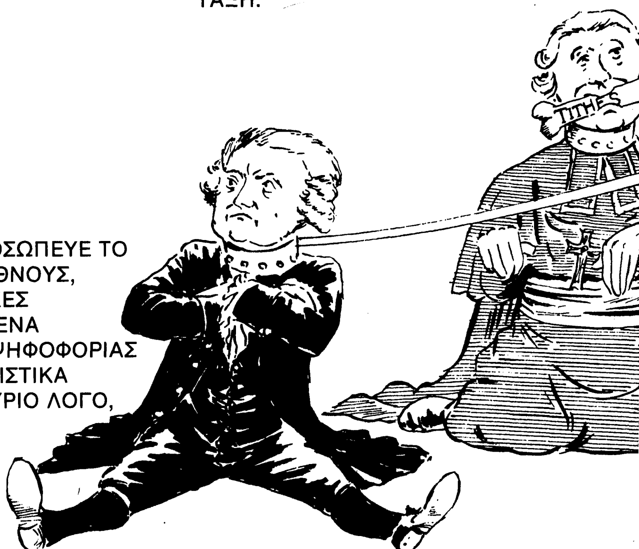
5°. Ce qu'on auroit *dû* faire.

6°. Enfin ce qui *reſte* à faire au Tiers pour prendre la place qui lui eſt due.

Η ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΤΑΞΕΩΝ

Η Τρίτη Τάξη αποτελούσε σοβαρή απειλή για το Βασιλιά και τις προνομιούχες τάξεις. Θεωρώντας «έθνος» τον εαυτό της, απέρριπτε σιωπηρά την ύπαρξη όλων των άλλων κοινωνικών βαθμίδων. Αφού πέτυχε να έχει διπλάσιους αντιπροσώπους στη Συνέλευση των Γενικών Τάξεων, είχε κατοχυρώσει την επιτυχία της σε οποιαδήποτε ψηφοφορία γινόταν με βάση τα κεφάλια και όχι τις κοινωνικές βαθμίδες. Αρκετοί φιλελεύθεροι αριστοκράτες είχαν κιόλας σπάσει τους πατροπαράδοτους φραγμούς ανάμεσα στις κοινωνικές βαθμίδες κι είχαν σχηματίσει, μαζί με την αστική τάξη, ένα «πατριωτικό» κόμμα. Το φλέγον ζήτημα της ημέρας ήταν αν ο Βασιλιάς μπορούσε να επιβάλει την πατροπαράδοτη μέθοδο ψηφοφορίας κατά κοινωνικές βαθμίδες, ρίχνοντας την Τρίτη Τάξη στο έλεος της συνδυασμένης δύναμης ψήφων των ανώτερων κοινωνικών βαθμίδων.

— 1η ΤΑΞΗ: ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕ ΚΑΜΠΟΣΟΥΣ ΕΦΗΜΕΡΙΟΥΣ, ΠΟΥ ΕΒΛΕΠΑΝ ΜΕ ΣΥΜΠΑΘΕΙΑ ΤΗΝ 3η ΤΑΞΗ.

— 3η ΤΑΞΗ: ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΕ ΤΟ ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ, ΑΛΛΑ ΟΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΙ ΕΝΑ ΕΜΜΕΣΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΤΗΝ ΕΚΑΝΕ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ, ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΟ ΛΟΓΟ, ΜΕΓΑΛΟΑΣΤΙΚΗ.

- ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΤΡΙΤΗ ΤΑΞΗ;
- ΤΑ ΠΑΝΤΑ.
- ΤΙ ΗΤΑΝ ΜΕΧΡΙ ΤΩΡΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΑΞΗ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ;
- ΕΝΑ ΤΙΠΟΤΑ.
- ΤΙ ΑΠΑΙΤΕΙ;
- ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΚΑΤΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΑΞΗ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ.

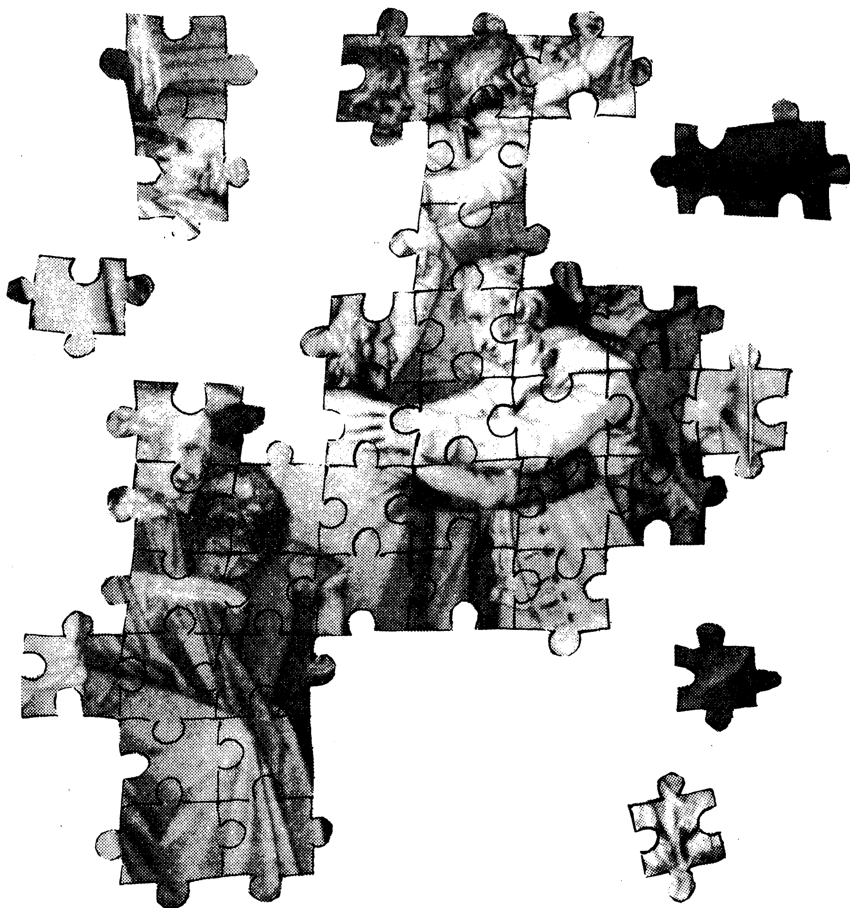
Σεγιές - "Τι είναι η Τρίτη Τάξη;"

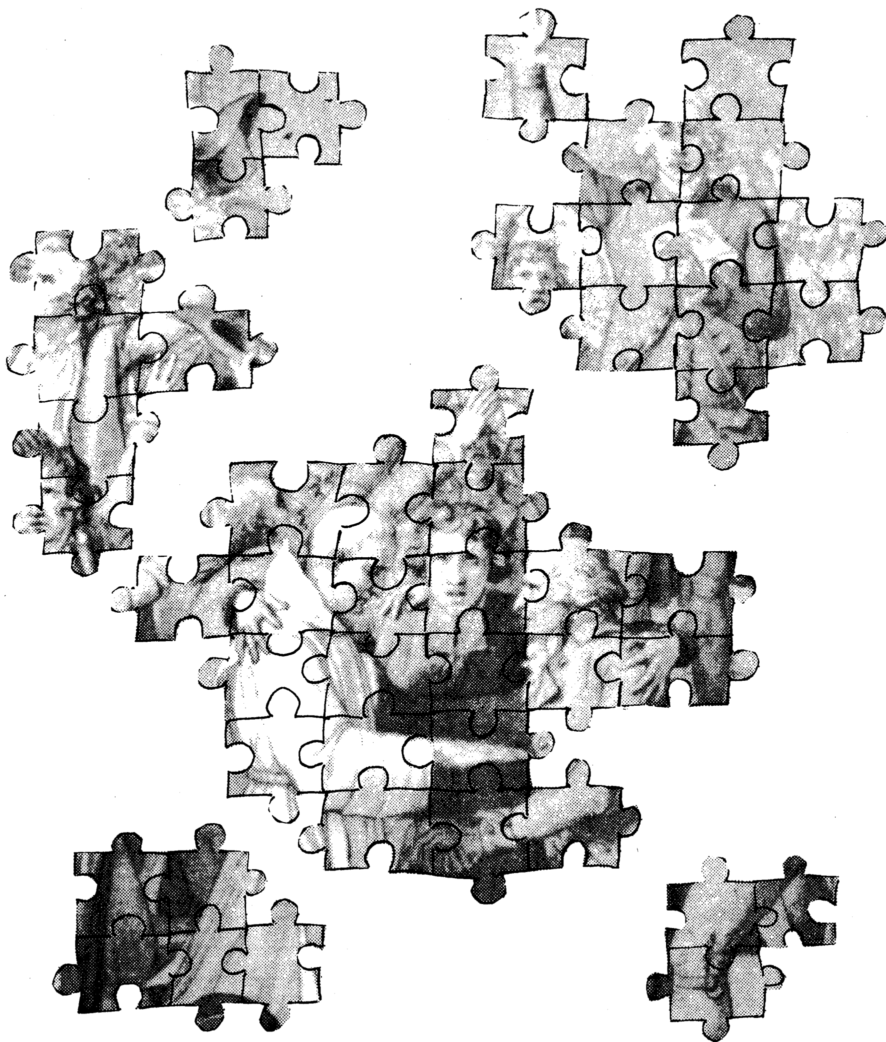

— 2η ΤΑΞΗ: ΟΛΟΙ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΜΙΑ ΧΟΥΦΤΑ, ΗΤΑΝ ΟΡΚΙΣΜΕΝΟΙ ΑΝΤΙΠΑΛΟΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ.

Ο σχηματισμός της Εθνοσυνέλευσης

Απ' την αρχή, η άρνηση της Τρίτης Τάξης να συγκροτηθεί σαν ξεχωριστή κοινωνική βαθμίδα σταμάτησε τις εργασίες της Συνέλευσης. Απειλούμενη από την παρέμβαση του Βασιλιά, υιοθέτησε μια πρόταση του Σεγιές, που ζητούσε από τις άλλες κοινωνικές βαθμίδες να ενωθούν μαζί της, ενώ στις 17 Ιουνίου απένειμε τον τίτλο της Εθνοσυνέλευσης στις συνδυασμένες κοινωνικές βαθμίδες. Τρεις μέρες αργότερα, όταν είδαν ότι τους είχαν κλειδώσει έξω απ' την αίθουσά τους, οι αντιπρόσωποι της Τρίτης Τάξης συνεδρίασαν σ' ένα κλειστό γήπεδο τένις κι εκεί έκαναν τον περίφημο «Όρκο του Σφαιριστηρίου»: ορκίστηκαν να παραμείνουν ενωμένοι ώσπου να δώσουν στη χώρα σύνταγμα.
Στις 23 του μηνός, ο Βασιλιάς απευθύνθηκε στις Τάξεις, απειλώντας

να διαλύσει τη Συνέλευση, αν αρνούνταν να χωριστούν. Ο κλήρος κι οι αριστοκράτες αποτραβήχτηκαν, αλλά η Τρίτη Τάξη αρνήθηκε να διαλυθεί. Η απροθυμία του Λουδοβίκου να ελέγξει αν ήταν αλήθεια αυτό που έλεγε ο Μιραμπό, ότι τα μέλη της Συνέλευσης δε θα το κουνούσαν απ' τη θέση τους εκτός αν τους υποχρέωναν με τις ξιφολόγχες, έκανε τους περισσότερους κληρικούς και 47 αριστοκράτες να ενωθούν με τη Συνέλευση. Τέσσερις μέρες αργότερα, ο Βασιλιάς υποχρεώθηκε να διατάξει και τους υπόλοιπους αντιπροσώπους να κάνουν το ίδιο. Ορίστηκε στα γρήγορα μια επιτροπή, για να συντάξει ένα σύνταγμα και στις 9 Ιουλίου η Εθνοσυνέλευση έγινε Συντακτική Συνέλευση.

Ο Βασιλιάς αντεπιτίθεται

Όταν έφτασαν στο Παρίσι συντάγματα στρατού, που αποτελούνταν κατά κύριο λόγο από ξένους μισθοφόρους, ο Βασιλιάς φάνηκε ότι προετοιμαζόταν να διαλύσει με το στρατό τη Συνέλευση. Η εντύπωση αυτή ενισχύθηκε όταν, στις 11 Ιουλίου, ο Νεκέρ απομακρύνθηκε ξαφνικά από το αξίωμά του κι αντικαταστάθηκε από τον υπερσυντηρητικό Βαρόνο ντε Μπρετέιγ.

Αβέβαιη για το μέλλον της Συνέλευσης, η αστική τάξη του Παρισιού πήρε μέτρα για να κατοχυρώσει τη θέση της. Αφού συναντήθηκαν στο Δημαρχείο, οι εκλογείς των παριζιάνων αντιπροσώπων οργάνωσαν την Εθνοφυλακή...

... μια αστική πολιτοφυλακή, που μ' αυτήν είχαν την ελπίδα ν' αντισταθούν στο Βασιλιά, ενώ ταυτόχρονα θα είχαν υπό έλεγχο και θα καθοδηγούσαν τον πληθυσμό της πόλης.

Το Παρίσι σε συναγερμό

Όσο η ατμόσφαιρα στο Παρίσι γινόταν όλο και πιο τεταμένη, οι ρήτορες της στιγμής βρήκαν στους ανήσυχους πολίτες ένα ευαίσθητο ακροατήριο. Στους κήπους των Βασιλικών Ανακτόρων (Palais Royal), ο Καμίλ Ντεμουλέν, ο μελλοντικός «Γενικός Εισαγγελέας του Φανοστάτη», κάλεσε τον πληθυσμό να πάρει τα όπλα εναντίον των δυνάμεων της αντίδρασης. Αποφασισμένο να συντρίψει την αταξία, το ιππικό του Βασιλιά επιτέθηκε σε διαδηλωτές στην Πλατεία του Λουδοβίκου του ΙΕ' και δέχτηκε με τη σειρά του την επίθεση λόχων των Εθνοφυλάκων που υποστήριζαν την υπόθεση της Τρίτης Τάξης. Την αντίσταση στο Βασιλιά ενθάρρυνε ακόμα περισσότερο η καταστροφή των μισητών τελωνιακών φυλακίων ολόγυρα απ' την πόλη.

Η αστυνομία δεν έδειχνε να έχει διάθεση να συγκρουστεί με το πλήθος, κι έτσι οι ταραχές απλώθηκαν γρήγορα σ' όλο το Παρίσι. Λεηλατήθηκαν οι αποθήκες των ξιφοποιών και των οπλοποιών σε μια φρενιασμένη αναζήτηση όπλων και πυρομαχικών, μέχρι που, τελικά, μες στην απόγνωσή του, το πλήθος στράφηκε για βοήθεια στις αυτοδιορισμένες δημοτικές αρχές. Πολιορκημένη στο Δημαρχείο, η νεοσυγκροτημένη μόνιμη επιτροπή εκλεκτόρων, μ' εκπρόσωπό της το Δήμαρχο των Εμπόρων ντε Φλεσέλ, αποδείχτηκε αποφασιστικά μη συνεργάσιμη. Πανικόβλητη από την επικίνδυνη διάθεση του λαού, προσπάθησε να κατευθύνει τον κόσμο προς το οπλοστάσιο των Invalides.

Το πρωί της 14ης Ιουλίου, οι Invalides κυριεύτηκαν κι έπεσαν στα χέρια του λαού 28.000 μουσκέτα, αλλά ελάχιστη μπαρούτη και σφαίρες. Έχοντας ανάγκη από πυρομαχικά, το πλήθος έστρεψε την προσοχή του στο φρούριο της Βαστίλης...

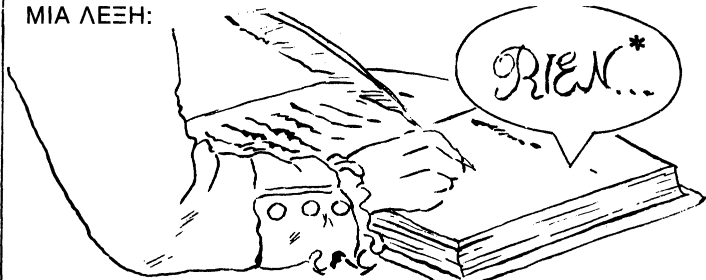

Η πτώση της Βαστίλης

'Οταν του ζήτησαν να παραδώσει το φρούριο στην πολιτοφυλακή, ο διοικητής ντε Λονέ έδειξε μια μοιραία αναποφασιστικότητα. Καθώς το ξεσηκωμένο πλήθος συγκεντρωνόταν κάτω απ' τα τείχη, η πανικόβλητη φρουρά άνοιξε πυρ κι άρχισε η μάχη. Η έκβασή της ήταν αβέβαιη, μέχρι που κατέφτασαν και βοήθησαν τους επιτιθέμενους κάτι Εθνοφύλακες και Φύλακες της Γαλλίας, μαζί μ' ένα κανόνι που είχαν πάρει από το Οπλοστάσιο των Invalides. Απέναντι στα κανόνια, ο ντε Λονέ υποχώρησε κι άνοιξε τις πύλες. Το πλήθος, όμως, που είχε ήδη 100 νεκρούς, δεν έδειξε καμία διάθεση ν' αποδεχτεί μια τόσο αργοπορημένη παράδοση. 'Εσυραν τον ντε Λονέ έξω απ' τη Βαστίλη και τον βασάνισαν μέχρι θανάτου έξω απ' το Δημαρχείο. Το κομμένο κεφάλι του, μαζί με το κεφάλι του κωλυσιεργού ντε Φλεσέλ, παρέλασαν στους δρόμους της πόλης.
Η Βαστίλη δέχτηκε επίθεση επειδή ο κόσμος ήθελε πυρομαχικά και όχι, όπως θέλει να επιμένει η λαϊκή μυθολογία, επειδή ο λαός έτρεφε την ιδιαίτερη επιθυμία ν' απελευθερώσει τους φυλακισμένους μέσα κει. Τα φοβερά μπουντρούμια της είχαν από πολύν καιρό περιπέσει σε αχρηστία και, τον καιρό της επίθεσης, οι κακομοίρηδες που έμεναν στο φρούριο ήταν όλοι κι όλοι εφτά: τέσσερις πλαστογράφοι, δυο φρενοβλαβείς (ο ένας ήταν κάποιος Ιρλανδός που έπασχε από άνοια και πίστευε ότι ήταν ο Ιούλιος Καίσαρ και ο Χριστός) κι ένας αριστοκράτης που τον είχαν φυλακίσει εκεί για αιμομιξία κατά γραπτή απαίτηση του Βασιλιά. Αφού υπήρχε κιόλας το σχέδιο για να κατεδαφιστεί το φρούριο, η σημασία της επίθεσης ήταν μεγάλη για τα ψυχολογικά της και όχι για τα πραγματικά της αποτελέσματα. Κατέχοντας στρατηγική θέση στην άκρη του απείθαρχου προαστίου Σεντ Αντουάν, η Βαστίλη λειτούργησε τόσο σαν σύμβολο όσο και σαν μόνιμη υπόμνηση της αυθαίρετης εξουσίας του Βασιλιά. Στην πτώση της, ο λαός του Παρισιού είδε την κατάρρευση του παλιού και, ίσαμε τότε, φαινομενικά άτρωτου καθεστώτος.

ΑΡΓΟΤΕΡΑ, ΤΟ ΒΡΑΔΥ ΤΗΣ 14ΗΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ, Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΚΑΘΗΣΕ ΣΤΙΣ ΒΕΡΣΑΛΙΕΣ ΚΙ ΕΓΡΑΨΕ ΣΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΜΙΑ ΛΕΞΗ:

ΑΚΟΜΑ ΚΙ Ο ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ, ΟΜΩΣ, ΔΕ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΚΟΡΟΪΔΕΥΕΙ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΕ ΚΑΤΙ ΤΕΤΟΙΑ...

Μη μπορώντας να βασιστεί στην υπακοή των στρατευμάτων του, ο Λουδοβίκος διέλυσε τα συντάγματα του στρατού που είχαν έρθει μόλις τότε και, απρόθυμα, διόρισε πάλι στο αξίωμά του τον Νεκέρ. Στις 17 Ιουλίου, στο Δημαρχείο, δέχτηκε συμβολικά το τρίχρωμο έμβλημα της Επανάστασης κι εμφανίστηκε στο μπαλκόνι κάτω από θυελώδη χειροκροτήματα του συγκεντρωμένου πλήθους.

Το απόγευμα της 4ης Αυγούστου, αρκετοί φιλελεύθεροι αριστοκράτες ενεργώντας ύστερα από υποκίνηση των εκπροσώπων της Βρετάνης, σηκώθηκαν όρθιοι και ανείγγειλαν στη Συνέλευση ότι παραιτούνταν αυτόβουλα από τα πατροπαράδοτα προνόμιά τους. Η αρχική δυσαρέσκεια δεν άργησε να δώσει τη θέση της σ' ένα σαρωτικό ενθουσιασμό, που δεν απείχε πολύ απ' την υστερία, όταν η αριστοκρατία, ο κλήρος και αντιπρόσωποι των παρλαμέντων και των προνομιούχων πόλεων τους μιμήθηκαν κι απαρνήθηκαν τελείως τα επί πολλά χρόνια εδραιωμένα προνόμιά τους.
Η αμηχανία των συντηρητικών στους κόλπους της Συνέλευσης εκφράστηκε με τον καλύτερο τρόπο από την αντίδραση του Μαρκήσιου Λαλί Τολεντάλ...

'Οπως ήταν αναμενόμενο, πολλοί εκπρόσωποι δεν άργησαν να μετανιώσουν για τις βιαστικές υποσχέσεις τους και τις επόμενες λίγες μέρες, ο αντίκτυπος του «απογεύματος των θυσιών» τροποποιήθηκε αξιόλογα. Η Συνέλευση είχε διατάξει «την κατάργηση του φεουδαλικού καθεστώτος στο σύνολό του». Αφού, όμως, οι χειρότεροι φεουδαλικοί φόροι καταργήθηκαν με την προϋπόθεση να δοθεί αποζημίωση, η κατάργηση του συστήματος εξακολουθούσε να είναι υπόθεση του μέλλοντος. Παρόλ' αυτά, τα διατάγματα του Αυγούστου πέτυχαν τους στόχους τους. Το παλιό σύστημα καταστράφηκε από άποψη αρχής και, σε αναμονή των μεταρρυθμίσεων που είχαν υποσχεθεί οι εκπρόσωποι, ο μεγάλος φόβος εξατμίστηκε όσο γρήγορα είχε δημιουργηθεί.
Στις 26 Αυγούστου η Συνέλευση ενέκρινε μια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων, που είχε συντάξει κατά κύριο λόγο ο **Λαφαγιέτ,** ο ήρωας του Αμερικανικού Πολέμου της Ανεξαρτησίας...

Η γαλλική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων είχε πολύ μεγάλες διαφορές από τον πρόγονό της, της Αμερικής, επειδή αρνήθηκε να περιοριστεί σε μια συγκεκριμένη χώρα ή σ' ένα συγκεκριμένο σύστημα διακυβέρνησης: Η γενικότητά του δίνει στο κείμενο αυτό κατά το μεγαλύτερο μέρος το κύρος και τη δημοτικότητά του. Αφού η Διακήρυξη μπορεί να ισχύσει εξίσου εύκολα είτε σε καθεστώς μοναρχίας είτε σε καθεστώς αβασίλευτης δημοκρατίας, δεν ήταν, στην πραγματικότητα, τίποτα λιγότερο από ένα μανιφέστο της αστικής τάξης. Η ελευθερία και η ισότητα προβάλλονται σαν αναπαλλοτρίωτα δικαιώματα, ενώ ίδιο βάρος, αν όχι και μεγαλύτερο, δίνεται στο απαραβίαστο της ιδιοκτησίας. Η Διακήρυξη ήταν το δημιούργημα μιας τάξης, που είχε καταλάβει την εξουσία και σκόπευε να την κρατήσει. Βασιζόμενη κατά κύριο λόγο στην έννοια της «θέλησης του έθνους», που την εκφράζουν και την ενσαρκώνουν οι εκπρόσωποι του έθνους αυτού, η Διακήρυξη μένει μακριά από την άμεση δημοκρατία κι αντικαθιστά την τυραννία των προνομιούχων τάξεων με μιαν εξίσου ισχυρή τυραννία της αστικής τάξης.

ΖΟΖΕΦ ΝΤΙ ΜΟΤΙΕ,
ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ ΝΤΕ ΛΑΦΑΓΙΕΤ
(1757-1834)

ΠΑΡΟΛΗ ΤΟΥ ΤΗ ΣΤΡΑΤΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ, Ο ΛΑΦΑΓΙΕΤ ΗΤΑΝ ΚΑΤΑ ΒΑΘΟΣ ΜΟΝΑΡΧΙΚΟΣ ΚΑΙ, ΠΑΝΩ ΑΠ' ΟΛΑ, ΕΠΙΘΥΜΟΥΣΕ Ν' ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ. ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΜΟΝΑΡΧΙΑΣ, Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΗ ΤΗΣ ΕΘΝΟΦΥΛΑΚΗΣ ΕΚΑΝΕ ΤΟΝ ΛΑΦΑΓΙΕΤ ΤΟΝ ΠΙΟ ΙΣΧΥΡΟ, ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ, ΑΝΘΡΩΠΟ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ. ΟΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ, ΩΣΤΟΣΟ, ΔΕΝ ΕΦΤΑΣΑΝ ΠΟΤΕ ΣΤΟ ΥΨΟΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΔΟΞΙΩΝ ΤΟΥ ΚΑΙ, ΣΤΑ 1792, Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΤΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΕΙΧΕ ΣΒΗΣΕΙ. ΕΜΕΛΛΕ ΝΑ ΠΕΡΑΣΕΙ ΑΡΚΕΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΣΕ ΜΙΑ ΦΥΛΑΚΗ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ, ΠΡΙΝ ΕΠΙΣΤΡΕΨΕΙ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ ΣΤΑ 1802.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΦΟΒΟΣ

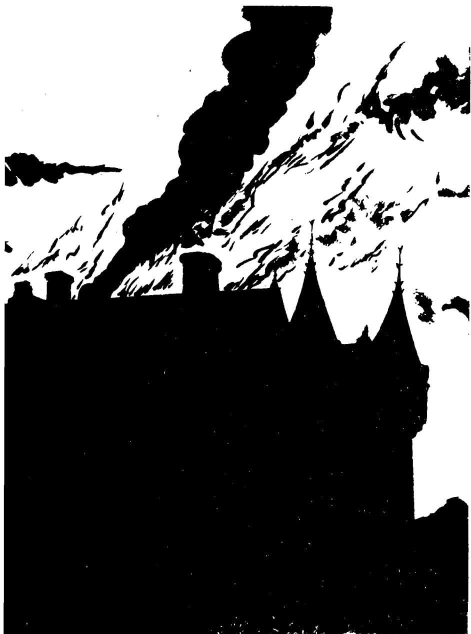
Τα ωστικά κύματα από την συνθηκολόγηση του Βασιλιά απλώθηκαν γοργά σ' όλη τη Γαλλία. Οι παλιές δημοτικές αρχές είτε συνετά συμβιβάζονταν με τις καινούριες επαναστατικές επιτροπές είτε, απλούστατα, παραμερίζονταν δια της βίας. Η εξουσία του Βασιλιά δεν αναγνωριζόταν πια και οι πολιτοφυλακές που υπήρχαν σύντομα απορροφήθηκαν στην Εθνοφυλακή. Όταν κατέρρευσε η κεντρική εξουσία, η αστική τάξη της επαρχίας, ενώ θεωρητικά συμφώνησε να σέβεται τα διατάγματα της Εθνοσυνέλευσης, ασκούσε απόλυτην εξουσία στην περιοχή της όπως έκρινε η ίδια πρόσφορο. Με τη σύναψη συμφώνων αμοιβαίας βοήθειας ανάμεσα σε γειτονικούς δήμους, η Γαλλία έγινε, στην πραγματικότητα, μια χαλαρή ομοσπονδία επιμέρους κοινοτήτων. Η τοπική αυτονομία, όμως, έφερε και τα δικά της προβλήματα. Προβλήματα που ήταν έτοιμα να μετατρέψουν την ύπαιθρο σε στίβο βίαιων αναστατώσεων.

ΦΗΜΕΣ - ΕΙΣΒΟΛΕΣ ΑΠ' ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΟΥ ΦΟΒΟΥ, Η ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΞΕΝΩΝ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΩΝ ΕΓΙΝΕ ΚΟΙΝΟΣ ΤΟΠΟΣ. ΕΙΔΑΝ ΣΤ' ΑΝΟΙΧΤΑ ΤΗΣ ΒΡΕΣΤΗΣ ΤΗΝ ΒΡΕΤΑΝΙΚΗ ΑΡΜΑΔΑ, ΣΤΗ ΔΟΥΝΚΕΡΚΗ ΠΟΛΩΝΙΚΑ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ, ΣΤΟ ΜΠΟΡΝΤΟ ΙΣΠΑΝΟΥΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΤΗ ΛΙΟΝ ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΥΣ. Ό,ΤΙ ΚΙΝΙΟΤΑΝ, Σ' ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΤΗ ΓΑΛΛΙΑ, ΤΟ ΕΡΜΗΝΕΥΑΝ ΤΙΣ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΦΟΡΕΣ ΣΑΝ ΕΙΣΒΟΛΗ ΑΠ' ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ.

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΤΟΥ 1789

Η διοικητική αλλαγή ελάχιστα έκανε για να βοηθήσει τον αγρότη, που εξακολουθούσε να τον σακατεύει η φεουδαλική φορολογία, ενώ η εκδίωξη των ζητιάνων και των αλητών από τις πόλεις αύξησε απλώς το μεγάλο πλήθος των ανέργων που περιπλανώνταν στην ύπαιθρο. Όταν ωρίμασαν οι απαιτήσεις για δωρεάν βοσκή και απομάκρυνση των περιφράξεων, ξέσπασαν μια σειρά αγροτικές εξεγέρσεις. Μαζί μ' αυτές, κυκλοφόρησαν κι απίστευτες φήμες και αντιφήμες, φαινόμενο που έγινε γνωστό με την ονομασία μεγάλος φόβος. Ο φόβος αποδείχτηκε εξαιρετικά κολλητικός: παντού οι αγρότες παρατούσαν τα σπίτια τους, πυρπολούνταν πύργοι και εφορίες, αριστοκράτες και δημοτικοί άρχοντες πυροβολούνταν, μαχαιρώνονταν ή λιντσάρονταν κι αποτελειώνονταν στο πατροπαράδοτο όργανο της συνοπτικής απόδοσης της δικαιοσύνης, στον φανοστάτη. Στο Παρίσι, τα πιο ριζοσπαστικά μέλη της Συνέλευσης πείστηκαν ότι ο μοναδικός τρόπος ν' αποκατασταθεί η εξουσία τους πάνω στις επαρχίες ήταν μια προσεκτικά προετοιμασμένη επίθεση στο ίδιο το φεουδαλικό σύστημα.

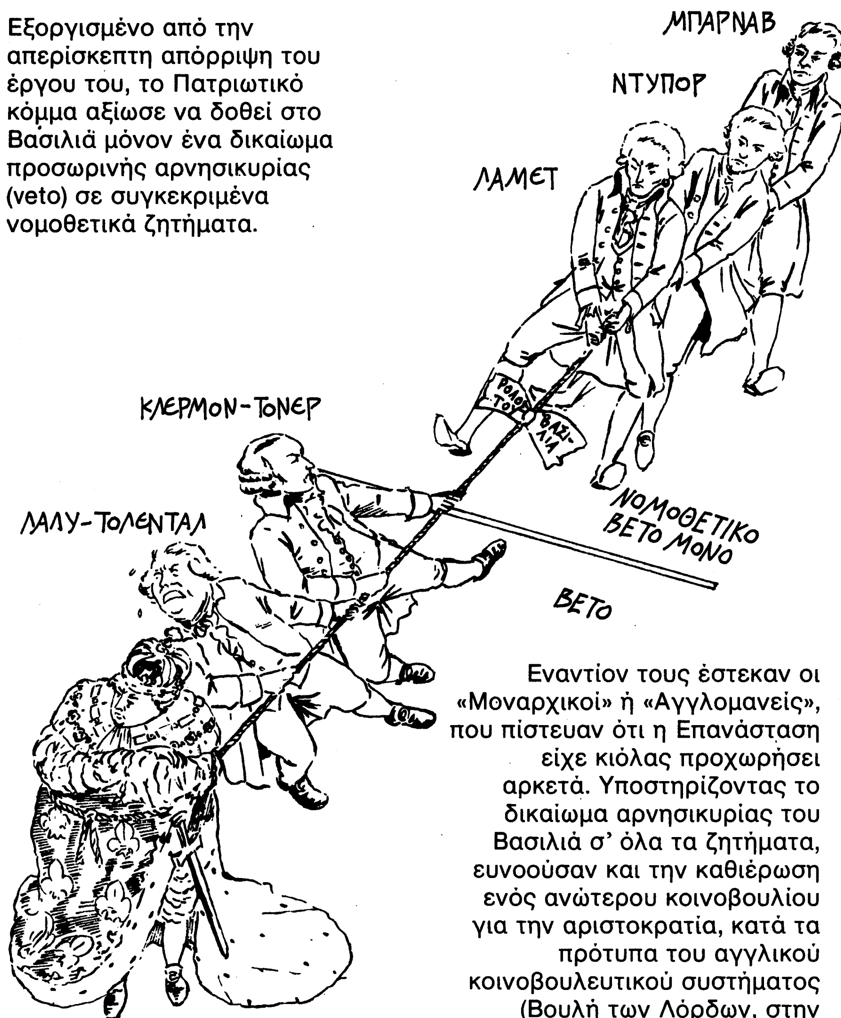
ΦΗΜΗ - Η ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΩΝ

ΑΠΟΜΟΝΩΜΕΝΟΙ ΘΥΛΑΚΕΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΩΝ ΠΡΟΚΑΛΕΣΑΝ ΦΟΒΟΥΣ ΓΙΑ ΜΙΑΝ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΩΝ ΚΑΙΝΟΥΡΙΩΝ ΑΡΧΩΝ. ΟΙ ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΟΙ ΑΛΗΤΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΝ ΣΑΝ ΠΡΟΦΥΛΑΚΕΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΛΗΣΤΟΣΥΜΜΟΡΙΩΝ ΠΟΥ ΕΙΧΑΝ ΔΗΘΕΝ ΜΙΣΘΩΣΕΙ ΟΙ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΕΚΔΙΚΗΘΟΥΝ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ. ΑΡΧΙΣΕ ΝΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΕΥΡΥΤΑΤΑ Η ΦΗΜΗ ΟΤΙ Η ΙΔΙΑ Η ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΑ ΣΧΕΔΙΑΖΕ Ν' ΑΝΑΤΙΝΑΞΕΙ ΤΗΝ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ, ΜΙΑ ΦΗΜΗ ΠΟΥ ΘΥΜΙΖΕ ΤΗ ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΟΥΤΙΟΥ ΣΤΑ 1606 ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ.

Η άρνηση του Λουδοβίκου να επικυρώσει τόσο τα διατάγματα του Αυγούστου όσο και τη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων, αποτέλεσε μια σημαντικη απειλή για την εύθραυστη ενότητα της Συνέλευσης.

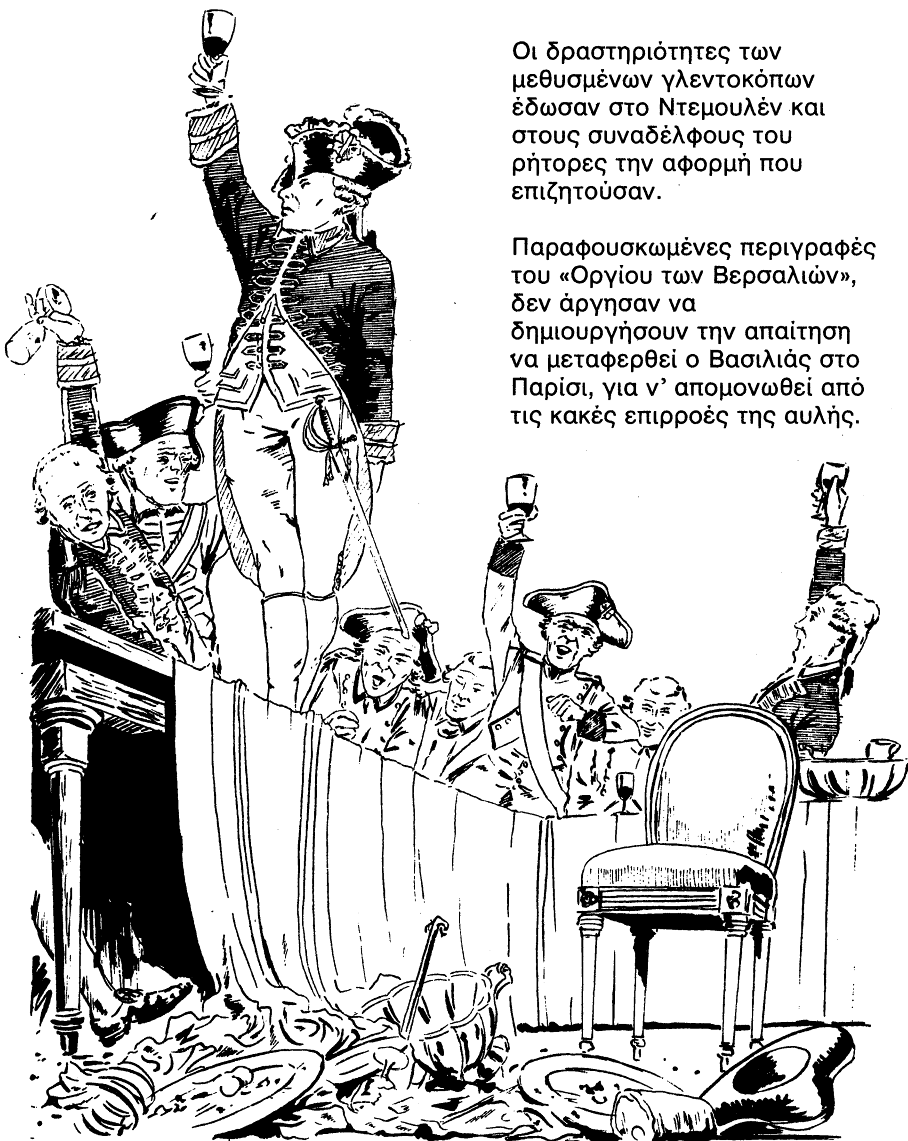
Εξοργισμένο από την απερίσκεπτη απόρριψη του έργου του, το Πατριωτικό κόμμα αξίωσε να δοθεί στο Βασιλιά μόνον ένα δικαίωμα προσωρινής αρνησικυρίας (veto) σε συγκεκριμένα νομοθετικά ζητήματα.

Εναντίον τους έστεκαν οι «Μοναρχικοί» ή «Αγγλομανείς», που πίστευαν ότι η Επανάσταση είχε κιόλας προχωρήσει αρκετά. Υποστηρίζοντας το δικαίωμα αρνησικυρίας του Βασιλιά σ' όλα τα ζητήματα, ευνοούσαν και την καθιέρωση ενός ανώτερου κοινοβουλίου για την αριστοκρατία, κατά τα πρότυπα του αγγλικού κοινοβουλευτικού συστήματος (Βουλή των Λόρδων, στην Αγγλία).

Οι Πατριώτες αποδείχτηκαν πιο δυνατοί από τις δυο ομάδες και τα διατάγματα επιστράφηκαν στο Βασιλιά «μόνο για έγκριση». Ενθαρρυμένος από τις διαφωνίες στους κόλπους της Συνέλευσης, ο Λουδοβίκος προτίμησε ν' αγνοήσει τις απαιτήσεις τους και έδειξε τις προθέσεις του καλώντας τα στρατεύματα στο Παρίσι. Για μιαν ακόμα φορά, πλανιώταν στην πόλη φόβοι για μια συνωμοσία του Βασιλιά.

1η του Οκτώβρη, Βερσαλίες: Σε συμπόσιο προς τιμήν του νεοαφιχθέντος συντάγματος της Φλάνδρας, οι υπερενθουσιώδεις καλεσμένοι άρχισαν να βρίζουν και να προσβάλουν την Επανάσταση και τους ηγέτες της. Η βασιλική οικογένεια έγινε δεκτή με δυνατές επευφημίες. Πετάχτηκαν οι τρίχρωμες κονκάρδες κι αντικαταστάθηκαν από τις λευκές της δυναστείας των Βουρβόνων.

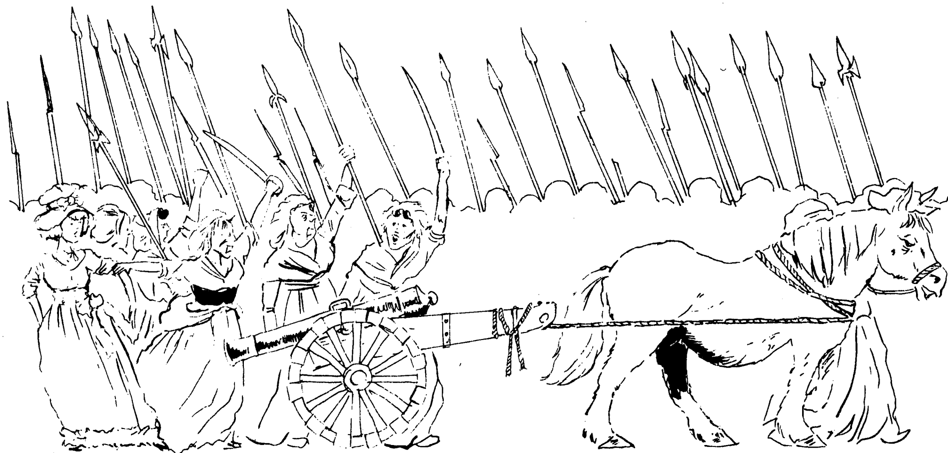

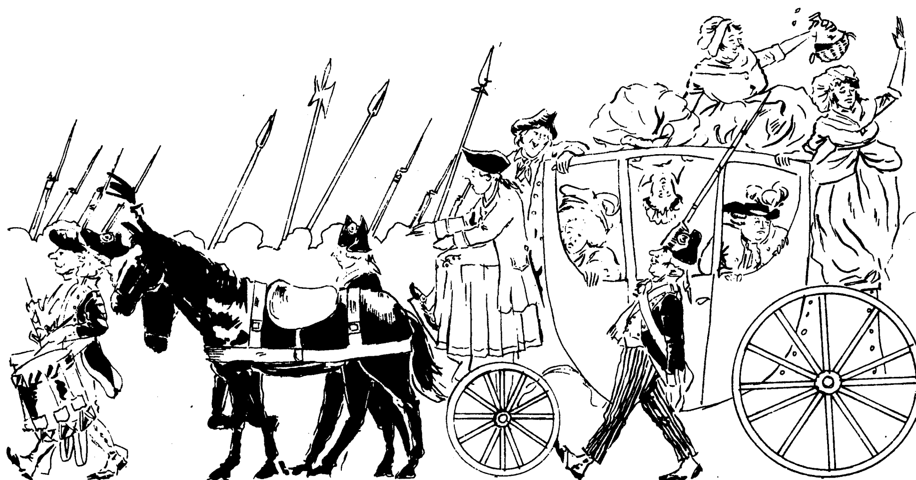
Οι δραστηριότητες των μεθυσμένων γλεντοκόπων έδωσαν στο Ντεμουλέν και στους συναδέλφους του ρήτορες την αφορμή που επιζητούσαν.

Παραφουσκωμένες περιγραφές του «Οργίου των Βερσαλιών», δεν άργησαν να δημιουργήσουν την απαίτηση να μεταφερθεί ο Βασιλιάς στο Παρίσι, για ν' απομονωθεί από τις κακές επιρροές της αυλής.

«Μέρες του Οκτώβρη»

Στις 5 του Οκτώβρη, πλήθη εξαγριωμένων γυναικών συγκεντρώθηκαν στο Δημαρχείο, για να κάνουν μια διαδήλωση διαμαρτυρίας για την αύξηση της τιμής του ψωμιού. Αφού πείστηκαν να υποβάλουν το αίτημά τους στο Βασιλιά αυτοπροσώπως, ξεκίνησαν για τις Βερσαλίες, όπου ενώθηκε μαζί τους και η Εθνοφυλακή υπό τις διαταγές του Λαφαγιέτ. Ο Βασιλιάς έδωσε μόνο κάτι αόριστες υποσχέσεις, οπότε το πλήθος έκανε τη νύχτα επίθεση στα ανάκτορα και σκότωσε αρκετούς σωματοφύλακες του βασιλιά, ώσπου τελικά η

Εθνοφυλακή κατάφερε ν' αποκαταστήσει την τάξη.
Καθώς στις αυλές των ανακτόρων αντηχούσε το σύνθημα «Le roi à Paris» (Ο Βασιλιάς στο Παρίσι), ο Λουδοβίκος δέχτηκε απρόθυμα να συνοδεύσει τον Λαφαγιέτ στην πρωτεύουσα. Τ' απόγευμα της 6ης του μηνός, η βασιλική οικογένεια μετακόμισε στο Παρίσι με συνοδεία, όπως έγραψε ένας μοναρχικός, «ένα μεθυσμένο και θηριώδες στράτευμα από μαινόμενους ξετσίπωτους άντρες και γυναίκες, που αρκετοί κουβαλούσαν τα κομμένα κεφάλια των άτυχων σωματοφυλάκων του Βασιλιά». Ο Βασιλιάς εγκαταστάθηκε στις Tuileries, και η Συνέλευση δεν άργησε να εγκατασταθεί κι εκείνη εκεί κοντά.

Ονορέ Ρικετί, Κόμης ντε Μιραμπό (1749-91)

Αριστοκράτης, αλλά εκλέχτηκε στη Συνέλευση των Γενικών Τάξεων σα μέλος της 3ης Τάξης. Ο Μιραμπό αποδείχτηκε εξαίρετος ρήτορας και δεν άργησε ν' αναδειχτεί σε μιαν από τις πιο σημαντικές μορφές της Συνέλευσης. Παρ' όλο που ο λαός τον αποκαλούσε με συμπάθεια «η μητερούλα», ο Μιραμπό ήταν, στην πραγματικότητα, από τη φύση του δολοπλόκος, εξαγοραζόταν εύκολα κι άλλαζε τις θέσεις του κατά πώς του το επέβαλαν οι προσωπικές του φιλοδοξίες. Ο θάνατός του τον Απρίλη του 1791 ήρθε πάνω στην ώρα κι έσωσε τη φήμη του από ολοκληρωτική καταστροφή.

Η Λέσχη των Γιακωβίνων

Αρχικά γνωστή με τ' όνομα Λέσχη των Βρετόνων, απέκτησε το πασίγνωστο όνομά της από το μοναστήρι των Γιακωβίνων μοναχών, που στο οίκημά του συνεδρίαζε η Οργάνωση στο Παρίσι. Όντας αρχικά τόπος συγκέντρωσης των εκπροσώπων του Πατριωτικού κόμματος, η Λέσχη δεν άργησε να γίνει το κέντρο ενός δικτύου συνεργαζομένων Εταιριών ολόκληρης της Γαλλίας. Αρκετά μετριοπαθής στην αρχή της Επανάστασης, η Λέσχη δεν άργησε ν' αποτελέσει την εστία μας πιο επαναστατικής δραστηριότητας. Περί τα 1792, η Λέσχη είχε γίνει ο κύριος σύνδεσμος των ριζοσπαστών της Συνέλευσης και του γοργά αναπτυσσόμενου λαϊκού κινήματος. Μετά την ημερομηνία αυτή, ο όρος «Γιακωβίνος» ανταποκρίνεται γενικά σε μια ριζοσπαστική πολιτική στάση και δεν αναφέρεται στα μέλη της Λέσχης.

ΤΡΙΑ

Η ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΜΟΝΑΡΧΙΑ

Η Συνέλευση ανέλαβε τώρα να δημιουργήσει ένα καινούργιο σύστημα, που θα εναρμονιζόταν με τις ιδέες πού εκφράστηκαν στη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΜΟΝΑΡΧΙΑΣ

Διοίκηση

Υπήρχε το τετελεσμένο γεγονός (fait - accompli) των κοινοτικών συμβουλίων που προήλθαν από την επανάσταση στην επαρχία, κι έτσι η Συνέλευση είχε την τύχη να οικοδομήσει πάνω σε μιαν ήδη υπάρχουσα δομή. Η Γαλλία διαιρέθηκε σε 83 Νομούς, που υποδιαιρέθηκαν σε επαρχίες και κοινότητες, που η καθεμιά είχε το δικό της συμβούλιο. Οι δικαστικές λειτουργίες χωρίστηκαν από τις διοικητικές και, τόσο οι αρχές των πόλεων όσο και οι δικαστές, εκλέγονταν και δεν διορίζονταν. Η ισότητα απέναντι στο νόμο έγινε πραγματικότητα και ο εφιάλτης του Προεπαναστατικού Καθεστώτος, η αγορά των αξιωμάτων, καταργήθηκε. Τα προσωρινά σύμφωνα αλληλοβοήθειας του 1789 εξελίχτηκαν σε επαρχιακές συμμαχίες ή «Ομοσπονδίες», ενώ η εξουσία του Βασιλιά έγινε, σύμφωνα με το νόμο, ανύπαρκτη. Δεν ήταν πια Βασιλιάς της Γαλλίας, αλλά μόνο «Βασιλιάς των γάλλων».

Πώληση της γης

Η αποζημίωση, που έπρεπε να πληρώσουν για να καταργηθούν οι περισσότερες φεουδαλικές υποχρεώσεις, ήταν ένα πικρό πλήγμα σε βάρος των αγροτών, που ήταν σε γενικές γραμμές ανήμποροι και απρόθυμοι να πληρώσουν τα απαιτούμενα «τέλη χειραφέτησης». Παρομοίως, η πώληση της εθνικοποιημένης γης υπόσχονταν πολλά, αλλά απέφερε λίγα. Αντί να χωριστεί σε μικρούς κλήρους και να πουληθεί σε προσιτές τιμές, η γη πουλιόταν σε πελώριες εκτάσεις σε τιμές που προέκυπταν από ελεύθερες διαπραγματεύσεις. Η μέθοδος αυτή κατοχύρωνε ότι, εκτός από τις σπάνιες περιπτώσεις που οι αγρότες συνεργάζονταν για να πλειοδοτήσουν έναντι των μεμονωμένων αγοραστών, η γη περνούσε κατά κύριο λόγο σε καλλιεργητές που είχαν ήδη χωράφια. Οι αγρότες αφέθηκαν στο έλεος διάφορων κερδοσκόπων, που αγόραζαν γη και την χώριζαν σε μικρότερους κλήρους για να την μεταπωλήσουν. Η αποτυχημένη αυτή πολιτική οδήγησε αναπόφευκτα σε μιαν αξιοσημείωτη κάμψη του επαναστατικού ενθουσιασμού στους κόλπους του αγροτικού πληθυσμού.

Ένα ενδιαφέρον γεγονός είναι ότι κατά την περίοδο αυτή, χρησιμοποιήθηκαν για πρώτη φορά οι όροι **«δεξιά»** και **«αριστερά»** στην πολιτική. Η ειρωνεία είναι ότι ο τρόπος που κάθονταν στην Συνέλευση, οι ριζοσπάστες στ' αριστερά του προέδρου και οι συντηρητικοί στα δεξιά του, έμελλε ν' αποτελέσει μια διαρκή προσφορά της Συνέλευσης στις μεταγενέστερες γενιές.

Οικονομικά

Παρόλο που υποστήριζε ένθερμα την οικονομική ισότητα, η Συνέλευση κινήθηκε αργά στον τομέα αυτό, επειδή ο κόσμος εξακολουθούσε να μένει προσκολλημένος στους ελέγχους. Οι εσωτερικοί τελωνειακοί φραγμοί, οι δασμοί και τα σημεία ελέγχου καταργήθηκαν, αλλά η προστασία εναντίον του ανταγωνισμού των ξένων χωρών εξακολούθησε. Αξιώσεις για έλεγχο των τιμών απορρίπτονταν σταθερά.

Φορολογία

Η έμμεση φορολογία καταργήθηκε εξ ολοκλήρου. Οι παλιοί άμεσοι φόροι αντικαταστάθηκαν από φόρους στην κινητή περιουσία, στις προσόδους από το εμπόριο και τη βιομηχανία και την «πατριωτική συνεισφορά», που έφτανε στο 25% του εισοδήματος του καθενός. Θεσπίστηκε ένας καινούριος έγγειος φόρος, που όμως εφαρμόστηκε σε μεγάλο μέρος με βάση εικασίες, μέχρις ότου τακτοποιηθεί το εθνικό κτηματολόγιο.

Δημοσιονομικά

Δεσμευόμενη από τις αστικές αρχές της η Συνέλευση σκόπευε να ξεπληρώσει τα χρέη που κληρονόμησε από το Προεπαναστατικό Καθεστώς, και έψαχνε τρόπους να αυξήσει αμέσως τους πόρους της. Αφού οι καινούριοι φόροι αποδείχτηκε ότι ήταν δύσκολο να συγκεντρωθούν, οι εκπρόσωποι σύντομα υποχρεώθηκαν να καταφύγουν στην έκδοση χάρτινου χρήματος με τη μορφή των assignats (χαρτονομισμάτων). Αφού αρχικά είχε εκδοθεί το Δεκέμβρη του 1789 σαν πιστοποιητικό χρέους που έμελλε να μεταβιβάσει την εθνικοποιημένη γη στους πιστωτές του κράτους, το χαρτονόμισμα δεν άργησε να γίνει τραπεζογραμμάτιο (Αύγουστος 1790), που μπορούσε να το αποκτήσει ο οποιοσδήποτε και που χρησιμοποιόταν στις συνήθεις επιχειρηματικές συναλλαγές. Η πτώση της αξίας του χαρτονομίσματος ήταν κάτι αναμενόμενο. Είχαν, όμως, την ελπίδα ότι η σταθεροποίηση της συλλογής φόρων και η πώληση των εθνικών γαιών θα επαναπορροφούσε τον πληθωρισμό, τα χαρτονομίσματα θα τα ξαναγόραζαν και θα τα κατέστρεφαν μόλις το χρήμα επέστρεφε στο θησαυροφυλάκιο. Αυτό που δεν είχε προβλέψει η Συνέλευση ήταν το ξέσπασμα του πολέμου και ο ολέθριος αντίκτυπός του στην εθνική οικονομία. Το χαρτονόμισμα έμελλε να υπονομευτεί σοβαρά και, στο τέλος, να καταστραφεί, όταν ξέσπασαν οι εχθροπραξίες στην Ευρώπη.

Η ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΜΟΝΑΡΧΙΑ ΚΑΙ Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Η εθνικοποίηση των εκκλησιαστικών γαιών (Νοέμβρης 1789) και η κατάργηση των θρησκευτικών ταγμάτων (Φλεβάρης 1790) είχαν κιόλας πλήξει σε μεγάλο βαθμό την ανεξαρτησία της εκκλησίας. Ο Πολιτικός Καταστατικός Χάρτης του κλήρου (Ιούλιος 1790) αποπειράθηκε να μετατρέψει την οργάνωση της εκκλησίας που είχε απομείνει σε μια προέκταση του κράτους, προσαρμόζοντάς την στα πλαίσια της δημόσιας διοίκησης. Επίσκοποι και παπάδες θα γίνονταν κάτι ελάχιστα περισσότερο από δημόσιοι υπάλληλοι, που θα εκλέγονταν στο αξίωμά τους και θα υποχρεώνονταν να δίνουν όρκο ότι θα έμεναν πιστοί στο Σύνταγμα. Τα πρωτεία του Πάπα θ' αναγνωρίζονταν, αλλά δε θα γινόταν παραδεκτή η εξουσία του. Ο Πάπας αντιμετώπισε με τη σιωπή το ζήτημα αυτό, οπότε ο Λουδοβίκος πείστηκε να εγκρίνει τον Πολιτικό Καταστατικό Χάρτη. Μα ο Πίος ο ΣΤ' είχε απλώς αναβάλει την ετυμηγορία του και, το Μάρτη του 1791, καταδίκασε ορθά κοφτά, τόσο τον Πολιτικό Καταστατικό Χάρτη όσο και τις αρχές που περιλαμβάνονταν στη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων.

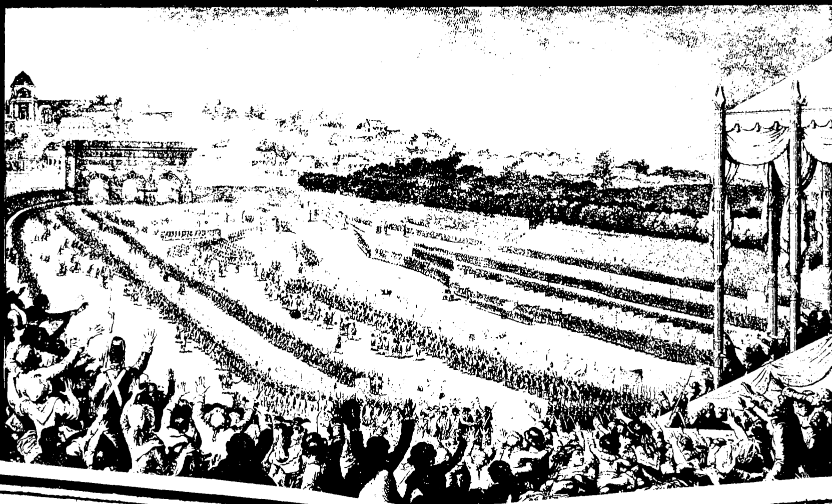
Η κατάπληξη που προκάλεσε το ξέσπασμα του Πάπα αιφνιδίασε τελείως τη Συνέλευση. Διαποτισμένοι από τον αντικληρικαλισμό των «φιλοσόφων», δεν είχαν κατορθώσει να δουν ότι στους κόλπους της πατροπαράδοτα θρησκευόμενης αγροτιάς ο φόβος της αιώνιας καταδίκης έμελλε ν' αποδειχτεί πολύ πιο ισχυρός απ' τους δεσμούς της πίστης στην Επανάσταση. Όταν έγινε φανερό ότι σε πολλές ενορίες μπορούσαν να επιβάλουν τους πιστούς στο Σύνταγμα ιερείς μόνο με τη βία, επέτρεψαν να διαμορφωθεί μια ιδιόρρυθμη κατάσταση όπου συνυπήρχαν και, σ' ορισμένες περιπτώσεις, έκαναν ξεχωριστές λειτουργίες στις ίδιες εκκλησίες οι ορκισμένοι (οι ιερείς που είχαν δώσει τον όρκο) και οι μη ορκισμένοι (όσοι αρνήθηκαν να δώσουν τον όρκο). Το πρόβλημα των μη ορκισμένων παπάδων ήταν ένα μόνιμο αγκάθι στα πλευρά της Συνέλευσης και προκαλούσε τις ολοένα και μεγαλύτερες επικρίσεις των πολιτών του Παρισιού.

Στο μεταξύ, η άρνηση του Βασιλιά να συνεργάζεται με τη Συνέλευση γεννούσε συνεχώς ανησυχίες σε πολλά μέλη της Συνέλευσης. Το αποτέλεσμα έμελλε να είναι δυο χρόνια δολοπλοκιών, που υπονόμευσαν σοβαρά την εξουσία πολλών διακεκριμένων επαναστατών.

Ενώ οι μοναρχικοί και οι μετριοπαθείς φθείρονταν σε μάταιες απόπειρες να συμφιλιωθούν με το Βασιλιά, η Γαλλία -και ιδιαίτερα το Παρίσι- ζούσε ένα ξαφνικό φούντωμα της πολιτικής δραστηριότητας του λαού, που το έδειχνε καθαρά η αιφνίδια εκρηκτική εμφάνιση καινούριων πολιτικών λεσχών και εταιριών.
Ενώ η Λέσχη των Γιακωβίνων (προηγουμένως Λέσχη των Βρετόνων) είχε λειτουργήσει αρχικά σαν εστία για τη ριζοσπαστική αστική τάξη στα πλαίσια της Συνέλευσης, καινούριες λέσχες όπως οι Φραγκισκανοί (Cordeliers, ιδρύθηκαν τον Απρίλη του 1790) και οι Φτωχοί (Indigents, ιδρύθηκαν το Μάρτη του 1791) τράβηξαν ένα πλατύτερο φάσμα μελών από τους κοινούς πολίτες, που έλπιζαν ν' ακουστεί περισσότερο η φωνή τους στην πολιτική ζωή του έθνους.
Παρόμοια, η γένεση πολυάριθμων λαϊκών εταιριών, όπως η Εταιρία Επαναστατριών Γυναικών της Κλερ Λακόμπ, έδιναν καινούριες δυνατότητες σε μερίδες της κοινωνίας που προηγουμένως δε μπορούσαν να συμμετάσχουν στις πολιτικές διαμάχες.
Την ανάδυση των κατώτερων τάξεων στον πολιτικό στίβο, την απέδειξε πειστικά η απαράμιλλη πλημμυρίδα λαϊκών φυλλαδίων κι εφημερίδων, που χαρακτήρισαν την περίοδο αυτή. Οι πιο γνωστές τέτοιες εκδόσεις, όπως ο Φίλος του λαού (L' ami du peuple) του Μαρά ή ο Πατήρ Ντισέν (Père Duchesne) του Εμπέρ, ήταν στην κυριολεξία μόνον η κορυφή του πελώριου παγόβουνου.

LE BABILL

JOURNA

DU PALAIS-RO

LE PATRIOTE FRANÇOIS,

JOURNAL LIBRE, IMPARTIAL ET NATIONAL,

Par une Société de Citoyens, & dirigé par J. P. Brissot de Warville

Une Gazette libre est une sentinelle qui veille sans cesse pour le Peupl

Για την ανώτερη αστική τάξη, η Επανάσταση φαινόταν πως είχε ολοκληρωθεί. Δικαιολογημένα έδιναν συγχαρητήρια στον εαυτό τους και οργάνωσαν μια σειρά εξεζητημένων γιορτών για να πανηγυρίσουν την εθνική ενότητα. Η πιο εντυπωσιακή απ' αυτές ήταν η Γιορτή της Ομοσπονδίας (Fête de la Fédération), που έγινε στο Παρίσι στις 14 Ιουλίου του 1790, για να τιμηθεί η επέτειος της κατάληψης της Βαστίλης. Συγκεντρωμένοι στο Πεδίο του Άρεως (Champ de Mars), χιλιάδες Εθνοφύλακες από την επαρχία, μαζί με το Βασιλιά, τα μέλη της Συνέλευσης και τους πολίτες του Παρισιού, ορκίστηκαν αθάνατη πίστη στο έθνος.

Όσο, όμως ο λαός αποκτούσε πιο βαθιά, πολιτική συνείδηση, πολλοί αστοί πολιτικοί άρχιζαν ν' αποτραβιούνται όλο και περισσότερο στον εξευγενισμένο κόσμο των Παριζιάνικων Σαλονιών. Τα σαλόνια δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ήταν ένα βήμα για την ανάπτυξη πολιτικών θέσεων, και το πιο γνωστό απ' αυτά, το σαλόνι της Μαντάμ Ρολάν, έμελλε να δώσει στην αινιγματική αυτή γυναίκα τη δυνατότητα ν' ασκεί αξιόλογη πολιτική εξουσία. Μα οι καινούριες πολιτικές ιδέες γεννιώνταν στις λέσχες και τις εταιρίες. Όσοι πολιτικοί αγνοούσαν τις λέσχες διέτρεχαν τον κίνδυνο να χάσουν την επαφή με την κοινή γνώμη κι έχαναν τη δυνατότητα να επηρεάζουν τις τοπικές δραστηριότητες.

E BABILLARD,

L'AMI DU PEUPLE
OU
LE PUBLICISTE PARISIEN,
JOURNAL POLITIQUE ET IMPARTIAL,
Par M. MARAT, Auteur de L'OFFRANDE A LA PATRIE, du Moniteur, et du PLAN CONSTITUTION, etc.

N°. 37.

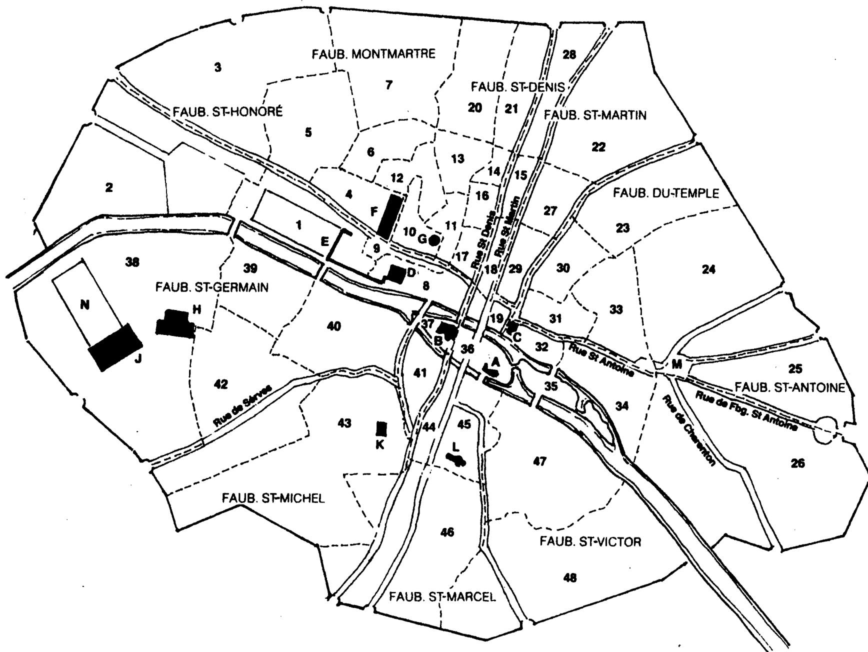
JOURNAL DU DIABLE.

Je me suis constitué l'ange-gardien de la nation.

ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ ΣΤΑ 1790

Το Μάη του 1790 το Παρίσι ήταν χωρισμένο σε 48 τομείς για πολιτικούς και διοικητικούς λόγους. Οι τομείς αυτοί δεν άργησαν ν' αναπτύξουν επιπλέον πολιτικές λειτουργίες με τη μορφή λεσχών και τοπικών συνελεύσεων. Η ολοένα μεγαλύτερη δραστηριότητα σε τοπικό επίπεδο έμελλε σταδιακά να δώσει στον κόσμο μια πιο σαφή ταυτότητα απ' αυτήν που είχε πρωτύτερα, μια ταυτότητα που έμελλε να 'χει πολύ μεγάλη σημασία για τις μελλοντικές εξεγέρσεις.

A Notre Dame
B Palais de Justice
C Hôtel de Ville
D Louvre
E Tuileries and Tuileries gardens
F Palais Royal
G Corn Market (Halle au Blé)
H Invalides
J École Militaire
K Palais de Luxembourg
L Ste Géneviève (re-name the Panthéon in 1791)
M Place de la Bastille
N Champ de Mars

1. Tuileries
2. Champs-Élysées
3. Roule (Republique)
4. Palais Royal (butte des Moulins, Montagne)
5. Place Vendôme (Piques)
6. Bibliothèque (Lepeletier)
7. Grange Batelière (Mirabeau, Mont-Blanc)
8. Louvre (Muséum)
9. Oratoire (Gardes Français)
10. Halles au Blé
11. Postes (Contrat Social)
12. Place Louis XIV (Mail, Guillaume Tell)
13. Fontaine Montmorency (Molière et la Fontaine, Brutus)
14. Bonne Nouvelle
15. Ponceau (Amis de la Patrie)
16. Mauconseil (Bon Conseil)
17. Marchés Des Innocents (Halles, Marchés)
18. Lombards
19. Arcis
20. Faubourg Montmartre (Fbg. Mont-Marat)

Ποιοι ήταν οι Αβράκωτοι;

Ο όρος Αβράκωτος (Sans - Cullottes), που αναφερόταν σ' όσους φορούσαν παντελόνια κι όχι τις βράκες (culotte) μέχρι το γόνατο που φορούσαν οι πλούσιοι, χρησιμοποιήθηκε αρχικά με καθαρά κοινωνική σημασία για να χαρακτηρίσει τους μικρέμπορους, τους μισθωτούς και τους αλήτες στην πόλη και στην ύπαιθρο. Κατά τη διάρκεια της Επανάστασης, ο όρος άρχισε να χρησιμοποιείται συχνότερα για να περιγράψει τα πολιτικώς δραστήρια μέλη των τάξεων αυτών και, συνήθως, επεκτεινόταν για να περιλάβει τους πιο ριζοσπαστικούς προπαγανδιστές της περιόδου, ανεξάρτητα από το κοινωνικό τους υπόβαθρο. Δραστήριοι τόσο στην Κοινότητα (Commune) ή Κομούνα του Παρισιού (αυτός ο τίτλος δόθηκε στην καινούρια τοπική κυβέρνηση του Παρισιού) όσο και στους τομείς, οι Αβράκωτοι έμελλε ν' αποτελέσουν τη βάση εξουσίας, που σ' αυτήν οι λαϊκοί πολιτικοί στήριξαν τις απαιτήσεις τους για ριζοσπαστικά πολιτικά μέτρα.

21. Poissonnière
22. Bondy
23. Temple
24. Popincourt
25. Montreuil
26. Quinze Vingts
27. Gravilliers
28. Faubourg Saint-Denis (Fbg.-du-Nord)
29. Beaubourg (Réunion)
30. Enfants Rouges (Marais, Homme Armé)
31. Roi de Sicile (Droits de L'homme)
32. Hôtel de Ville (Maison Commune, Fidélité)
33. Place Royale (Fédérés, Indivisibilite)
34. Arsenal
35. Île Saint-Louis (Fraternité)
36. Notre-Dame (Cité, Raison)
37. Henri IV (Pont Neuf, Révolutionnaire)
38. Invalides
39. Fontaine de Grenelle
40. Quatre Nations (Unité)
41. Thêatre Français (Marseille, Marat)
42. Croix Rouge (Bonnet Rouge, Bonnet de la Liberté, Ouest)
43. Luxembourg (Mutius Scaevola)
44. Thermes de Julien (Beaurepaire, Chalier, Régénérée, Thermes)
45. Sainte-Geneviève (Panthéon Français)
46. Observatoire
47. Jardin des Plantes (Sans-Culottes)
48. Gobelins (Lazowski, Finistère)

Το δημοκρατικό κίνημα

Στα χρόνια 1789-91 αναπτύχτηκε κι ένα καινούριο πολιτικό κίνημα στους κόλπους των κατώτερων τάξεων. Προερχόμενο απ' αυτούς που τους είχαν αρνηθεί το στίβο των πολιτικών συγκρούσεων της Συνέλευσης, το δημοκρατικό κίνημα δεν άργησε ν' αποκτήσει οπαδούς και στην ίδια την Συντακτική. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου διαμόρφωσης, οι απαιτήσεις των εκπροσώπων του κινήματος συνήθως δεν έφταναν σε σαφώς εκφρασμένη υποστήριξη της αβασίλευτης δημοκρατίας, μολονότι στα 1790, τόσο νωρίς, μερικοί απ' αυτούς, όπως ο Ρομπέρ στην εφημερίδα του Le Mercure National (Ο εθνικός Ερμής), διακήρυτταν ότι υποστήριζαν τα ιδεώδη της αβασίλευτης δημοκρατίας.

Το δημοκρατικό κίνημα έμελλε να καλύψει ένα πλατύ φάσμα πολιτικών απόψεων και ποτέ δεν αποτέλεσε πολιτικό κόμμα με την τρέχουσα σημασία της έκφρασης. Επιρρεπές ολοένα και περισσότερο σε εσωτερικές διαιρέσεις, το κίνημα χωριζόταν συνεχώς σε αρκετές μερίδες, που πολύ συχνά περιστρέφονταν γύρω από μια δυο προσωπικότητες.

Το Σύνταγμα του 1791

Μετά από δυο χρόνια προετοιμασίας, η Συντακτική Συνέλευση χάρισε τελικά στο έθνος ένα Σύνταγμα.
Το Σύνταγμα του 1791 κατάφερε ένα συντριπτικό χτύπημα στις αρχές της δημοκρατικής κυριαρχίας. Οι πολίτες χωρίζονταν σε «ενεργητικούς» και «παθητικούς», ανάλογα με τους φόρους που πλήρωναν, ενώ άκαμπτες περιουσιακές προϋποθέσεις εξασφάλιζαν ότι μόνον οι τάξεις με περιουσία μπορούσαν να εκλέγουν μέλη τους ή να εκλέγονται στην καινούρια Συνέλευση. Δικαιολογημένα, σε μεγάλο βαθμό, οι ηγέτες του δημοκρατικού κινήματος κατηγόρησαν τη Συνέλευση ότι δημιούργησε «μιαν αριστοκρατία του πλούτου».

Όταν εκπλήρωσε το χρέος, που γι' αυτό συγκλήθηκε, η Συντακτική διαλύθηκε στις 30 του Σεπτέμβρη του 1791, για να προετοιμαστεί η χώρα για την εκλογή της καινούριας Νομοθετικής Συνέλευσης. Καταθορυβημένα από τη γοργή ανάπτυξη του δημοκρατικού κινήματος, πολλά μέλη της Συντακτικής βρέθηκαν στο πλευρό των αντιδραστικών αριστοκρατών, ή «Μαύρων», εναντίον των πιο ριζοσπαστών πολιτικών. Οι μετριοπαθείς αυτοί, με ηγέτες τον Λαφαγιέτ και την Τριανδρία Ντιπόρ, Λαμέ και Μπαρνάβ, αποφάνθηκαν τώρα ότι το έργο της Συντακτικής χρειαζόταν προσεκτική αναθεώρηση. Έπρεπε να τεθεί υπό έλεγχο η πίεση των δημοκρατικών με την εισαγωγή ακόμα πιο αυστηρών περιουσιακών προϋποθέσεων, διάλυση των λεσχών και λογοκρισία στον τύπο. Για να πετύχουν τους στόχους αυτούς, έπρεπε να κρατήσουν οι ίδιοι την εξουσία και να επανεκλεγούν στη Νομοθετική Συνέλευση. Όταν, κυρίως χάρη στην επιρροή του Ροβεσπιέρου, τα μέλη της Συντακτικής κρίθηκε ότι δε μπορούσαν να εκλεγούν στην καινούρια Συνέλευση, οι τέως μετριοπαθείς αυτοί άρχισαν να παίρνουν όλο και πιο αντιδραστικές θέσεις. Το καλοκαίρι του 1792 δυο απροσδόκητα και τελείως συνταρακτικά γεγονότα έμελλε να φέρουν την κατάσταση σε κρίσιμο σημείο...

Η ΦΥΓΗ ΣΤΟ ΒΑΡΕΝ

ΤΟ ΒΡΑΔΥ ΤΗΣ 20ης ΙΟΥΝΙΟΥ ΤΟΥ '91 ΜΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΟΜΑΔΑ ΑΝΕΒΗΚΕ ΒΙΑΣΤΙΚΑ ΣΕ ΜΙΑ ΑΜΑΞΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙΜΕΝΕ ΣΤΙΣ ΤΟΥΙΓΕΡΙ. ΜΕ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΟΥ ΣΟΥΗΔΟΥ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΗ ΕΥΓΕΝΗ, ΦΟΝ ΦΕΡΣΕΝ, Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΗΝ ΚΟΠΑΝΟΥΣΕ ΑΠΟ ΤΗ ΓΑΛΛΙΑ.

ΓΡΗΓΟΡΑ, ΚΥΡΙΕ!
ΠΙΣΤΑ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ ΜΑΣ
ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ!

ΟΜΩΣ ΣΤΗΝ ΚΩΜΟΠΟΛΗ ΒΑΡΕΝ...

ΟΙ ΕΠΙΒΑΤΕΣ ΤΗΣ ΑΜΑΞΑΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΤΗΚΑΝ ΣΧΕΔΟΝ ΑΜΕΣΩΣ, ΣΥΝΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΚΑΙ ΟΔΗΓΗΘΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ.

ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΣΥΜΦΩΝΟΥΝ ΟΤΙ ΟΤΑΝ Η ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΞΑΝΑΜΠΗΚΕ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ, ΤΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΜΕΝΑ ΠΛΗΘΗ ΤΗΝ ΥΠΟΔΕΧΤΗΚΑΝ ΜΕ ΜΙΑ ΣΙΩΠΗ, ΣΧΕΔΟΝ ΠΕΝΘΙΜΗ... ΓΙΑ ΠΟΛΛΟΥΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΕΣ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΣΙΓΟΥΡΑ ΣΗΜΑΙΝΕ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΚΑΘΕ ΠΙΣΤΗΣ ΣΤΟ ΒΑΣΙΛΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΑΦΟΣΙΩΣΗΣ ΣΤΑ ΙΔΕΩΔΗ ΤΗΣ ΑΒΑΣΙΛΕΥΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ.

Η ΣΦΑΓΗ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΩΣ

ΣΤΙΣ 17 ΙΟΥΛΙΟΥ, ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΘΗΚΕ ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΩΣ ΓΙΑ ΝΑ ΥΠΟΓΡΑΨΕΙ ΜΙΑ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΑΒΑΣΙΛΕΥΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΠΟΥ ΤΗΝ ΕΙΧΕ ΣΥΝΤΑΞΕΙ Η ΛΕΣΧΗ ΤΩΝ ΦΡΑΓΚΙΣΚΑΝΩΝ. ΑΦΟΥ ΑΡΧΙΣΑΝ ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ, ΑΝΑΚΑΛΥΦΘΗΚΑΝ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΞΕΔΡΑ ΔΥΟ ΦΟΥΚΑΡΑΔΕΣ, ΚΑΤΑΓΓΕΛΘΗΚΑΝ ΑΥΤΟΣΤΙΓΜΕΙ ΩΣ ΧΑΦΙΕΔΕΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ ΚΑΙ ΛΥΝΤΣΑΡΙΣΤΗΚΑΝ.

ΑΠΟ ΦΟΒΟ ΤΑΡΑΧΩΝ, Η ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΣΤΕΙΛΕ ΕΚΕΙ ΤΟΝ ΛΑΦΑΓΙΕΤ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΟΦΥΛΑΚΗΣ.

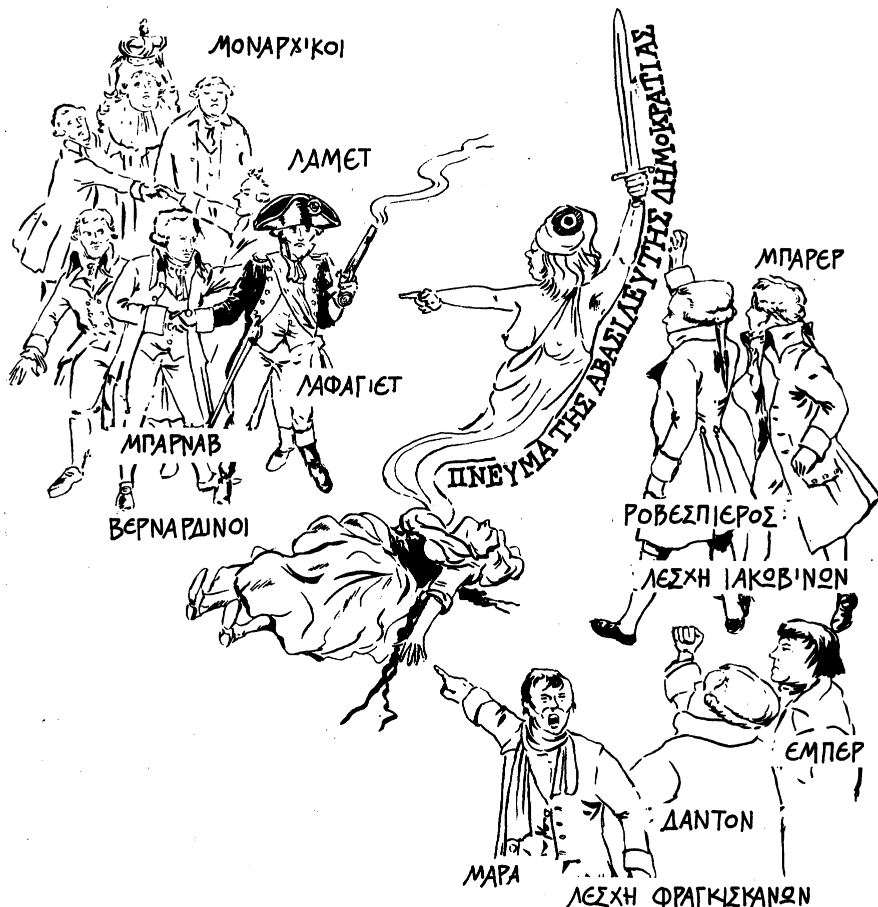

ΣΤΗ ΔΙΑΤΑΓΗ ΝΑ ΔΙΑΛΥΘΕΙ, ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ ΔΕΝ ΑΝΤΕΔΡΑΣΕ. ΟΙ ΕΘΝΟΦΥΛΑΚΕΣ ΕΛΑΒΑΝ ΤΗ ΔΙΑΤΑΓΗ ΝΑ... ΠΥΡΟΒΟΛΗΣΟΥΝ!

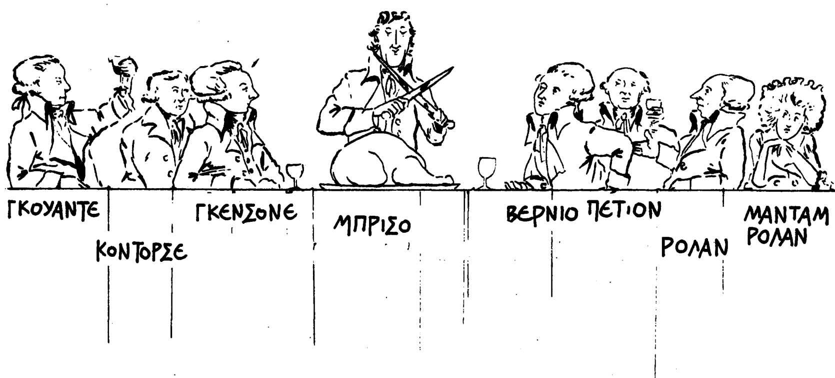
Αφού σκοτώθηκαν περισσότεροι από πενήντα διαδηλωτές στο Πεδίο του 'Αρεως, το Πατριωτικό κόμμα χωρίστηκε οριστικά σε δυο ξεχωριστές ομάδες:
Τους Βερναρδίνους (Feuillants): Υποστηρικτές της συνταγματικής μοναρχίας, κυρίως τέως Γιακωβίνοι που είχαν αποσκιρτήσει σε ένδειξη διαμαρτυρίας για μιαν αίτηση που συνέταξε η λέσχη υπέρ της εκθρόνισης του βασιλιά.
Τους Δημοκράτες: Κυρίως Φραγκισκανοί και υπολείμματα της λέσχης των Γιακωβίνων μέσα στις τάξεις των δημοκρατών, οι υποστηριχτές της αβασίλευτης δημοκρατίας αποκτούσαν ολοένα μεγαλύτερη επιρροή.

Οι Βερναρδίνοι, που είχαν πολύ μεγάλη υποστήριξη στις επαρχίες, αποτελούσαν την πολυπληθέστερη ομάδα στη Συνέλευση. Οι Δημοκράτες όμως μπορούσαν να υπολογίζουν στην υποστήριξη των παριζιάνων: κι η τύχη της επανάστασης έμελλε να κριθεί στο Παρίσι.

Η ΓΙΡΟΝΔΗ

Οι εκλογές για τη νομοθετική συνέλευση δεν έφεραν καμία πραγματική αλλαγή στην ισορροπία των εδρών, οδήγησαν, όμως, στο σχηματισμό μιας καινούριας πολιτικής μερίδας που έμελλε σύντομα ν' αποτελέσει την αιχμή του δόρατος του κινήματος υπέρ της αβασίλευτης δημοκρατίας. Οι εκπρόσωποι που ανήκαν στη μερίδα αυτή ονομάστηκαν «Μπρισοτίνοι», αλλά η ομάδα είναι πιο γνωστή στον πολύ κόσμο με την επωνυμία «η Γιρόνδη», από την περιοχή από την οποία προέρχονταν πολλά μέλη της.

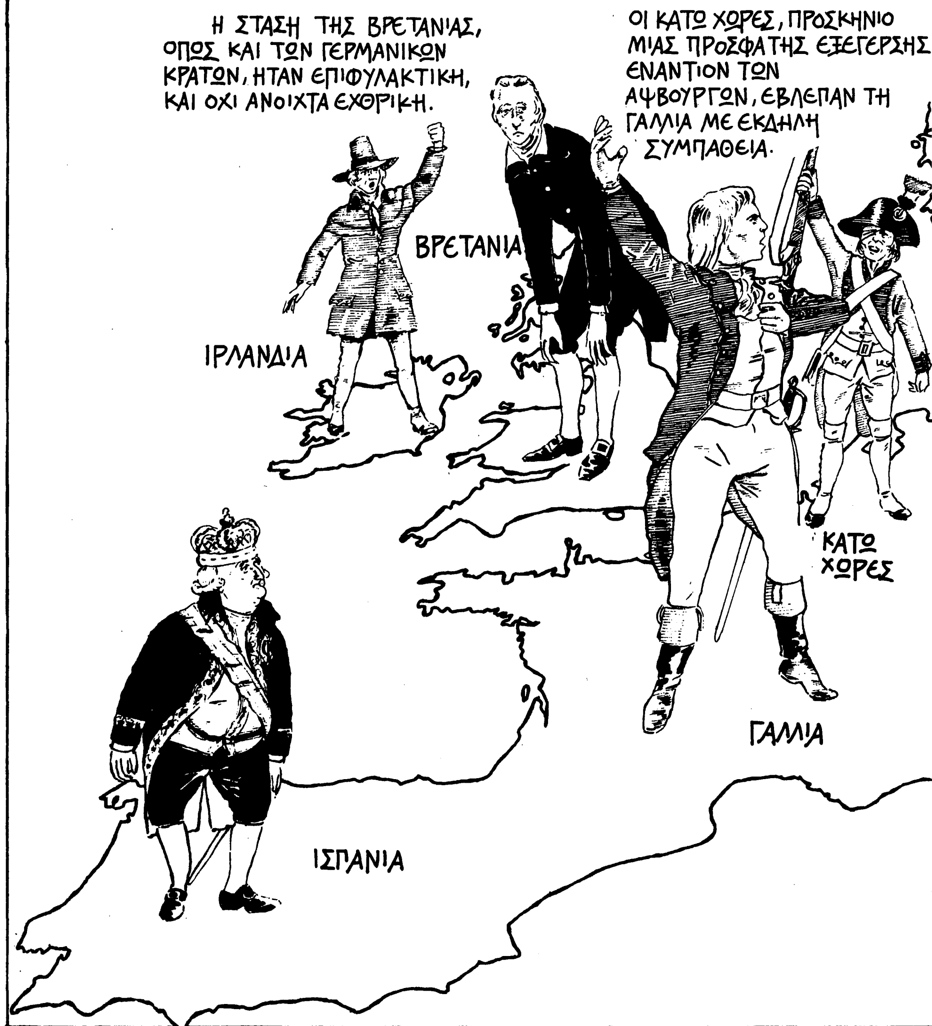

Ζακ Πιέρ Μπρισό (1754-93). Λίγα μέλη της καινούριας Συνέλευσης είχαν τόσο άμεμπτα επαναστατικά διαπιστευτήρια όσο ο ηγέτης των Γιρονδίνων. Γιός ενός ταπεινού πανδοχέα, ο Μπρισό ήταν, αφ' ενός δραστήριο μέλος μιας εταιρίας εναντίον της δουλείας και, αφετέρου, έκανε φυλακισμένος για λίγο στη Βαστίλη. Ανεξάρτητος δημοσιογράφος, τα ταξίδια του σ' αρκετές χώρες, περιλαμβανόμενης και της Αμερικής, του χάρισαν την αβάσιμη φήμη του ειδήμονα στα θέματα εξωτερικής πολιτικής. Παρά τα προσόντα αυτά, η έλλειψη προνοητικότητας του Μπρισό συμβάδιζε με την παρορμητική και συχνά ανεύθυνη φύση του. Και τα δυο αυτά, έμελλε ν' αποδειχτούν μοιραία ελαττώματα για έναν άνθρωπο που η επιρροή του είχε σοβαρή επίδραση στην πορεία της Επανάστασης.

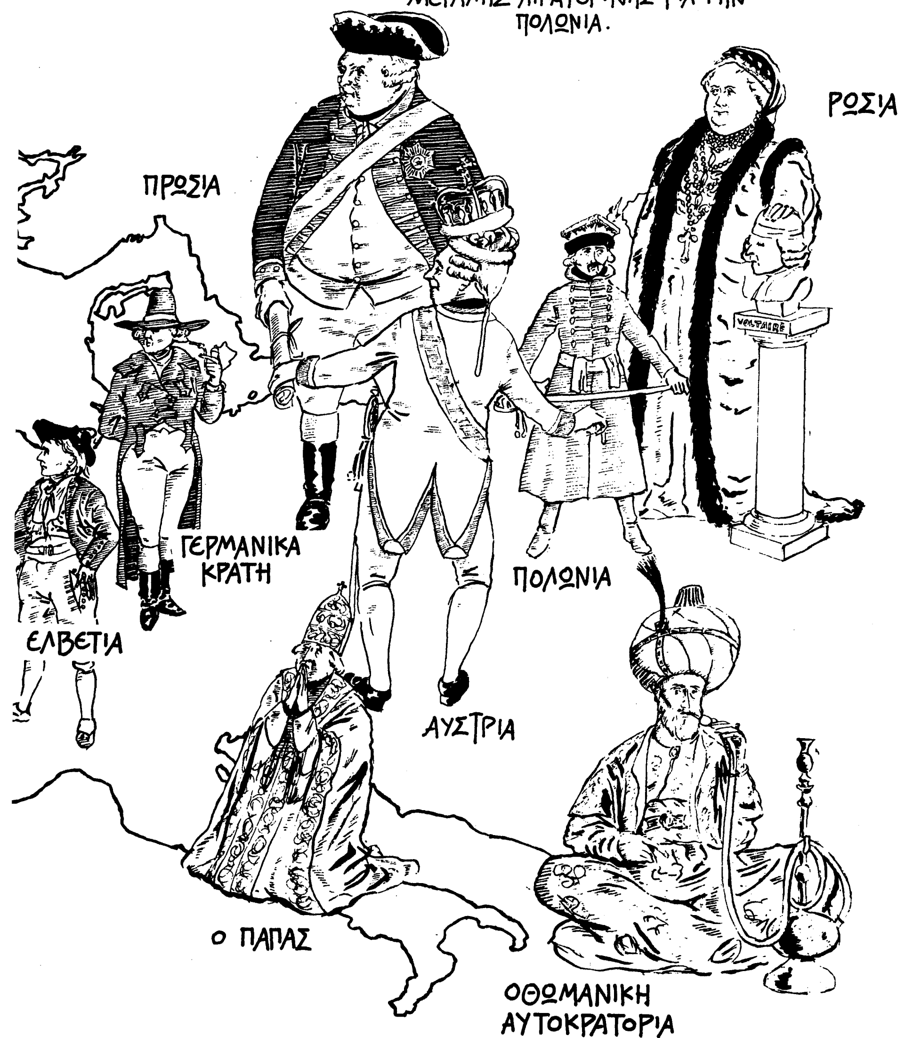
Πιέρ Βερνιό (1753-93): Αν ο Μπρισό ήταν ο νους της Γιρόνδης, ο Βερνιό ήταν η πιο ικανή φωνή της. Ρήτορας που συνάρπαζε κι έπειθε όταν σηκωνόταν όρθιος, οι κατά περιόδους εκλάμψεις της ευφυίας του γίνονταν ακόμα πιο αξιοπρόσεκτες, γιατί ήταν το αντίθετο της συνηθισμένης στάσης του, μιας στάσης λήθαργου και αδιαφορίας. Ήρεμος και συνεσταλμένος από τη φύση του, αρκούνταν ν' αφήνει τους πιο ισχυρούς συναδέλφους του να λαμβάνουν τις αποφάσεις.

Η Ευρώπη και η Συνθήκη του Πίλνιτς

Οι μοναρχίες της Ευρώπης παρακολουθούσαν τα τεκταινόμενα με ολοένα μεγαλύτερη ανησυχία. Πριν από την Βαρέν, όμως, και τη σύλληψη του Λουδοβίκου, δεν αισθάνθηκαν την υποχρέωση ν' αναλάβουν δράση. Αποτέλεσμα της κινητοποίησής τους ήταν η Συνθήκη του Πίλνιτς, που την υπέγραψαν στις 27 Αυγούστου του 1791 η Αυστρία και η Πρωσία. Σύμφωνα μ' αυτήν, καλούνταν οι δυνάμεις της Ευρώπης να ετοιμαστούν να παρέμβουν για ν' αποκαταστήσουν τη γαλλική μοναρχία, αν ήταν ανάγκη.

Οι διαφωνίες μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών και οι εσωτερικές διαμάχες εξασθένισαν την αποτελεσματικότητα της Συνθήκης. Όταν ο Λουδοβίκος αποκαταστάθηκε στο θρόνο του, οι δυνάμεις ικανοποιήθηκαν κι άφησαν την κατάσταση όπως ήταν. Η επικρεμάμενη απειλή, όμως, εξακολουθούσε να υπάρχει.

Ενώ επικρατούσε όλο και περισσότερο η εντύπωση ότι τα οφέλη της επανάστασης θα χάνονταν, αν δεν εκμηδενίζονταν γρήγορα οι εχθροί τόσο μέσα όσο κι έξω από τα σύνορα της Γαλλίας, η Γιρόνδη άρχισε ν' αξιώνει όχι τόσο έναν πόλεμο όσο μια σταυροφορία εναντίον των εστεμμένων κεφαλών της Ευρώπης.

Τον Οκτώβρη, η Γιρόνδη κατάφερε να περάσει αρκετά διατάγματα εναντίον των εμιγκρέδων, που είχαν βρει καταφύγιο στις γειτονικές χώρες. Ο Λουδοβίκος αρνήθηκε σθεναρά να προσυπογράψει τα διατάγματα και η Γιρόνδη υποχρεώθηκε ν' ακολουθήσει άλλη τακτική. Στις 29 του Νοέμβρη, έπεισε τη Συνέλευση ν' αξιώσει από τον Λουδοβίκο να διατάξει τον εκλέκτορα του Τρεβ, μιας κωμόπολης του Βελγίου υπό γαλλικό έλεγχο, να διαλύσει τις ένοπλες ομάδες των εμιγκρέδων που συγκεντρώνονταν εκεί. Αν ο Λουδοβίκος συμμορφωνόταν με την αξίωση αυτή, θ' ανέτρεπε στην πραγματικότητα την αρνησικυρία του και θ' άνοιγε το δρόμο για πόλεμο εναντίον των εμιγκρέδων και των χωρών που τους προστάτευαν. Την επιτυχία της τακτικής των Γιρονδίνων εξασφάλισε και η απροσδόκητη υποστήριξη του Λαφαγιέτ και των οπαδών του, που κατόρθωσαν να πείσουν το βασιλιά να συμφωνήσει. Το γεγονός αυτό αποτέλεσε την απαρχή μιας σιωπηρής συμμαχίας του Λαφαγιέτ με τη Γιρόνδη, που μπορεί να ερμηνευτεί μόνον αν πάρουμε υπ' όψη μας ότι οι δυο τόσο ανόμοιες ομάδες ήθελαν το ίδιο πράγμα: τον **πόλεμο!**

ΠΟΛΕΜΟΣ!
Υπέρ και κατά

Η Γιρόνδη: *Πίστευε ότι ο πόλεμος θα έφερνε μια γενική εξέγερση κατά των μοναρχών της Ευρώπης.*

Ο Ροβεσπιέρος: *Πρόβλεπε φοβερά οικονομικά βάρη, κίνδυνο εμφύλιου πολέμου και αναπόφευκτο κατρακύλισμα σε δικτατορία.*

Ο βασιλιάς: *Προσδοκούσε νίκη της Αυστρίας και της Πρωσίας και αποκατάσταση της εξουσίας του.*

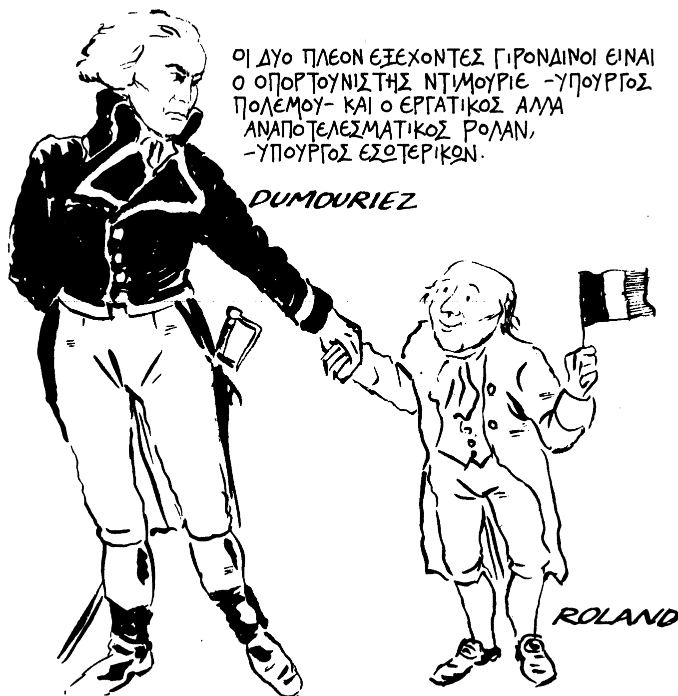

Μπαρνάβ: *Φοβόταν ότι ο πόλεμος θα ωφελούσε αποκλειστικά την αριστερά.*

Ο Λαφαγιέτ: *Είχε την ελπίδα ότι ένας σύντομος πόλεμος θα του έδινε τη δυνατότητα να επιστρέψει μ' ένα νικηφόρο στρατό, να συντρίψει τους ριζοσπάστες και να κυβερνήσει τη Γαλλία εν ονόματι του βασιλιά.*

Το Μάρτη του 1792, οι απειλές των Γιρονδίνων υποχρέωσαν σε παραίτηση τους υπουργούς του Βασιλιά. Εξισορροπώντας την επιθυμία του για πόλεμο με την αντιπάθειά του για το κόμμα αυτό, ο Λουδοβίκος διόρισε στα υπουργεία ανθρώπους που συνδέονταν στενά με τους Γιρονδίνους.
Στην καινούρια Κυβέρνηση μετείχαν πάρα πολλοί υποστηρικτές της Γιρόνδης, αλλά στην πραγματικότητα κατείχαν θέσεις με μικρή εξουσία. Εκτός από λίγους Γιακωβίνους, με συμβολική παρουσία οι υπόλοιποι υπουργοί ήταν ολοφάνερα άνθρωποι του Βασιλιά. Για τον Ροβεσπιέρο και τους πιο ριζοσπάστες επαναστάτες, ο συμβιβασμός αυτός με τις δυνάμεις της αντίδρασης αποτελούσε προδοσία, που δε θα την συγχωρούσε ποτέ στη Γιρόνδη.

Σίγουρος ότι θα μπορούσε ν' απομονώσει την Αυστρία, να καταλάβει στα γρήγορα το Βέλγιο και να κλείσει σύντομα ειρήνη, ο Ντιμουριέ έστειλε τελεσίγραφο στον Αυτοκράτορα απαιτώντας να περιορίσει τους εξοπλισμούς του. Επειδή δεν ερχόταν απάντηση από τη Βιέννη, η κυβέρνηση πρότεινε να κηρυχτεί πόλεμος. Στις 20 τ' Απρίλη, η Συνέλευση ψήφισε υπέρ του πολέμου εναντίον του βασιλιά της Ουγγαρίας και της Βοημίας, δηλαδή της Αυστρίας, και όχι εναντίον της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.

4

Η ΕΔΡΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΒΑΣΙΛΕΥΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η αισιοδοξία της Γιρόνδης και η εμπιστοσύνη της στην επαναστατική ορμή των στρατευμάτων ξεπεράστηκε κατά πολύ από περισσότερο υλικούς παράγοντες. Τα όπλα και τα πολεμοφόδια ήταν λιγοστά, η δυσπιστία ανάμεσα σε αξιωματικούς και φαντάρους ενδημική. Η πεποίθηση ότι τα στρατεύματα θα εκπαιδεύονταν στη μάχη, ούτε που δοκιμάστηκε ποτέ. Μόλις αντίκρυσε τα εχθρικά στρατεύματα, ο γαλλικός στρατός έλαβε τη διαταγή να υποχωρήσει.
Αφού στις τάξεις του στρατού επικράτησε σύγχυση, η υποχώρηση δεν άργησε να γίνει ορμητικό φευγιό. Τουλάχιστον ένας αξιωματικός δολοφονήθηκε απ' τους άντρες του, ενώ ένας άλλος, πιο αποφασιστικός από τους περισσότερους, υποχρεώθηκε ν' ανακαλέσει την επίθεση που είχε διατάξει, όταν οι φαντάροι του δεν την ενέκριναν με τη ψήφο τους. Κατά τη δίμηνη εκστρατεία στα βελγικά σύνορα, ούτε μια μάχη δεν έγινε και τρία συντάγματα πέρασαν στο στρατόπεδο του εχθρού. Ο ίδιος ο Λαφαγιέτ έμελλε τελικά να λιποτακτήσει στους αυστριακούς. Στο μεταξύ, όμως, έκανε μια πολιτική μεταστροφή 180 μοιρών.

ΙΟΥΝΙΟΣ 1792: Η Γιρόνδη καταφεύγει για μιαν ακόμα φορά στην πολιτική του εκφοβισμού, που την έφερε στην εξουσία.

12 ΙΟΥΝΙΟΥ: Ο ΡΟΛΑΝ ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΗΝ ΑΡΝΗΣΙΚΥΡΙΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΩΝ ΜΗ - ΟΡΚΙΣΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΙΝΙΣΣΕΤΑΙ ΤΟ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ ΕΚΘΡΟΝΙΣΗΣ.

13 ΙΟΥΝΙΟΥ: Ο ΡΟΛΑΝ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΓΙΡΟΝΔΙΝΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΕΚΔΙΩΚΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΑΞΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΑΘΙΣΤΑΝΤΑΙ ΑΠΟ ΒΕΡΝΑΡΔΙΝΟΥΣ.

ΣΤΟ ΜΕΤΑΞΥ, ΟΙ ΜΗΧΑΝΟΡΡΑΦΙΕΣ ΤΗΣ ΓΙΡΟΝΔΗΣ ΠΕΤΥΧΑΙΝΟΥΝ ΜΟΝΟ ΝΑ ΕΞΑΨΟΥΝ ΤΑ ΠΑΘΗ ΤΩΝ ΑΒΡΑΚΩΤΩΝ.

20 ΙΟΥΝΙΟΥ: ΕΝΟΠΛΟΙ ΔΙΑΔΗΛΩΤΕΣ ΕΙΣΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΙΣ ΤΟΥΙΓΙΕΡΙ ΚΑΙ ΠΙΕΖΟΥΝ ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΑ, ΜΕΧΡΙ ΠΟΥ ΤΟΝ ΥΠΟΧΡΕΩΝΟΥΝ ΝΑ ΦΟΡΕΣΕΙ ΕΝΑ ΣΚΟΥΦΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ - ΙΟΥΛΙΟΣ: ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΕΣΤΙΑ ΦΗΜΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΕΓΚΛΙΣΕΩΝ, ΠΟΥ ΟΛΟΕΝΑ ΦΟΥΝΤΩΝΟΥΝ.

MAJESTÉ L'EMPEREUR ET LE ROI DE PRUSSE.

LUME FERDIN ... R LA GRACE DE DIEU DUC DE BRONSWICK ET
MANDANT LES AR ... ÉES DE L

Τον Ιούλιο, ο δούκας του Μπρούνσβικ, διοικητής των συμμαχικών στρατευμάτων, απειλεί το Παρίσι με «στρατιωτική κατοχή και ολοσχερή καταστροφή», αν ασκηθεί βία στη βασιλική οικογένεια. Η αντίδραση του λαουτζίκου στο εμπρηστικό αυτό κείμενο δε μπορούσε παρά να συμβάλει στην επιδείνωση της κατάστασης, που χειροτέρευε ολοένα.

2 ΙΟΥΛΙΟΥ: ΑΝΗΜΠΟΡΗ ΝΑ ΚΑΤΑΛΑΒΕΙ ΟΤΙ Η ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΦΕΥΓΕΙ ΑΠ' ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΗΣ, Η ΓΙΡΟΝΔΗ ΑΨΗΦΑ ΤΗΝ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΛΕΙ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΕΘΝΟΦΥΛΑΚΕΣ ΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΓΙΟΡΤΑΣΜΟ ΤΗΣ 14ΗΣ ΙΟΥΛΙΟΥ. ΟΙ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΕΥΜΕΝΟΙ ΟΜΟΣΠΟΝΔΟΙ ΑΜΕΣΩΣ ΒΡΕΘΗΚΑΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΩΝ ΠΙΟ ΑΚΡΑΙΩΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ...

ΟΠΩΣ Ο ΣΑΝΤΕΡ.

ΒΛΕΠΟΝΤΑΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΑ ΟΤΙ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΑΥΤΩΝ ΠΟΥ ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΖΑΦΤΙ, ΟΙ ΓΙΡΟΝΔΙΝΟΙ ΑΠΟΠΕΙΡΩΝΤΑΙ ΝΑ ΣΥΜΦΙΛΙΩΘΟΥΝ ΜΕ ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΑ...

26 ΙΟΥΛΙΟΥ: Ο ΜΠΡΙΣΟ ΑΠΕΙΛΕΙ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥΣ ΕΠΙΣΕΙΟΝΤΑΣ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΝΑΓΓΕΛΛΕΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΘΡΟΝΙΣΗ.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ: Ο ΙΝΙΑΡ ΥΠΑΙΝΙΣΣΕΤΑΙ ΣΥΒΙΛΛΙΚΑ ΜΙΑ ΔΙΑΤΑΓΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΛΛΗΨΗ ΤΟΥ ΡΟΒΕΣΠΙΕΡΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΤΟΥ ΣΕ ΔΙΚΗ.

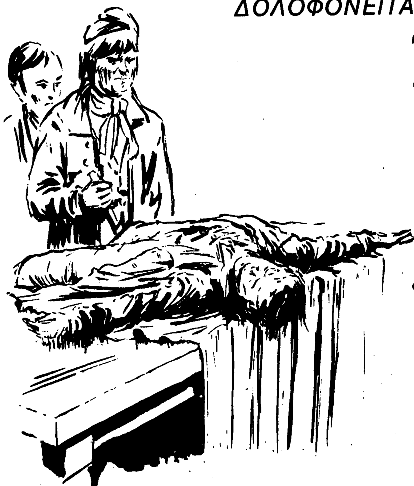
4 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Ο ΒΕΡΝΙΟ ΚΑΤΟΡΘΩΝΕΙ Ν' ΑΚΥΡΩΣΕΙ ΕΝΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΜΟΚΟΝΣΕΙΓ, ΠΟΥ ΑΡΝΕΙΤΑΙ Ν' ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙ ΓΙΑ ΒΑΣΙΛΙΑ ΤΟΝ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟ.

6 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: ΟΤΑΝ ΣΒΗΝΕΙ ΓΟΡΓΑ ΚΑΘΕ ΕΛΠΙΔΑ ΣΥΜΜΑΧΙΑΣ ΤΗΣ ΓΙΡΟΝΔΗΣ ΜΕ ΤΟ ΛΑΟ, ΜΙΑ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΑΞΙΩΝΕΙ ΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΕΚΘΡΟΝΙΣΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ. ΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΥ ΣΕΝΤ ΑΝΤΟΥΑΝ ΔΙΝΟΥΝ ΔΙΟΡΙΑ ΣΤΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΜΕΧΡΙ ΤΙΣ 9 ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΓΙΑ ΝΑ ΘΕΣΕΙ ΣΕ ΙΣΧΥ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ.

9 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: ΚΑΘΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΦΑΝΕΡΟ ΟΤΙ Η ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ ΑΡΝΗΘΗΚΕ ΝΑ ΖΗΤΗΣΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΑΡΝΗΘΗΚΕ Ν' ΑΞΙΩΣΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΕ ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΛΑΦΑΓΙΕΤ, ΕΞΑΓΡΙΩΜΕΝΟΙ ΟΜΟΣΠΟΝΔΟΙ ΚΑΙ ΑΒΡΑΚΩΤΟΙ ΣΥΝΑΝΤΙΩΝΤΑΙ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ. ΔΙΑΛΥΟΥΝ ΜΕ ΤΗ ΒΙΑ ΤΗΝ ΚΟΜΟΥΝΑ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΓΚΑΘΙΔΡΥΟΥΝ ΜΙΑΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΚΟΜΟΥΝΑ.

Ο ΜΑΝΤΑΤ, Ο ΒΑΣΙΛΟΦΡΟΝΑΣ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΟΦΥΛΑΚΗΣ, ΔΟΛΟΦΟΝΕΙΤΑΙ...

ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΜΠΑΝΕΣ ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ.

10 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: ΤΑ ΧΑΡΑΜΑΤΑ, ΠΛΗΘΗ ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΝΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ, ΟΠΟΥ ΦΗΜΟΛΟΓΕΙΤΑΙ ΟΤΙ ΑΡΚΕΤΕΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΔΕΣ ΒΑΣΙΛΟΦΡΟΝΕΣ ΕΝΩΘΗΚΑΝ ΜΕ ΤΗΝ ΑΥΣΤΡΙΑΚΗ ΦΡΟΥΡΑ, ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΚΙΟΛΑΣ ΣΤΙΣ ΤΟΥΙΓΕΡΙ. ΦΟΒΟΥΜΕΝΟΙ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΩΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΩΝ ΠΡΟΑΣΤΙΩΝ, ΟΙ ΟΜΟΣΠΟΝΔΟΙ ΤΗΣ ΜΑΣΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΡΕΤΑΝΗΣ, ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΙΑΣ ΦΑΛΑΓΓΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΑΣΤΙΟ ΣΕΝΤ ΑΝΤΟΥΑΝ ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΝΑ ΒΑΔΙΖΟΥΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΑΝΑΚΤΟΡΑ.

ΟΤΑΝ ΚΑΝΟΥΝ ΤΗΝ ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΝΑ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΘΟΥΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΕΣ ΤΩΝ ΑΝΑΚΤΟΡΩΝ, ΟΙ ΟΜΟΣΠΟΝΔΟΙ ΠΥΡΟΒΟΛΟΥΝΤΑΙ ΚΙ ΑΡΧΙΖΕΙ Η ΜΑΧΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΟΥΙΓΙΕΡΙ...

Η ΕΛΒΕΤΙΚΗ ΦΡΟΥΡΑ ΥΠΑΚΟΥΣΕ ΣΤΗ ΔΙΑΤΑΓΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ ΝΑ ΠΥΡΟΒΟΛΕΙ ΚΙ ΥΠΟΧΩΡΗΣΕ. ΕΠΕΣΕ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΤΙΘΕΜΕΝΩΝ. ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΑΠΟ 500 ΣΦΑΧΤΗΚΑΝ ΕΠΙΤΟΠΟΥ ΚΙ ΑΛΛΟΙ 50 ΕΚΤΕΛΕΣΤΗΚΑΝ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ.
Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΚΑΤΑΦΕΥΓΕΙ ΣΤΟ ΚΤΙΡΙΟ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ, ΟΠΟΥ ΕΙΣΒΑΛΛΟΥΝ ΟΙ ΑΒΡΑΚΩΤΟΙ. Ο ΡΟΒΕΣΠΙΕΡΟΣ ΠΡΟΒΑΛΛΕΙ ΤΩΡΑ ΣΑΝ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΑΠ' ΑΥΤΟΝ ΚΡΕΜΕΤΑΙ Η ΤΥΧΗ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ.

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΚΛΕΞΟΥΜΕ ΜΙΑ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ, ΠΟΥ ΘΑ ΨΗΦΙΣΕΙ ΝΕΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ. ΜΙΑ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΠΟΥ ΘΑ ΒΑΣΙΖΕΤΑΙ ΣΤΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΨΗΦΟΥ. ΜΙΑ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ.

ΣΕ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ ΑΛΛΑ ΟΧΙ ΑΚΟΜΑ ΥΠΟ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ, Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΟΛΟΣ Ο ΟΙΚΟΣ ΤΟΥ ΦΥΛΑΚΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΘΛΙΒΕΡΟ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟ ΦΡΟΥΡΙΟ ΤΩΝ ΝΑΪΤΩΝ.
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΚΑΙΝΟΥΡΙΑΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ, ΟΡΙΖΕΤΑΙ ΕΝΑ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.
ΕΞΕΧΟΥΣΑ ΘΕΣΗ Σ' ΑΥΤΟ ΚΑΤΕΧΕΙ ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΚΟΜΟΥΝΑΣ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ, Ο ΔΑΝΤΟΝ.

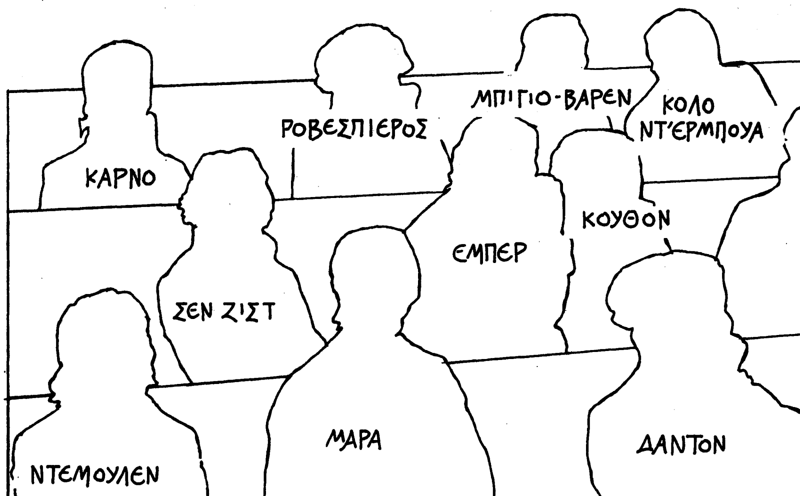
2-6 ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ: ΦΟΒΟΙ ΓΙΑ ΑΝΤΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟ ΚΑΙ Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΞΕΣΠΑΕΙ ΓΙ' ΑΛΛΗ ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΣΤΗ ΒΙΑ. ΜΕ ΤΗ ΣΙΩΠΗΡΗ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ, Ο ΟΧΛΟΣ ΠΑΙΡΝΕΙ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΟΥ, ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΦΥΛΑΚΕΣ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ, ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΥΣ ΜΕΤΑ ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ.

ΕΧΟΝΤΑΣ ΣΤΟΧΟ ΑΡΧΙΚΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥΣ, ΟΙ ΤΑΡΑΧΕΣ ΔΕΝ ΑΡΓΟΥΝ ΝΑ ΕΚΦΥΛΙΣΤΟΥΝ ΣΕ ΜΙΑ ΣΕΙΡΑ ΑΠΟ ΑΓΡΙΕΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΚΑΜΙΑ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ. Σ' ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΣΦΑΓΕΣ ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ ΘΑΝΑΤΩΘΗΚΑΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΑΠΟ 1000 ΑΤΟΜΑ. ΟΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΗΤΑΝ ΚΑΤΑΔΙΚΟΙ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ.

ΕΚΛΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ: ΑΦΟΥ ΟΙ ΣΦΑΓΕΣ ΚΡΑΤΗΣΑΝ ΜΑΚΡΙΑ ΑΠ' ΤΙΣ ΚΑΛΠΕΣ ΤΟΥΣ ΒΑΣΙΛΟΦΡΟΝΕΣ, Η ΓΙΡΟΝΔΗ ΕΠΑΝΕΡΧΕΤΑΙ ΣΑΝ Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΕΝΙΑΙΑ ΔΥΝΑΜΗ. ΠΟΛΛΟΙ, ΟΜΩΣ, ΔΗΜΟΚΡΑΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΟΥΝ ΕΔΡΕΣ ΚΙ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ. Η ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΑΥΤΗ ΟΜΑΔΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΓΝΩΣΤΗ ΜΕ Τ' ΟΝΟΜΑ «ΟΙ ΟΡΕΙΝΟΙ».

Στο αρχικό αυτό στάδιο της ύπαρξης των Ορεινών, τα δυο πιο σημαντικά μέλη τους είναι, πιθανότατα, οι λαϊκοί δημοσιογράφοι Εμπέρ και Μαρά, που και οι δυο τους βασίζονται στην υποστήριξη, το σεβασμό και το θαυμασμό των Αβράκωτων.

Ζακ Ρενέ Εμπέρ (1757-94). Γιός μαραγκού ο Εμπέρ, με την περιποιημένη του εμφάνιση και την ευγενική του συμπεριφορά, δεν έδειχνε σχεδόν καθόλου, εξωτερικά τουλάχιστον, πόσο επιρρεπής ήταν στις βρισιές και τις καταχρήσεις εξουσίας, που συχνά τον οδηγούσαν σε απίστευτα ύψη χυδαιότητας και προστυχιάς. Ενώ το μίσος του για την μοναρχία, όπως εκφράστηκε στην εφημερίδα του «Ο πατήρ Ντισέν», του χάρισε πολλούς οπαδούς στους κόλπους των Αβράκωτων, το παρελθόν του μες στη φτώχεια έδωσε όπλα στους εχθρούς του, που τον κατηγορούσαν για «ψεύτη και κλέφτη». Αξιοσημείωτο είναι ότι κατά τη δίκη του στα 1794, πολλές από τις συγκεκριμένες κατηγορίες που του απαγγέλθηκαν αναφέρονταν «στην κλοπή ρούχων και άλλων ετερόκλητων μικροαντικειμένων».

Ζαν - Πολ Μαρά (1743-93). Σ' αντίθεση με τον Εμπέρ, ο Μαρά δε χτυπούσε μόνο τη μοναρχία. Γνήσιος δημοκράτης, κατεύθυνε τις αξιόλογες λογοτεχνικές του ικανότητες εναντίον σχεδόν όλων. Υποφέροντας από μιαν επώδυνη δερματική αρρώστια, χειροτέρευε ακόμα περισσότερο τη δυσάρεστη εξωτερική εμφάνιση φορώντας, σκόπιμα, βρόμικα ρούχα σα δείγμα της θέσης του: l'ami du peuple . Οι συνάδελφοί του στη Συνέλευση τον κρατούσαν μακριά και διαρκώς τον μάλωναν επειδή ζητούσε αδιάκοπα «αίμα και κεφάλια», αλλά οι Αβράκωτοι τον είχαν για ίνδαλμά τους. Ο Μαρά ήταν τουλάχιστον ειλικρινής όταν υποστήριζε το λαό και, όταν δολοφονήθηκε, η προσωπική του περιουσία, σ' αντίθεση με πολλούς άλλους εκπροσώπους, ήταν μόνον ένα χαρτονόμισμα αξίας 25 λιρών.

Η Επανάσταση της 10ης Αυγούστου έφερε στη Γαλλία την πολιτική δημοκρατία. Τη δημοκρατική διαδικασία, όμως, την επισκίασαν οι Σφαγές του Σεπτέμβρη. Κατά τις εκλογές εξαφανίστηκαν από τον πολιτικό στίβο οι Βασιλόφρονες και οι Βερναρδίνοι. (Παρά το καθολικό δικαίωμα ψήφου, τα μέλη της Λέσχης των Βερναρδίνων του Παρισιού καταγγέλθηκαν σαν εχθροί της Επανάστασης και τους αφαιρέθηκε το δικαίωμα ψήφου). Για τούτο, και υπό το πρίσμα των μετέπειτα γεγονότων, εύκολα παραβλέπουμε ότι οι ομάδες εξουσίας που έστεκαν τώρα αντιμέτωπες στη Συνέλευση ήταν και οι δυο κόμματα της αριστεράς. Οι Γιρονδίνοι είχαν, στο κάτω κάτω, παίξει για μια στιγμή το ρόλο της αιχμής του δόρατος της ριζοσπαστικής πολιτικής. Όταν, όμως, κατηγορήθηκαν βάσιμα για κακό υπολογισμό, άρχισαν να παίζουν το ρόλο της αντιδραστικής παλιάς φρουράς, που είχε βαλθεί να ενισχύσει μιαν αποκλειστικά Αστικήν Επανάσταση. Πράγμα που ενώ μπορούσε ακόμα να βρει πολλούς υποστηριχτές στην επαρχία, δεν συμβιβαζόταν πια με την συνειδητοποίηση και τη πολιτική αποτελεσματικότητα των Παριζιάνων.
Οι δημοκράτες Ορεινοί, που αυτοί καθεαυτοί δεν ήταν λιγότερο αστοί απ' τους Γιρονδίνους, ήταν περισσότερο δεκτικοί στις απαιτήσεις του λαού και, μέσα από τις Λέσχες των Γιακωβίνων και των Φραγκισκανών, ανέλαβαν να ενεργούν διαμεσολαβητικά ανάμεσα στους Αβράκωτους και τη Συνέλευση. Τις πρώτες μέρες της Αβασίλευτης Δημοκρατίας, το χάσμα μεταξύ των κομμάτων δεν ήταν διόλου αγεφύρωτο. Οι Γιρονδίνοι, όμως, δεν είχαν συνεπή πολιτική άλλη εκτός από την επίθεση, και η τυφλή τους έχθρα απέναντι στους καινούριους «αναρριχησίες» έμελλε ν' αφήσει στους Ορεινούς πολύ λίγο χώρο για ελιγμούς.

Η Λέσχη των Φραγκισκανών

Έχοντας πάρει τ' όνομά της από το μοναστήρι των Φραγκισκανών όπου αρχικά συναντώνται τα μέλη της, η Λέσχη των Φραγκισκανών είχε λιγότερα μέλη από τις Λέσχες των Γιακωβίνων και, σε γενικές γραμμές, τραβούσε πιο ακραίο κόσμο. Η Λέσχη, που είχε για έδρα της τον τομέα του Γαλλικού Θεάτρου στην αριστερή όχθη, περιλάμβανε στα μέλη της μορφές όπως ο Δαντόν και ο Μαρά. Μετά τη δεύτερη Επανάσταση, πολλά από τα πιο εξέχοντα μέλη της έκριναν υπερβολικά ακραία την πολιτική του «ξεπεράσματος των Γιακωβίνων υπερθεματίζοντας τις θέσεις τους» κι αποτραβήχτηκαν. Η Λέσχη έμεινε ουσιαστικά στα χέρια των Εμπερτιστών και των Λυσσασμένων (βλ. 5ο κεφ.)

ΠΕΝΤΕ

ΓΙΡΟΝΔΙΝΟΙ ΚΑΙ ΟΡΕΙΝΟΙ

ΟΙ ΓΙΡΟΝΔΙΝΟΙ, ΟΙ ΟΡΕΙΝΟΙ...

Στη Συνέλευση, οι Ορεινοί ήταν τώρα άμεσοι αντίπαλοι των Γιρονδίνων. Έχοντας κατά κύριο λόγο υποστήριξη από τους τομείς του Παρισιού κι έχοντας συνάψει μια στενόχωρη συμμαχία με τους Αβράκωτους, οι Ορεινοί πρόβαλαν, ίσως χωρίς καλά καλά να το θέλουν, σαν εκπρόσωποι των «ανθρώπων του Αυγούστου» και των ιδεωδών τους.
Οι Γιρονδίνοι, έχοντας την υποστήριξη των επαρχιών και την ανώτερη αστική τάξη μ' όλο της το βάρος από πίσω τους, ήταν αναμφίβολα το πιο ισχυρό κόμμα. Χωρίς, όμως, την υποστήριξη του μεγάλου πλήθους των ανένταχτων εκπροσώπων (που ήταν γνωστοί με τ' όνομα «Οι Πεδινοί» ή, με το πιο αγενές, «ο Βάλτος»), καμία ομάδα δε μπορούσε στην πραγματικότητα να επιβληθεί στην άλλη. Οι Πεδινοί ήταν στην ουσία οπορτουνιστές. Όντας αστοί, έπαιρναν από ένστικτο το μέρος των Γιρονδίνων, αλλά ήταν πάντα έτοιμοι να υποστηρίξουν και τους Ορεινούς, όποτε οι Γιρονδίνοι φαίνονταν να παραδυναμώνουν.

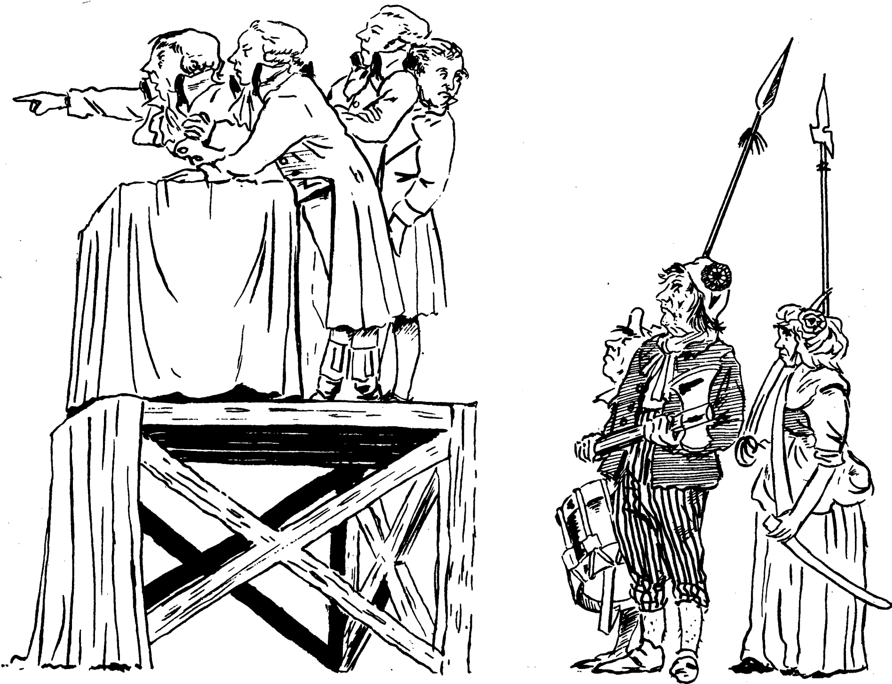

Πρώτη ενέργεια της Συνέλευσης ήταν να καταργήσει τη μοναρχία και να θεσπίσει το Έτος Ι της Δημοκρατίας. Αμέσως βρέθηκε αντιμέτωπη με απαιτήσεις για παραπομπή του βασιλιά σε δίκη. Πολλοί Γιρονδίνοι, φοβούμενοι την πλεονεκτική θέση που θα 'δινε η δίκη αυτή στους εξτρεμιστές, καθώς και τον αναπόφευκτο αντίκτυπο στο εξωτερικό, βρέθηκαν ανάμεσα σε δυο κακά. Δε μπορούσαν ν' αντιταχτούν στην παραπομπή σε δίκη του βασιλιά χωρίς να φανούν ότι καταδικάζουν τα γεγονότα του Αυγούστου και τη Συνέλευση που σ' αυτήν μετείχαν

ΚΑΙ...ΟΙ ΠΕΔΙΝΟΙ

κι οι ίδιοι, ενώ αν συμφωνούσαν με τη δίκη θάχαναν την υποστήριξη των μετριοπαθών και θα 'μεναν απομονωμένοι. Σε μιαν απόπειρα ν' αναβάλουν την απόφαση για το ζήτημα αυτό, οι Γιρονδίνοι έκαναν κατά μέτωπον επίθεση στους Ορεινούς.

'Εγιναν απόπειρες να κατηγορηθούν τόσο ο Μαρά όσο και ο Ροβεσπιέρος σαν «επίδοξοι δικτάτορες», αλλά οι Πεδινοί, που τους ενοχλούσε η προοπτική μιας πανίσχυρης Γιρόνδης, υποστήριξαν τους Ορεινούς και οι κατηγορίες απορρίφτηκαν.

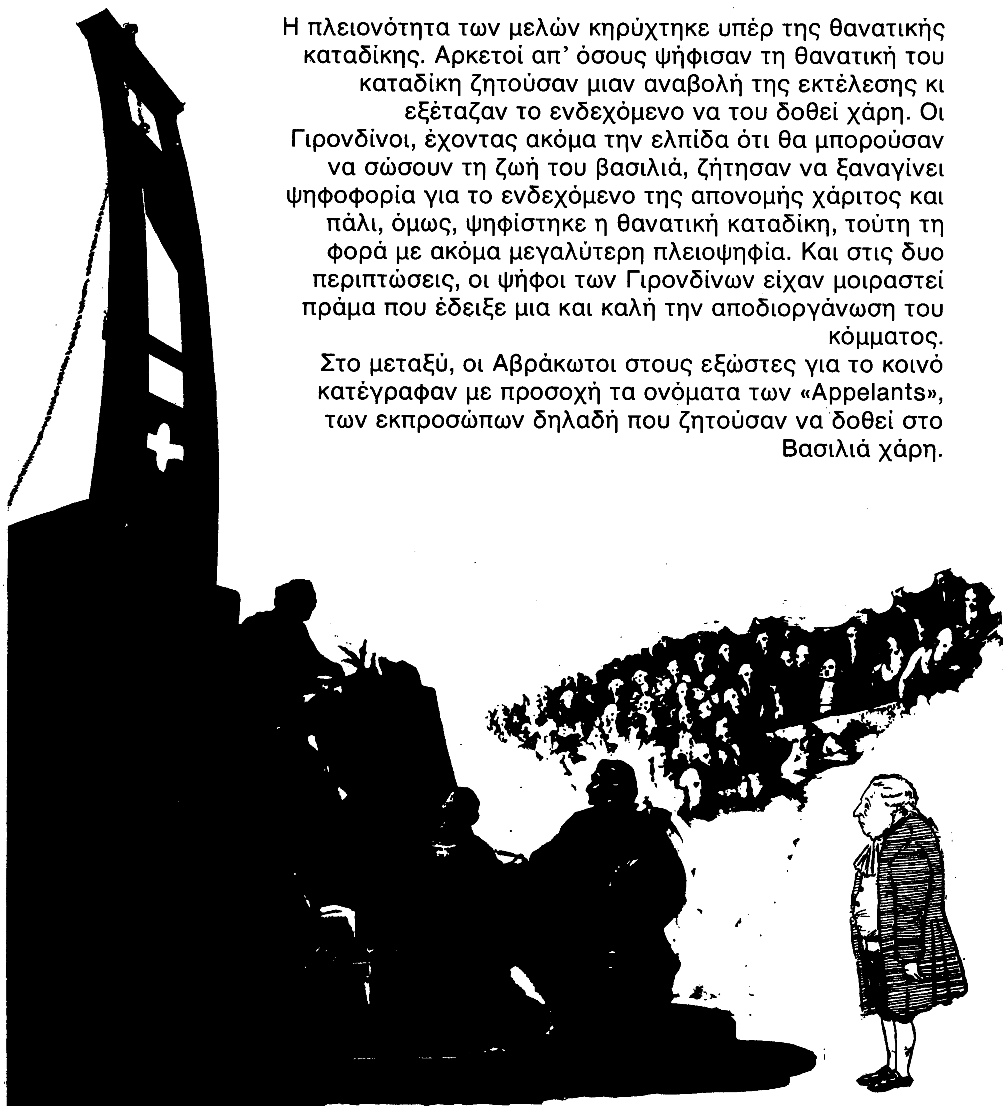
Στις 20 του Νοέμβρη ανακαλύφτηκε στις Τουιγιερί ένα σιδερένιο κιβώτιο. Μέσα σ' αυτό, βρέθηκε η κρυφή αλληλογραφία του βασιλιά με την Αυστρία. Τα έγγραφα αυτά εξέθεταν τόσο πολύ το βασιλιά, ώστε η δίκη δε μπορούσε ν' αναβληθεί άλλο. Στις 11 του Δεκέμβρη, προσήγαγαν τελικά το Λουδοβίκο ενώπιον της Συνέλευσης για ν' απαντήσει στις κατηγορίες ότι «είχε διαπράξει διάφορα εγκλήματα για να επανεγκαθιδρύσει την τυραννία πάνω στα ερείπια της ελευθερίας».

Η δίκη του Βασιλιά

Ο Λουδοβίκος ήταν εμφανέστατα ένοχος για τις κατηγορίες που του επέρριψαν. Έπειτα από μια μάταιη απόπειρα να επικαλεστεί το άθικτο του Βασιλιά, κρίθηκε ομόφωνα ένοχος. Το μοναδικό ζήτημα που έμενε να συζητηθεί, ήταν αν έπρεπε να καταδικαστεί σε θάνατο. Μια απόπειρα του Μπρισό και του Βερνιό ν' αποφύγουν την ψηφοφορία για το ζήτημα αυτό, ζητώντας να γίνει πανεθνικό δημοψήφισμα, δεν απέδωσε και η μοιραία ψηφοφορία έγινε στις 16 του Γενάρη.

Η πλειονότητα των μελών κηρύχτηκε υπέρ της θανατικής καταδίκης. Αρκετοί απ' όσους ψήφισαν τη θανατική του καταδίκη ζητούσαν μιαν αναβολή της εκτέλεσης κι εξέταζαν το ενδεχόμενο να του δοθεί χάρη. Οι Γιρονδίνοι, έχοντας ακόμα την ελπίδα ότι θα μπορούσαν να σώσουν τη ζωή του βασιλιά, ζήτησαν να ξαναγίνει ψηφοφορία για το ενδεχόμενο της απονομής χάριτος και πάλι, όμως, ψηφίστηκε η θανατική καταδίκη, τούτη τη φορά με ακόμα μεγαλύτερη πλειοψηφία. Και στις δυο περιπτώσεις, οι ψήφοι των Γιρονδίνων είχαν μοιραστεί πράμα που έδειξε μια και καλή την αποδιοργάνωση του κόμματος.

Στο μεταξύ, οι Αβράκωτοι στους εξώστες για το κοινό κατέγραφαν με προσοχή τα ονόματα των «Appelants», των εκπροσώπων δηλαδή που ζητούσαν να δοθεί στο Βασιλιά χάρη.

ΣΤΙΣ 21 ΤΟΥ ΓΕΝΑΡΗ ΤΟΥ 1793, ΓΥΡΩ ΣΤΙΣ 9.30 ΤΟ ΠΡΩΙ, Ο ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ Ο ΙΣΤ' ΕΚΤΕΛΕΣΤΗΚΕ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ (ΠΟΥ ΗΤΑΝ ΠΑΛΙΟΤΕΡΑ ΓΝΩΣΤΗ ΜΕ Τ' ΟΝΟΜΑ ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΤΟΥ ΙΕ').
ΜΕΣ ΣΤΟ ΠΡΩΪΝΟ ΨΙΛΟΒΡΟΧΟ, ΤΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΜΕΝΑ ΠΛΗΘΗ ΑΡΧΙΣΑΝ ΝΑ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΟΥΝ Σ' ΟΛΟ ΤΟΥ ΤΟ ΒΑΡΟΣ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΕΚΑΝΑΝ. ΤΟ ΑΔΙΑΝΟΗΤΟ ΕΙΧΕ ΓΙΝΕΙ:
Η ΓΑΛΛΙΑ ΗΤΑΝ ΤΩΡΑ ΕΝΑ ΕΘΝΟΣ ΒΑΣΙΛΟΚΤΟΝΩΝ.

Σε σύγκριση με τις προηγούμενες μεθόδους εκτέλεσης στη Γαλλία, η γκιλοτίνα ήταν μια πρόοδος. Οφείλοντας τ' όνομα, μα όχι και την ύπαρξή της, στο Δρ. Ζοζέφ Γκιλοτέν, που με τις ενέργειές του το προνόμιο του αποκεφαλισμού επεκτάθηκε σ' όλες τις κοινωνικές τάξεις ενώ στην αρχή το είχε η αριστοκρατία, ήταν ένας σχετικά γρήγορος κι ανθρωπιστικός τρόπος θανάτωσης. Παρόλο που ήταν καινοτομία στη Γαλλία, η γκιλοτίνα ήταν από πολύ καιρό γνωστή σ' άλλες χώρες. Μ' ένα παρόμοιο μηχάνημα επέβαλαν τη θανατική ποινή για την κλοπή των προβάτων στο Χάλιφαξ, όπως αναφέρει ο αρχαιοδίφης των ελισαβετιανών χρόνων Ουίλιαμ Κάμπντεν. Οι γαλλικές γκιλοτίνες κατασκευάζονταν κατόπιν παραγγελιών από γερμανούς εργολήπτες, κάτω από την αυστηρή επίβλεψη της Ακαδημίας των Χειρουργών.

Το φθινόπωρο του 1792, μαζί με την καινούρια Συνέλευση, η Γαλλία γνώρισε και τις πρώτες της στρατιωτικές νίκες.

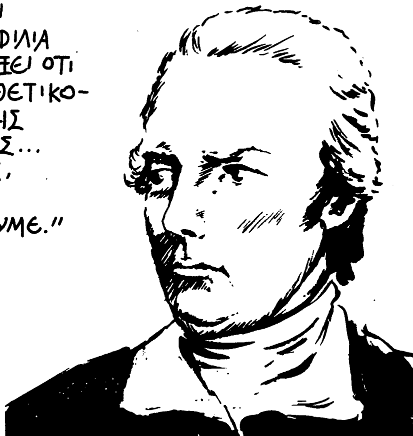
ΗΤΤΑ ΤΩΝ ΠΡΩΣΩΝ ΣΤΟ ΒΑΛΜΥ -20 ΣΕΠΤ.

ΗΤΤΑ ΤΩΝ ΑΥΣΤΡΙΑΚΩΝ ΣΤΟ ΖΕΜΑΠ -6 ΝΟΕΜΒΡ.

19 Νοέμβρη: Η Συνέλευση εκδίδει το διάταγμα της Αδελφοσύνης και της Βοηθείας. Προσφέρει βοήθεια σ' όλους τους λαούς που θέλουν ν' ανατρέψουν τους μονάρχες τους και στρώνει κατάλληλα το δρόμο για την προσάρτηση της Σαβοΐας και τη μετατροπή του Βελγίου σε «αβασίλευτη δημοκρατία».

Στις 16 του Νοέμβρη, ένας γαλλικός στολίσκος ανοίγει τις εκβολές του Σέλντ, που για περισσότερο από 750 χρόνια ήταν κλειστές για όλα τα καράβια πλην των ολλανδικών. Η Βρετανία, σύμμαχος της Ολλανδίας, αισθάνεται να κλονίζεται η ουδετερότητά της. Το διάταγμα της αδελφοσύνης και η ρητά εκφρασμένη πρόθεση της Συνέλευσης να επεκτείνει το έθνος στα «φυσικά του σύνορα» (δηλαδή στο όριο του Ρήνου) είχε σαν αποτέλεσμα τη γοργή επιδείνωση των διπλωματικών σχέσεων, ενώ η εκτέλεση του βασιλιά έδωσε στον εγγλέζο πρωθυπουργό Πιτ την κατάλληλη αφορμή για πόλεμο.

"ΑΝ Η ΓΑΛΛΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΕΠΙΘΥΜΕΙ ΝΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΕΙ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ ΤΗ ΦΙΛΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ, ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΕΙΞΕΙ ΟΤΙ ΠΡΟΤΙΘΕΤΑΙ Ν'ΑΠΑΡΝΗΘΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΠΕΚΤΑΤΙΣΜΟ ΤΗΣ ΚΑΙ ΝΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΕΙ ΣΤΑ ΕΔΑΦΗ ΤΗΣ... ΑΝ ΔΕΝ ΔΕΧΤΕΙ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, Η ΚΑΤΑΛΗΞΗ ΘΑ ΕΙΝΑΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ, ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΑΝ ΔΕΝ ΤΟΝ ΕΠΙΘΥΜΟΥΜΕ."

Η Συνέλευση, που είχε ποντάρει στην ουδετερότητα της Βρετανίας, περιήλθε για μια στιγμή σε αμηχανία, αλλά αφού η κοινή γνώμη υποστηρίζει σθεναρά την επέκταση του πολέμου, δεν άργησε να ξεπεράσει τις ανησυχίες της. Την 1η του Φλεβάρη, η Συνέλευση προκατέλαβε τον εγγλέζο πρωθυπουργό και κήρυξε τον πόλεμο στην Αγγλία και την Ολλανδία. Στον κατάλογο προστέθηκε και η Ισπανία, στις 7 του Μάρτη.

Ένας από τους επικριτές της επανάστασης ήταν στη Βρετανία ο Έντμουντ Μπουρκ, συγγραφέας του δηκτικού έργου: **Σκέψεις για την Επανάσταση:**

"ΑΝ ΑΠΟΤΥΧΕΙ ΤΟ ΤΩΡΙΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΕΓΚΑΘΙΔΡΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΒΑΣΙΛΕΥΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΘΑ ΜΑΤΑΙΩΘΕΙ ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ Η ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΜΙΑΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ."

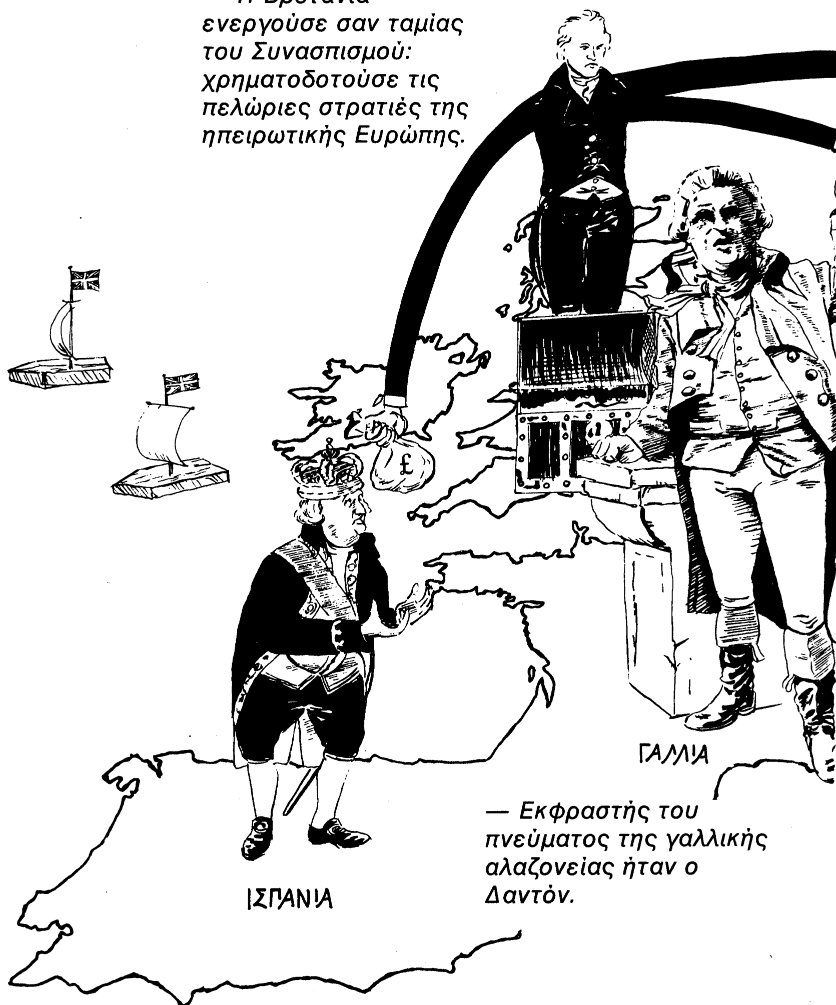

Σ' απάντηση στον Μπούρκ , έγραψε ο Τόμας Παίην το περίφημο εγκώμιο της Επανάστασης: **Τα Δικαιώματα του ανθρώπου.** Επειδή απομονωνόταν ολοένα και περισσότερο από την κοινή γνώμη της Βρετανίας, ο Παίην μετανάστευσε στη Γαλλία κι εκεί αναμίχτηκε ενεργά στην πολιτική.

Ο Πρώτος Συνασπισμός

Με συντονιστή τη Βρετανία, ο Πρώτος Συνασπισμός ήταν, στα χαρτιά, μια φοβερή δύναμη. Στην πράξη, όμως, οι πολεμικοί στόχοι των διάφορων χωρών ήταν απελπιστικά διαφορετικοί. Ούτε η Πρωσία ούτε κι η Αυστρία έμελλε να διεξαγάγουν με ικανοποιητική ενεργητικότητα τον πόλεμο. Όλες οι δυνάμεις που εμπλέχτηκαν σ' αυτόν αποδείχτηκε ότι λογάριαζαν πάνω απ' όλα το δικό τους συμφέρον.

— Η Βρετανία ενεργούσε σαν ταμίας του Συνασπισμού: χρηματοδοτούσε τις πελώριες στρατιές της ηπειρωτικής Ευρώπης.

— Εκφραστής του πνεύματος της γαλλικής αλαζονείας ήταν ο Δαντόν.

Από την άποψη αυτή, η Βρετανία ήταν η χειρότερη: προσπαθούσε κατά κύριο λόγο να καταλάβει τις γαλλικές αποικίες, που η απώλειά τους δε θα οδηγούσε άμεσα στην ήττα της Δημοκρατίας. Παρ' όλα αυτά, όταν άρχισε η εκστρατεία της άνοιξης, ο Συνασπισμός δεν άργησε να γνωρίσει αξιόλογες επιτυχίες.

— Παρόλη της την αντιπάθεια για την Επανάσταση, η Αικατερίνη έμενε ουδέτερη. Συγκέντρωνε την ενεργητικότητά της στο διαμελισμό της Πολωνίας, σε σύμπραξη με την Πρωσία και την Αυστρία.

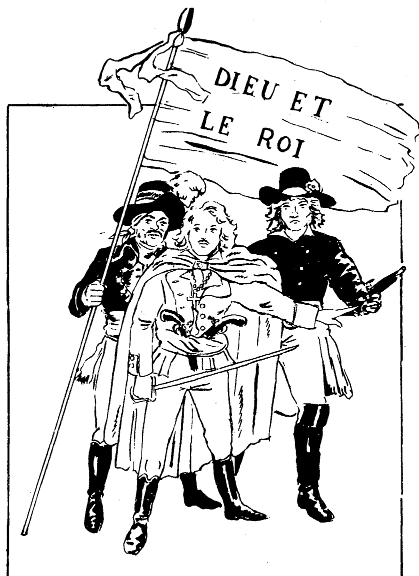
Η αθλιότητα στη Γαλλία: Άνοιξη 1793

Η έλλειψη τροφίμων οξύνεται, καθώς ο πόλεμος με τη Βρετανία προκαλεί αναστάτωση στις εισαγωγές. Ο πληθωρισμός εξακολουθεί να διογκώνεται και η γαλλική οικονομία καταρρέει.

Το ξέσπασμα του εμφυλίου πολέμου επηρεάζει σοβαρά την εσωτερική διανομή των διαθέσιμων αποθεμάτων τροφίμων.
Μετά την ήττα στο Νέερβιντεν (18 του Μάρτη) και στη Λουβέν (20 του Μάρτη), ο Ντιμουριέ προσπαθεί να οδηγήσει το στρατό εναντίον του Παρισιού. Όταν οι τσακισμένες δυνάμεις του αρνούνται να τον ακολουθήσουν, λιποτακτεί στον εχθρό.

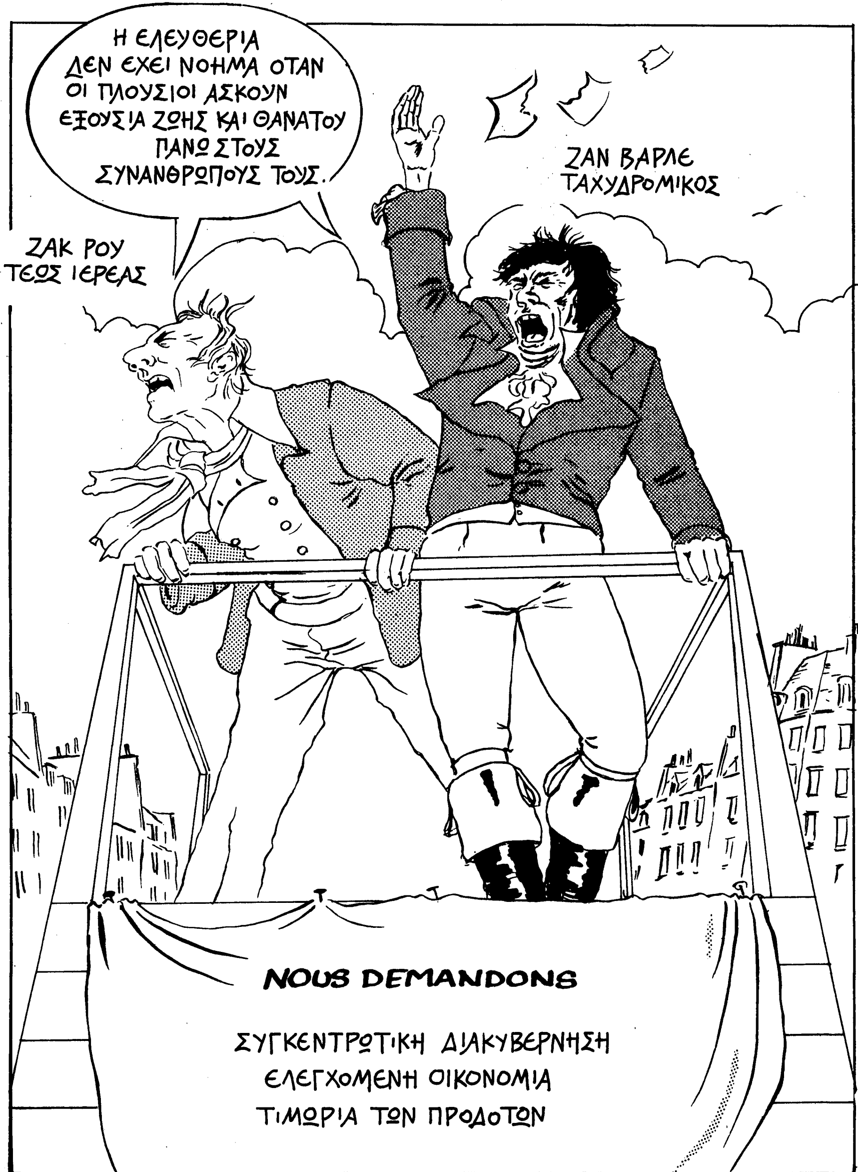

ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΗ ΒΑΝΔΕΑ

Η υποχρεωτική επιστράτευση των αντρών ηλικίας 20 με 40 που επιχειρήθηκε, μαζί με τη σκληρή συμπεριφορά πολλών τοπικών αρχών απέναντι στους μη ορκισμένους κληρικούς, προκάλεσε πικρίες σε πολλές περιοχές της επαρχίας. Το Μάρτη, ξέσπασαν μια σειρά ξεσηκωμοί των αγροτών της Βανδέας. Πολλές από τις κυριώτερες πόλεις της καταλήφτηκαν και οι Δημοκρατικοί διοικητικοί υπάλληλοι σφάχτηκαν. Οι ταραχές επεκτάθηκαν γοργά σ' ολόκληρη τη Δυτική Γαλλία.
Αντιδημοκρατικά στοιχεία έθεσαν σύντομα κάτω απ' τον έλεγχό τους τους ξεσηκωμούς. Χώρισαν μεταξύ τους την περιοχή κι εγκαθίδρυσαν σκιώδη κυβέρνηση. Η κατάσταση δεν άργησε να πάρει διαστάσεις εμφυλίου πολέμου, όταν η Συνέλευση έστειλε εναντίον των στασιαστών την Εθνοφυλακή. Η αποτυχία των Εθνοφυλάκων να πνίξουν την ανταρσία κι η απροθυμία της Συνέλευσης ν' αποσπάσει στρατεύματα από το μέτωπο, έδωσαν στους ηγέτες των στασιαστών το χρόνο για να εδραιώσουν την εξουσία τους. Όταν, τελικά, στάλθηκαν εναντίον τους στρατεύματα από το μέτωπο, οι επιτυχίες τους ήταν περιορισμένες. Μέσα στην ίδια τη Βανδέα, οι στασιαστές δε γνώρισαν σοβαρή ήττα πριν από τον Οκτώβρη. Ένας από τους πιο σημαντικούς ηγέτες της Βανδέας, ο Σαρέτ, συνθηκολόγησε με τις Δημοκρατικές αρχές μόλις στα 1795.
Η αδυναμία των στασιαστών της Βανδέας να διατηρήσουν μόνιμο ή ενιαίο στρατό, είχε σαν αποτέλεσμα να μείνει σχετικά περιορισμένη, από άποψη τοπική, η εξέγερση. Η συνεχιζόμενη, όμως, αποτυχία των αρχών να ειρηνεύσουν την περιοχή εμπόδισε τις κινήσεις τόσο του εμπορίου όσο και του στρατού. Υποδείκνυε συνεχώς τις ατέλειες της πολιτικής της αποκέντρωσης, που είχαν υιοθετήσει και ενθαρρύνει οι Γιρονδίνοι.

ΟΙ ΛΥΣΣΑΣΜΕΝΟΙ

Οι Γιρονδίνοι βρέθηκαν τώρα εκτεθειμένοι στις ολοένα και πιο άγριες φραστικές επιθέσεις μιας ομάδας εξτρεμιστών, που ήταν γνωστοί με τ' όνομα οι Λυσσασμένοι (Les Enragés) ή «τρελοί».

Οι απαιτήσεις των Λυσσασμένων έγιναν ευνοϊκά δεκτές από τους Αβράκωτους και τους λαϊκούς δημοσιογράφους όπως οι Εμπέρ και Μαρά. Παρ' όλα αυτά, οι Ορεινοί δεν πείστηκαν εύκολα. Οι Ορεινοί έκριναν απαράδεκτες απαιτήσεις που βασίζονταν σ' ένα κοινωνικό κι όχι σ' ένα πολιτικό πρόγραμμα. Από την άλλη μεριά, το αίτημα για επιβολή ελέγχου στις τιμές παραήταν προχωρημένο κι αντέβαινε προς τις αστικές τους αρχές της οικονομικής ελευθερίας. Παρ' όλα αυτά, η ανάγκη τους να διατηρήσουν την υποστήριξη των Αβράκωτων και η ευκαιρία που τους δόθηκε ν' απομονώσουν τους Γιρονδίνους αποδείχτηκαν ακατάβλητες. Οι Ορεινοί έκριναν σκόπιμο να υιοθετήσουν τις απαιτήσεις αυτές για λογαριασμό τους.

21 avril, 1793.

SOCIÉTÉ

DES

AMIS DE LA LIBERTÉ ET DE L'ÉGALITÉ

SÉANTE AUX CI-DEVANT JACOBINS, SAINT-HONORÉ, A PARIS,

DÉCLARATION

DES DROITS DE L'HOMME

ET DU CITOYEN,

PRÉSENTÉE

PAR MAXIMILIEN ROBESPIERRE.

LES REPRÉSENTANS du Peuple Français, réunis en Convention Nationale,

A

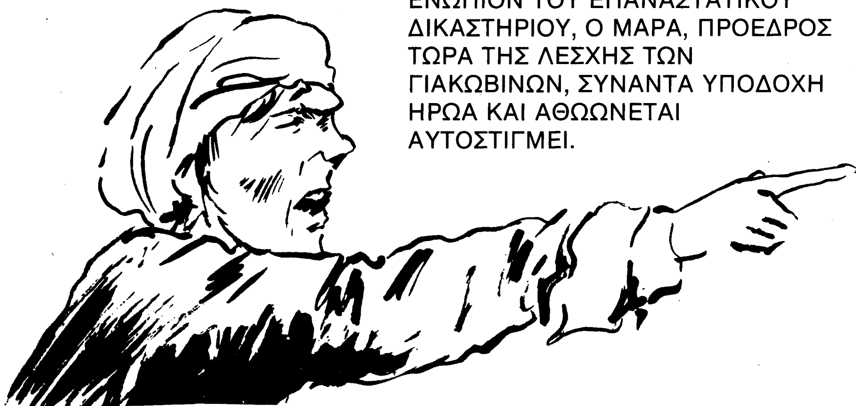
Δεχόμενοι επιθέσεις από παντού, οι Γιρονδίνοι υποχώρησαν και σταμάτησαν να υποστηρίζουν το ελεύθερο εμπόριο και την αποκέντρωση. Σε μια προσπάθεια, όμως, ν' αναχαιτίσουν το κύμα της αναστάτωσης που φούντωνε, έθεσαν απρόθυμα σε εφαρμογή μερικά μέτρα. Στην επαρχία, στήθηκαν εποπτικές επιτροπές για να επιβλέπουν τις τοπικές αρχές. Στο σιτάρι και στις ζωοτροφές θεσπίστηκαν ανώτερες τιμές. Εγκαθιδρύθηκε κι ένα Επαναστατικό Δικαστήριο, για να δικάσει τους εχθρούς της Επανάστασης κι έτσι να προλάβει κάθε επανάληψη των Σφαγών του Σεπτέμβρη.

Οι Γιρονδίνοι περίμεναν να εντυπωσιάσουν με τα μεσοβέζικα μέτρα τους τους Αβράκωτους, όμως ήταν γελασμένοι. Πολύ πιο σημαντικό ήταν το γεγονός ότι οι Γιρονδίνοι είχαν κιόλας ενισχύσει την αντιδημοτικότητά τους με τις επιθέσεις τους εναντίον του Δαντόν και του Μαρά.

ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΝΟΧΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΔΟΣΙΑ ΤΟΥ ΝΤΙΜΟΥΡΙΕ, Ο ΔΑΝΤΟΝ, ΣΕ ΜΙΑΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΙΟ ΕΞΟΧΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ ΤΟΥ, ΓΥΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΣΤΟΥΣ ΓΙΡΟΝΔΙΝΟΥΣ.

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ, Ο ΜΑΡΑ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΩΡΑ ΤΗΣ ΛΕΣΧΗΣ ΤΩΝ ΓΙΑΚΩΒΙΝΩΝ, ΣΥΝΑΝΤΑ ΥΠΟΔΟΧΗ ΗΡΩΑ ΚΑΙ ΑΘΩΩΝΕΤΑΙ ΑΥΤΟΣΤΙΓΜΕΙ.

Στις 6 του Απρίλη, ο ανερχόμενος Δαντόν κατορθώνει να πιέσει τη Συνέλευση να δημιουργήσει μιαν Επιτροπή Δημόσιας Σωτηρίας. Ένα από τα πιο εξέχοντα μέλη της ήταν ο ίδιος. Οι εξουσίες του σώματος αυτού, που ήταν για την ώρα πολύ περιορισμένες, έμελλε πολύ σύντομα να ξεπεράσουν και τα πιο τολμηρά όνειρα του δημιουργού του.

Αναστατωμένοι από την αντιδημοτικότητά τους στο Παρίσι, οι Γιρονδίνοι στράφηκαν για υποστήριξη στις επαρχίες. Στην έκκλησή τους ανταποκρίθηκαν με προθυμία οι Δημοκρατικοί οι εχθρικοί προς τους πιο ακραίους δημοκράτες, οι βασιλόφρονες αστοί και οι υποστηριχτές των μη ορκισμένων κληρικών. Όλοι αυτοί έσπευσαν να κρυφτούν πίσω απ' το βολικό τίτλο του «Γιρονδίνου». Στο μεταξύ, στο Παρίσι, η Κομούνα άρχισε να βλέπει ότι αποτελούσε το στόχο μιας μεγάλης συνωμοσίας, που την κατεύθυνε το κόμμα των Γιρονδίνων. Η κατάσταση έφτασε στο αποκορύφωμά της όταν η Κομούνα του Παρισιού πήρε την απόφαση να σχηματίσει επαναστατικό στρατό. Η Συνέλευση καταδίκασε την απόφαση αυτή και, στις 24 του Μάη, μια επιτροπή από Γιρονδίνους, που ορίστηκε για να ερευνήσει το ζήτημα, διέταξε τη σύλληψη τεσσάρων Αβράκωτων, που ανάμεσά τους περιλαμβάνονταν ο Βαρλέ κι ο Εμπέρ.

Η ΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΓΙΡΟΝΔΙΝΩΝ

Στις 27 του μηνός, ένα μεγάλο πλήθος περικύκλωσε τις Τουιγιερί, εισέβαλε στην αίθουσα της Συνέλευσης και αξίωσε με επιτυχία τη διάλυση της επιτροπής των Γιρονδίνων και την απελευθέρωση των φυλακισμένων. Το ίδιο βράδυ, συγκροτήθηκε μια επαναστατική επιτροπή των Αβράκωτων.
Στις 2 Ιουνίου έγινε μια εντυπωσιακή διαδήλωση μπροστά στις Τουιγιερί, ενώ μέσα, μέλη της επαναστατικής επιτροπής απαιτούσαν τη σύλληψη των «appelants», των εκπροσώπων που είχαν εναντιωθεί στην εκτέλεση του βασιλιά. Τα μέλη της Συνέλευσης αποπειράθηκαν να εγκαταλείψουν την αίθουσα των συνεδριάσεων, αλλά τους σταμάτησαν οι Εθνοφύλακες, που είχαν περικυκλώσει τα ανάκτορα. Γυρίζοντας στις θέσεις τους, οι δεξιοί με μεγάλη απροθυμία κι οι Ορεινοί με έκδηλο ενθουσιασμό, υποχώρησαν στις απαιτήσεις των διαδηλωτών και διέταξαν να συλληφθούν 29 εκπρόσωποι, που ήταν σχεδόν όλοι τους ηγετικά στελέχη των Γιρονδίνων.

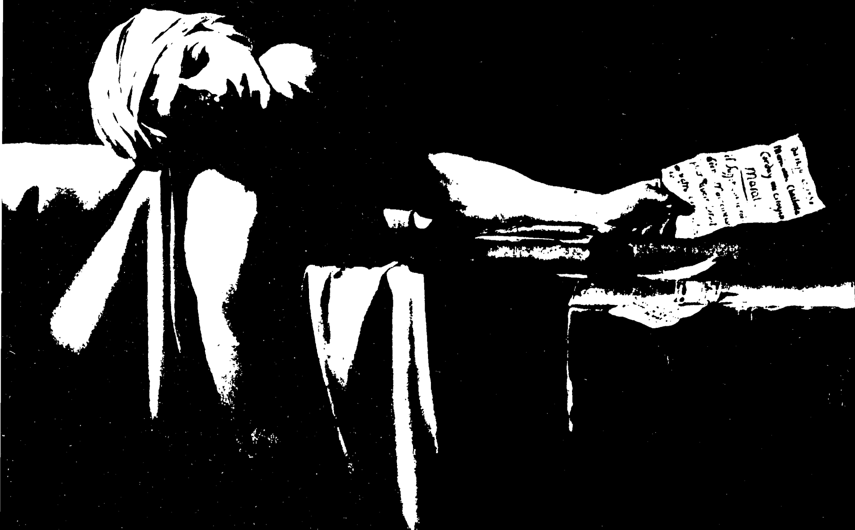
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ ΤΩΝ ΟΡΕΙΝΩΝ

Μετά τη συντριβή των Γιρονδίνων, η μεγαλύτερη δύναμη στη Συνέλευση έγιναν οι Ορεινοί, που στη συνέχεια θέλησαν να κατοχυρώσουν την εξουσία τους. Δεν ήθελαν να την υπονομεύσει η επαναστατική επιτροπή, που τους είχε εκσφενδονίσει στην καινούρια τους θέση. Το δύσκολο αυτό πρόβλημα λύθηκε, όταν η επιτροπή δέχθηκε να διαλυθεί έπειτα από την προσφορά 40 σου την ημέρα στους Αβράκωτους που είχαν χάσει το μεροκάματό τους επειδή είχαν πάρει μέρος στις διαδηλώσεις του Μαΐου και του Ιουνίου.

Αν, όμως, οι Αβράκωτοι εξαγοράστηκαν τόσο εύκολα, επειδή πίστευαν ότι απόκτησαν το είδος της κυβέρνησης που ανέκαθεν επιθυμούσαν, δεν άργησαν ν' απαλλαγούν από τις πλάνες τους. Για την τύχη των Γιρονδίνων που είχαν συλληφθεί δεν πάρθηκε απόφαση, ο επαναστατικός στρατός που είχαν την πρόθεση να σχηματίσουν δε συγκροτήθηκε και οι Ορεινοί έδειξαν απροθυμία ή ανικανότητα ν' ασκήσουν την καινούρια τους εξουσία.

Η αδράνεια των Ορεινών ερχόταν σε εντυπωσιακή αντίθεση με την ταχύτητα με την οποία τα γεγονότα κατάφεραν σοβαρά πλήγματα στο έθνος, από τον Ιούνιο μέχρι τον Αύγουστο. Η προπαγάνδα των Γιρονδίνων προκάλεσε μια σειρά από αντιγιακωβινικές εξεγέρσεις στις επαρχίες, ενώ οι συνεχείς ήττες στα σύνορα είχαν γι' αποκορύφωμά τους την πτώση της Τουλόν στα χέρια των Βρετανών. Στο Παρίσι ξέσπασαν ταραχές για τα τρόφιμα και, στις 13 Ιουλίου, ο ήρωας των Αβράκωτων Μαρά δολοφονήθηκε από μια νεαρή οπαδό των Γιρονδίνων, την Σαρλότ Κορντέ.

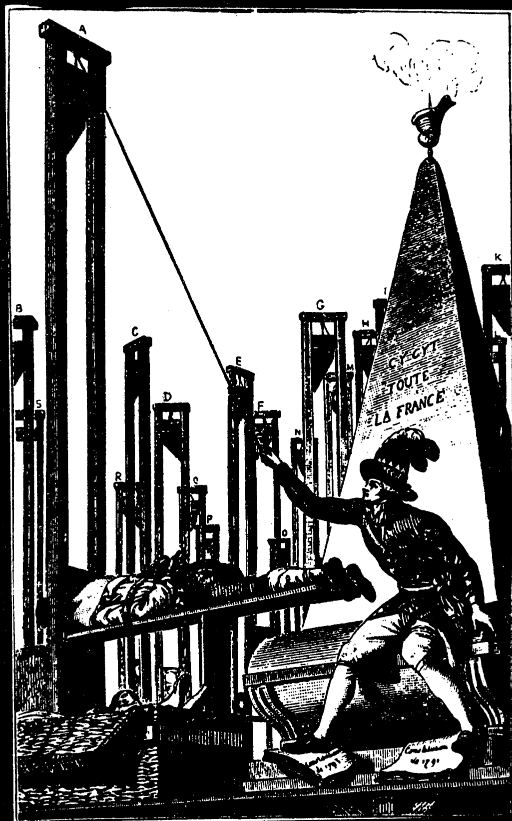
Ο «μαρτυρικός θάνατος» του Μαρά προκάλεσε κατάπληξη στο Παρίσι. Ωθούμενοι από τη λαϊκή αγανάκτηση οι υπναλέοι Ορεινοί ξέσπασαν σε μια σχεδόν υστερική δραστηριότητα. Η Επιτροπή της Δημόσιας Σωτηρίας αναδιοργανώθηκε. Απομακρύνθηκε απ' αυτήν ο ολοένα και πιο μετριοπαθής Δαντόν κι αντικαταστάθηκε από τον Ροβεσπιέρο. Η Μαρία Αντουανέτα παραπέμφτηκε σε δίκη. Διατάχτηκε η εξολόθρευση της Βανδέας, ενώ ο ξεσηκωμός της Λιόν καταπνίχτηκε με αμείλικτη αγριότητα. Όλοι οι βρετανοί υπήκοοι συνελήφθηκαν. Ο Πιτ διακηρύχτηκε επίσημα «εχθρός του ανθρώπινου είδους» κι ο πληθυσμός της Γαλλίας στο σύνολό του κλήθηκε στα όπλα, σε μια μαζική («en imasse») επιστράτευση.
Για τους Αβράκωτους, οι δραστηριότητες των Ορεινών εξακολουθούσαν να είναι πολύ κατώτερες από τις πιο σημαντικές απαιτήσεις τους, δηλαδή την ελεγχόμενη οικονομία και την ανελέητη εξόντωση όλων των αντεπαναστατικών στοιχείων.

Στις 4 του Σεπτέμβρη πήραν την κατάσταση στα χέρια τους. Εισέβαλαν στο Δημαρχείο και συγκρότησαν μιαν επαναστατική Κομούνα. Την άλλη μέρα, διαδηλωτές περικύκλωσαν τη Συνέλευση και την υποχρέωσαν να βάλει στην «ημερησία διάταξη» την Τρομοκρατία.
Κατά τις επόμενες βδομάδες, οι Ορεινοί ξεκίνησαν και τυπικά την καινούρια πολιτική: δέχτηκαν στην Επιτροπή της Δημόσιας Σωτηρίας εξτρεμιστές εκπροσώπους (τους Μπιγιό - Βαρέν και Κολό ντ' Ερμπουά), ψήφισαν το «Νόμο περί Υπόπτων» (17 του μηνός) που όριζε τους ύποπτους τόσο ασαφώς ώστε κανένας δε μπορούσε να θεωρήσει τον εαυτό του τελείως ασφαλή, και όρισαν μέγιστες τιμές.

Ζωρζ Ζακ Δαντόν (1759-94): Άσχημομούρης, φωνακλάς κι επιβλητικός. Η εντυπωσιακή άνοδος του Δαντόν από τη σχετική αφάνεια σε πολιτικά κυρίαρχη θέση στα 1792, ήταν το αποτέλεσμα της ακούραστης ενεργητικότητάς του και των λαμπρών ρητορικών του χαρισμάτων. Ενώ, όμως, το κύρος του Δαντόν ήταν πολύ μεγάλο η φήμη ότι εξαγοραζόταν και ο ξαφνικός του πλουτισμός προκάλεσαν σοβαρές ανησυχίες στους συντρόφους του.
Άνθρωπος που του άρεζαν οι υπερβολές· φαίνεται ότι ο ίδιος ο Δαντόν έκρινε ότι δε θα μπορούσε να επιβιώσει για πολύ μέσα στο καινούριο κλίμα της αρετής που έφερνε στην Επανάσταση ο σεμνότυφος Ροβεσπιέρος. Μετά την εγκαθίδρυση της Τρομοκρατίας, ο Δαντόν φαίνεται ότι έχασε τον πολιτικό του ενθουσιασμό και προτίμησε ν' αφιερώσει την ενεργητικότητά του στην καινούρια νεαρή γυναίκα του (γεγονός που επιβεβαίωσε απλώς την κακή γνώμη που είχαν οι Τρομοκράτες για την ηθική του και το χαρακτήρα του). Αναμφίβολα ένας από τους πιο ικανούς πολιτικούς της Επαναστάστασης. Τα πραγματικά κίνητρα και η πραγματική πίστη του Δαντόν εξακολουθούν να παραμένουν αδιασαφήνιστα. Υπερασπιστής του λαού, ή ένας πανέξυπνος εγωκεντρικός οπορτουνιστής;
— Περισσότερο από κάθε άλλη μορφή της περιόδου αυτής, ο Δαντόν εξακολουθεί ν' αποτελεί και σήμερα αντικείμενο οξύτατων διαφωνιών των ιστορικών κι ένα από τα αινίγματα της Επανάστασης.

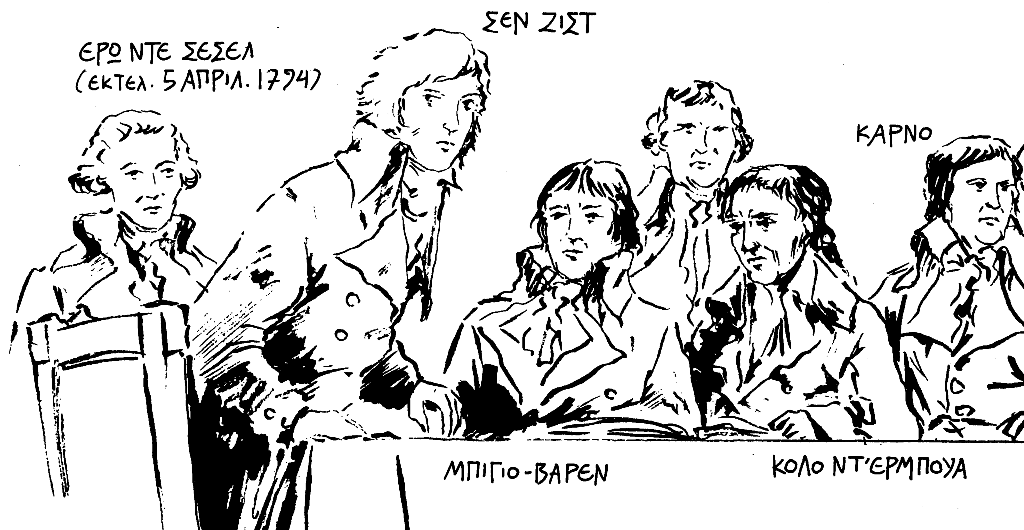
ΕΞΙ

Η ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΙΙ

Η Εθνοσυνέλευση είχε εκλεγεί σα μια προσωρινή κυβέρνηση, μέχρι να συνταχθεί ένα Σύνταγμα που θα βασιζόταν στο καθολικό δικαίωμα ψήφου. Το Σύνταγμα αυτό ήταν τώρα έτοιμο, αλλά οι κυρίαρχοι Ορεινοί ήταν, πράμα διόλου αφύσικο, απρόθυμοι να παραδώσουν την εξουσία σ' ένα τόσο κρίσιμο στάδιο της Επανάστασης. Για να ενισχύσει τη θέση της και για να λύσει το πρόβλημα της αντισυνταγματικότητάς της, η Επιτροπή Δημόσιας Σωτήριας έπεισε την τρομαγμένη Συνέλευση να της δώσει ψήφο εμπιστοσύνης, ενώ το ίδιο το Σύνταγμα μπήκε στην κυριολεξία στη γυάλα: Επιδεικνυόταν σ' έναν ιδιαίτερο χώρο στη Συνέλευση, λες κι ήταν κιόλας ένα ιερό

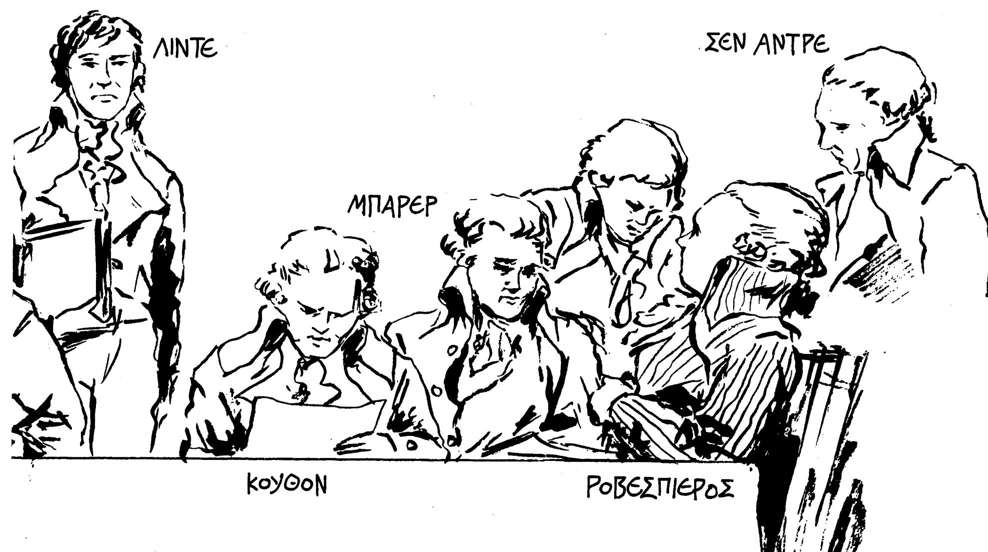

Λουί Αντουάν ντε Σεν - Ζιστ (1768-94)
Θεωρείται από πολλούς η πραγματική κινητήρια δύναμη της Τρομοκρατίας. Ο πρόωρα αναπτυγμένος αυτός νεαρός (ήταν μόλις στα 24 όταν άρχισε η Επανάσταση) βρισκόταν διαρκώς στο πλευρό του Ροβεσπιέρου και τον έσπρωχνε μπροστά, όποτε η συνείδησή του τον έκανε να διστάζει στην εφαρμογή της συνοπτικής και απρόσωπης δικαιοσύνης.

Μαξιμιλιανός Ροβιεσπιέρος (1758-94)
Μικρόσωμος, αρρωστημένα περιποιημένος, έμοιαζε περισσότερο με απομεινάρι του παλιού καθεστώτος παρά με αφοσιωμένο επαναστάτη. Ο Ροβεσπιέρος ήταν τώρα το πιο ισχυρό μέλος της κυβέρνησης. Ο ήρεμος και νηφάλιος χαρακτήρας

αλλά άσχετο κειμήλιο. Στις 10 του Οκτώβρη, κατόπιν προτροπής του Σεν Ζιστ, η Συνέλευση διακήρυξε επίσημα ότι θ' αποτελούσε κυβέρνηση «επαναστατική μέχρι την ειρήνη».

Η Επιτροπή Δημόσιας Σωτηρίας κυβερνούσε τώρα τη Γαλλία στο όνομα της Συνέλευσης και σωστά χαρακτηρίστηκε σαν η πρώτη πραγματική εκτελεστική εξουσία των επαναστατικών χρόνων. Τα μέλη της Επιτροπής ήταν όλα άνθρωποι αποφασισμένοι κι έξυπνοι, που έμελλε να επιδείξουν αξιόλογες ικανότητες στην άσκηση των συλλογικών τους καθηκόντων. Στο επίκεντρο της προσοχής, όμως, βρισκόταν η λεγόμενη «πολιτική πτέρυγα», αφού αυτή διεύθυνε την εφαρμογή της Τρομοκρατίας. Την αποτελούσαν οι Μπιγιό - Βαρέν, Κολό ντ' Ερμπουά, Κουτόν και, κυρίως, οι Ροβεσπιέρος και Σεν Ζιστ. Την Τρομοκρατία την είχαν αξιώσει οι Αβράκωτοι, αλλά ξεπέρασε ακόμα και τα πιο άγρια όνειρά τους.

του είχε σαν παραπάνω από επαρκές αντιστάθμισμα τη γεμάτη πάθος ειλικρίνεια των πεποιθήσεών του. Αφοσιωμένος αποκλειστικά στην Επανάσταση, έμελλε να επιδείξει μεγάλη δύναμη χαρακτήρα όταν ανέλαβε την ευθύνη για μια δικτατορία, **που την είχε προβλέψει από καιρό κι είχε ταχθεί εναντίον της.** Αδιαφορώντας εμφανέστατα για το άτομό του, ο Ροβεσπιέρος έδειξε πολύ μικρό ενδιαφέρον για τα κοινωνικά πλεονεκτήματα που του πρόσφερε η θέση του. Στη διάρκεια της Τρομοκρατίας, ενώ ο Ροβεσπιέρος ήταν ο αδιαφιλονίκητος κύριος της Γαλλίας, εξακολουθούσε στην ιδιωτική του ζωή να είναι ένας ταπεινός νοικάρης του ξυλουργού Ντιπλέ και της οικογένειάς του, στη σπαρτιατική τους κατοικία στην οδό Σεντ - Ονορέ.

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η Τρομοκρατία θα έπρεπε να είναι μια «δύναμη καταναγκασμού» της επαναστατικής κυβέρνησης. Θα έπρεπε να σαρώσει τους εχθρούς της Δημοκρατίας ανεξάρτητα από τις πεποιθήσεις και τη στάση τους στο παρελθόν. Ανελέητη, αμείλικτη και απρόσωπη, θα 'πρεπε να ασκείται

σύμφωνα με τις απαιτήσεις του έθνους και προς όφελός του. Για πολλούς, ο Ροβεσπιέρος ήταν η συνείδηση της Τρομοκρατίας...

...και ο Σεν Ζιστ η ψυχή της.

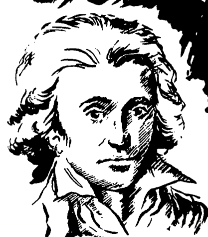
Κατά τους υπόλοιπους μήνες του 1793, η Τρομοκρατία στράφηκε μ' όλες της τις δυνάμεις εναντίον των πιο ομιλητικών εχθρών των Ορεινών. Σε μια σειρά από «μεγάλες δίκες», Βασιλόφρονες, Γιρονδίνοι και Βερναρδίνοι υποβλήθηκαν στην έσχατη λογοκρισία της γκιλοτίνας.

Όταν, όμως, εξολοθρέφτηκε η αντιπολίτευση, η Τρομοκρατία έψαχνε τα καινούρια της θύματα στις τάξεις των υποστηρικτών των Ορεινών. Άνθρωποι όπως ο Φαμπρ ντ' Εγκλαντίν, ο νεαρός αρχιτέκτονας του επαναστατικού ημερολογίου, δεν άργησαν να κατηγορηθούν για διαφθορά και να προστεθούν στον κατάλογο των θυμάτων, που ολοένα και μεγάλωνε.

Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ

Το κύριο όργανο και ο εγκέφαλος της Τρομοκρατίας. Τα μέλη της, που δεν άλλαζαν, επανεκλέγονταν κάθε μήνα.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Υπεύθυνη για τον έλεγχο της αστυνομίας και της εσωτερικής ασφαλείας. Ελάχιστο ρόλο έπαιξε στο πού θα στεφόταν η Τρομοκρατία κι έμελλε να συγκρουστεί στο τέλος ανοιχτά με την Επιτροπή Δημόσιας Σωτηρίας.

ΤΟ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Χωριζόταν σε τέσσερα τμήματα. Αυτά ήταν τα δικαστήρια της Τρομοκρατίας˙ χωρίς ενόρκους˙ η ετυμηγορία τους δεν επιδεχόταν έφεση.

Κάτω από τις δυο κύριες επιτροπές υπήρχαν δώδεκα εκτελεστικές επιτροπές και ένα πλήθος γραφεία και υπηρεσίες, που όλα τους ήταν άμεσα υπόλογα στην Επιτροπή Δημόσιας Σωτηρίας.

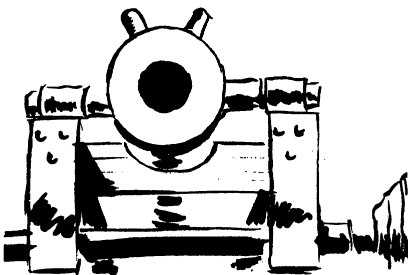
Μετά τον ίδιο τον Ροβεσπιέρο, δεν υπήρχε πιθανότατα άλλος λειτουργός της Τρομοκρατίας που να προκαλούσε μεγαλύτερο φόβο από τον Αντουάν Φουκιέ - Τινβίλ (1746-95). Ο χλωμός αυτός πρώην δικηγόρος με τα σαρκώδη χείλη είχε διοριστεί στο Επαναστατικό Δικαστήριο στα 1793, όπου η ρητή καταγγελία της «επιείκειας» των συναδέλφων του εντυπωσίασε ευνοϊκά τον Ροβεσπιέρο κι έπαιξε βασικό ρόλο στο διορισμό του στο αξίωμα του Δημόσιου Κατήγορου. Παρόλο που τον θεωρούσαν οι περισσότεροι αδιάφθορο, ήταν πρόθυμος να παρακάμπτει τις τυπικότητες της διαδικασίας και, ιδιωτικά, δικαιολογιόταν κάνοντας το σχόλιο: «Όταν ο Ροβεσπιέρος μου υποδεικνεύει κάποιον, δε μπορώ να κάνω τίποτα». Ρεαλιστής, εκτελούσε τις επιταγές της Επιτροπής Δημόσιας Σωτηρίας, ενώ εξωτερικά διατηρούσε μιαν επίφαση σεβασμού του νόμου. Ήρεμος και μετρημένος από τη φύση του, ο Φουκιέ - Τινβίλ έμελλε ν' αντιμετωπίσει τη δική του δίκη το Δεκέμβριο του 1794 με εντυπωσιακή αυτοπεποίθηση: αφηγήσεις αυτοπτών αναφέρουν ότι κοιμόταν βαθιά όταν του διάβαζαν το κατηγορητήριο.

«ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΣΕ ΑΠΟΣΤΟΛΗ»

Ήταν οι τοποτηρητές της Κεντρικής Επιτροπής. Εντεταλμένοι να επιβλέπουν την επιστράτευση και τη σύλληψη υπόπτων, τους είχαν δοθεί αξιόλογες άτυπες εξουσίες. Ενώ οι περισσότεροι Εκπρόσωποι αρκέστηκαν με το παραπάνω στα προβλήματα της επιστράτευσης και της τροφοδοσίας, μια μειονότητα άφησε αχαλίνωτα τα σαδιστικά της ένστικτα και προχώρησε σε μια σειρά εκτελέσεις στην επαρχία, που έκαναν την Τρομοκρατία και του Παρισιού ακόμα να φαίνεται συγκριτικά ήπια. Αρκετοί από τους πιο διαβόητους αυτούς Εκπροσώπους θεωρήθηκαν από τους συγκαιρινούς τους κάτι ελάχιστα λιγότερο από παράφρονες.

Ζοζέφ Λε Μπον - Εκπρόσωπος στο Αρά. Δεν ήθελε να χάσει ούτε μια εκτέλεση. Φαίνεται ότι τις θεωρούσε δημόσιες γιορτές, έβγαζε εμπνευσμένους λόγους στο πλήθος και διέταζε να παίζουν οι μπάντες του στρατού.

Ζοζέφ Φουσέ - Εκπρόσωπος στο Λιού. Αγανακτώντας με τον αργό ρυθμό της γκιλοτίνας, επιτάχυνε τη διαδικασία εκτελώντας τους καταδίκους με κανονιοβολισμούς.

Ζαν Μπατίστ Καριέ - Εκπρόσωπος στη Νάντη. Έλυσε το πρόβλημα μιας επιδημίας που εξαπλώθηκε στις φυλακές από το παραγέμισμά τους, φορτώνοντας κάμποσες χιλιάδες υπόπτους σε μαούνες, που τις βούλιαξε στη συνέχεια στον ποταμό Λουάρ. Ο ποταμός γέμισε με πτώματα και απαγορεύτηκε αυστηρά το ψάρεμα από φόβο μόλυνσης.

Έντρομη από την ανικανότητά της ν' ασκήσει έλεγχο στους πιο ακραίους Εκπροσώπους σε αποστολή («en mission»), η Επιτροπή Δημόσιας Σωτηρίας πήρε μέτρα για να επανακτήσει τον έλεγχο στις επαρχίες. Το διάταγμα της 14ης Φριμέρ του Έτους II (18 του Νοέμβρη του 1793) έθεσε όλες τις αρχές κι όλους τους λειτουργούς, εκτός από την αστυνομία, κάτω από την άμεση εξουσία της Επιτροπής. Η εκχώρηση εξουσίας, καθώς και η εξουσία των εκπροσώπων σε αποστολή, άρθηκε. Εθνικοί τοποτηρητές διασκορπίστηκαν στην ύπαιθρο, για να επιβάλουν τα διατάγματα της κεντρικής κυβέρνησης. Τους είχε δοθεί εντολή να στέλνουν αναφορές στην Επιτροπή κάθε δέκα μέρες.

Η πανίσχυρη Επιτροπή ήταν τώρα έτοιμη να ξεφορτωθεί τους αντιπάλους της στους κόλπους των Ορεινών.

Η οικονομική κατάσταση που ολοένα επιδεινωνόταν είχε πληθύνει τις επικρίσεις από τη μερίδα του Εμπέρ και, στις αρχές του 1794, οι Εμπερτιστές ξεσήκωσαν τους Αβράκωτους, που κατέβηκαν σε απεργία στα εργοστάσια όπλων. Ενώ οι Εμπερτιστές πίστευαν ότι τους προστάτευαν οι Μπιγιό - Βαρέν και Κολό ντ' Ερμπουά, είχαν όλοι λογαριάσει χωρίς την αποφασιστικότητα του Ροβεσπιέρου, που είχε χάσει την υπομονή του απέναντί τους.
Για να εξασφαλίσει, όμως, την εξολόθρευση των Εμπερτιστών, ο Ροβεσπιέρος υποχρεώθηκε να θυσιάσει τους «Επιεικείς», τα μέλη της Συνέλευσης που ζητούσαν μετριοπάθεια και τερματισμό της Τρομοκρατίας. Ο Ροβεσπιέρος προσωπικά μικρή συμπάθεια έτρεφε γι' αυτούς τους «παλιανθρώπους», που τους θεωρούσε πράκτορες της αντεπανάστασης, ωστόσο στους «Επιεικείς» ανήκαν και οι Δαντόν και Ντεμουλέν, που θα προτιμούσε να μη τους πειράξει. Κάτω απ' την πίεση των Μπιγιό - Βαρέν και Κολό ντ' Ερμπουά, όμως, δεν είχε άλλην επιλογή από το να επιβεβαιώσει την απρόσωπη φύση της Τρομοκρατίας και να συναινέσει στη θανάτωση των αλλοτινών του φίλων.

ΑΠΟΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΟΡΕΙΝΩΝ

Η ΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ «LE PÉRE DUCHESNE»

Στις 22 Βεντόζ του Έτους ΙΙ (12 του Μάρτη του 1794), συνελήφθη ο Εμπέρ μαζί μ' αρκετούς άλλους Εκπροσώπους των Αβράκωτων.

Je suis le véritable Père Duchesne, foutre!

LA PLUS GRAND
DE TOUTES LES J
DU
PERE DUCHESNE

APRES avoir vu, de ses propres yeux, de véto *femelle séparée de son foutu grue.* Grand détail *sur l'interrogat* jugement *de la louve autrichienn* grande colère *contre les deux* *diable qui ont osé plaider la ca*

éloigné, foutre, q
appellé roi, sortoit d
sailles, soit r veni
devant la chasse de la
laquelle il ne croyoit
Verd, et pour faire fi
sujet de la naissanc
il n'étoit que le père
une guerre sanglant
plaisirs de ses
raux, il
e pauvr
t pleure
talons
, sur
vive
, lui
peup
». L'o
soir,
yeux
voir
u

Κατηγορούμενοι για «ατιμία» και συνενοχή σε μια σκοτεινή «συνομωσία κύκλων του εξωτερικού», εκτελέστηκαν όλοι στις 4 Ζερμινάλ (24 του Μάρτη).

Η πτώση του πολίτη Δαντόν

Δυο μέρες πριν από την εκτέλεση του Εμπέρ, ο Δαντόν κι ο Ροβεσπιέρος παρευρέθηκαν σ' ένα δείπνο. Αυτή έμελλε να είναι η τελευταία τους συνάντηση και, όπως δείχνει η συζήτηση που λέγεται ότι έκαναν, η τελευταία τους λογομαχία.

Μέσα σε μια βδομάδα, ο Δαντόν συνελήφθη μαζί με τους άλλους «Επιεικείς». Αφού δεν τους επέτρεψαν να μιλήσουν για να υπερασπιστούν τον εαυτό τους, ο Δαντόν, ο Ντεμουλέν κι άλλοι 18 μπλέχτηκαν σε μια παραφορτωμένη κιόλας «συνωμοσία ξένων κέντρων» κι εκτελέστηκαν στις 16 Ζερμινάλ (5 του Απρίλη).

Η ΛΑΤΡΕΙΑ ΤΟΥ ΥΠΕΡΤΑΤΟΥ ΟΝΤΟΣ

Το Έτος ΙΙ, η κυβέρνηση ξεκίνησε μιαν επίσημη πολιτική κατάργησης του χριστιανισμού. Αφού οι κληρικοί στην πλειονότητά τους, είτε συνταγματικοί ήταν είτε όχι, αντιμετώπιζαν με έντονα επικριτική διάθεση τους Ορεινούς, το καινούριο καθεστώς έκρινε σκόπιμο να ενθαρρύνει την ανάπτυξη μιας επαναστατικής λατρείας, που θα βασιζόταν στην ελευθερία και τη λογική. Η εισαγωγή του Δημοκρατικού ημερολογίου, η μετατροπή της Παναγίας των Παρισίων σε Ναό της Λογικής, η τοποθέτηση πινακίδων έξω από τα κοιμητήρια που ανάγγελαν ότι «ο θάνατος είναι ο αιώνιος ύπνος» και, στο τέλος, το κλείσιμο των εκκλησιών στο Παρίσι, ήταν μερικές όψεις του άγριου αντιχριστιανικού αισθήματος που σάρωνε τη χώρα.

Η κατάργηση του χριστιανισμού, όμως έθετε ένα σημαντικό πρόβλημα στην κυβέρνηση. Για το Ροβεσπιέρο, σήμαινε αθεϊσμό και ανηθικότητα, που δεν είχαν καμία θέση στην καινούρια «Δημοκρατία της Αρετής». Καταβλήθηκαν μεγάλες προσπάθειες για να διοχετευτεί το αντιχριστιανικό συναίσθημα σε μιαν άλλη θρησκεία, που επιδίωκε να ερμηνεύει την Επανάσταση με όρους

Η υιοθέτηση του καινούριου Επαναστατικού ημερολογίου, το φθινόπωρο του 1793, αποτέλεσε μιαν ολοκληρωτική ρήξη με την παλιά εποχή του χριστιανισμού. Αρχίζοντας τη μέτρηση από την πρώτη μέρα της Επανάστασης (22 του Σεπτέμβρη του 1792) το καινούριο σύστημα μετονόμασε όλους τους μήνες ανάλογα με τις εποχές κι αντικατάστησε τις αναφορές στις θρησκευτικές γιορτές και τελετές με μια ορολογία που είχε σχέση με εργαλεία ή αντικείμενα καθημερινής χρήσης.
(Περισσότερα για το καινούριο ημερολόγιο, θα βρείτε στα παραρτήματα του βιβλίου).

μεταφυσικούς. Αυτή η **«Λατρεία του Υπέρτατου Όντος»** ορίστηκε τελικά, την άνοιξη του 1794, επίσημη θρησκεία του κράτους.

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΟΥ ΥΠΕΡΤΑΤΟΥ ΟΝΤΟΣ 8 ΙΟΥΝ. 1794 ή 20 ΠΡΕΡΙΑΛ.

«δόλια πόρνη»

Στους πατροπαράδοτους εχθρούς της Επανάστασης (βασιλόφρονες, στασιαστές, κερδοσκόπους και μαυραγορίτες) η Τρομοκρατία πρόσθεσε μια ολόκληρη καινούρια κατηγορία παραβατών του νόμου: πόρνες, άθεοι, αντιφρονούντες, ανήθικοι ή απλώς αδιάφοροι, κατηγορήθηκαν για «Αφιλοπατρία» και καταδικάστηκαν σαν εχθροί της «Αρετής».

Αφού το απλό γεγονός της «καταγγελίας» (είτε βάσιμα είτε από προσωπικό φθόνο) ήταν στην πράξη αρκετό για να εξασφαλίσει την εκτέλεση, ο κοσμάκης διαπίστωσε ότι η Τρομοκρατία απειλούσε τον ίδιο εξίσου με τους αριστοκράτες ή τους αντιφρονούντες πολιτικούς. Ο συνολικός αριθμός όσων δικάστηκαν και εκτελέστηκαν κατά τους χρόνους της Τρομοκρατίας υπολογίστηκε γύρω στις 17.000 (2.500 μόνο στο Παρίσι). Αν σ' αυτόν προσθέσουμε και τις εκτελέσεις χωρίς δίκη, τους θανάτους μέσα στη φυλακή, κ.λπ. έχουμε ένα συνολικό αποτέλεσμα 35 με 40.000 νεκρούς. Απ' αυτούς, μόνον ένα 15% ήταν κληρικοί και αριστοκράτες, ενώ το συντριπτικό ποσοστό του 85% το αποτελούσαν αστοί, αγρότες κι εργάτες.

«Γνωρίζω δυο μόνο κόμματα, ένα των καλών κι ένα των κακών πολιτών. Ο πατριωτισμός δεν είναι υπόθεση κομματική, αλλά υπόθεση της καρδιάς»

Ροβεσπιέρος

Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΙΙ

Οι αποτυχίες του 1793 έδειξαν ότι ο στρατός είχε πολύ μεγάλη ανάγκη από αναδιοργάνωση, αν ήθελε ν' αποτελέσει μιαν αξιόμαχη πραγματικά δύναμη. Στον τακτικό στρατό, στην εθνοφυλακή και στις πάμπολλες γεμάτες ενθουσιασμό αλλά κακοεκπαιδευμένες μονάδες εθελοντών, η μαζική επιστράτευση πρόσθεσε τώρα άλλους 750.000 αγύμναστους νεοσύλλεκτους. Τι μπορούσε να γίνει, αν όντως κάτι μπορούσε να γίνει, με τούτο το ετερόκλητο σύνολο στρατευμένων; Οι στρατιωτικές αρχές αποφάσισαν ν' αναμίξουν τις τακτικές με τις εθελοντικές μονάδες και να τις θέσουν κάτω από τις διαταγές επαγγελματιών αξιωματικών. Η εξισωτική πρακτική της εκλογής των αξιωματικών, που αποτελούσε τον κανόνα στις μονάδες των εθελοντών, καταργήθηκε και το πεζικό οργανώθηκε σε 213 ημι -ταξιαρχίες, που τις απάρτιζαν κατά το 1/3 τακτικά στρατεύματα και κατά τα 2/3 επίστρατοι ή εθελοντές. Η κυανή στολή της Εθνοφυλακής

αντικατέστησε τώρα εξ ολοκλήρου τις παλιές λευκές στολές του βασιλικού στρατού.
Οι στρατοί της Πρωσίας και της Αυστρίας αποτελούνταν κατά κύριο λόγο από μισθοφόρους και επίστρατους, που δεν είχαν τον επαναστατικό ενθουσιασμό των γάλλων. Πολεμούσαν σε μακριές άκαμπτες γραμμές κι έριχναν ομοβροντίες με ακρίβεια μηχανής. Οι γάλλοι, μη μπορώντας να τα βγάλουν πέρα με την εξεζητημένη στρατιωτική εκγύμναση, σχημάτιζαν πυκνές ομάδες που, όταν βρίσκονταν σε κίνηση, αντιστάθμιζαν και με το παραπάνω τις ελλείψεις σε δύναμη πυρός με την ακατάβλητη ορμή της προέλασής τους. Με τον τρόπο αυτό, οι γάλλοι επίστρατοι, με την υποστήριξη καλά εξοπλισμένου πυροβολικού, κατάφεραν σημαντικές νίκες πάνω στους εχθρούς τους.
Στα 1794, ο γαλλικός στρατός είχε αποδειχτεί κύριος του πεδίου της μάχης. Το μοναδικό που εξακολουθούσε να του λείπει ήταν ένας στρατηγός ικανός να καθοδηγήσει μια τέτοια δύναμη σε μια ολοκληρωμένη εκστρατεία κι όχι απλώς σε μεμονωμένες μάχες.

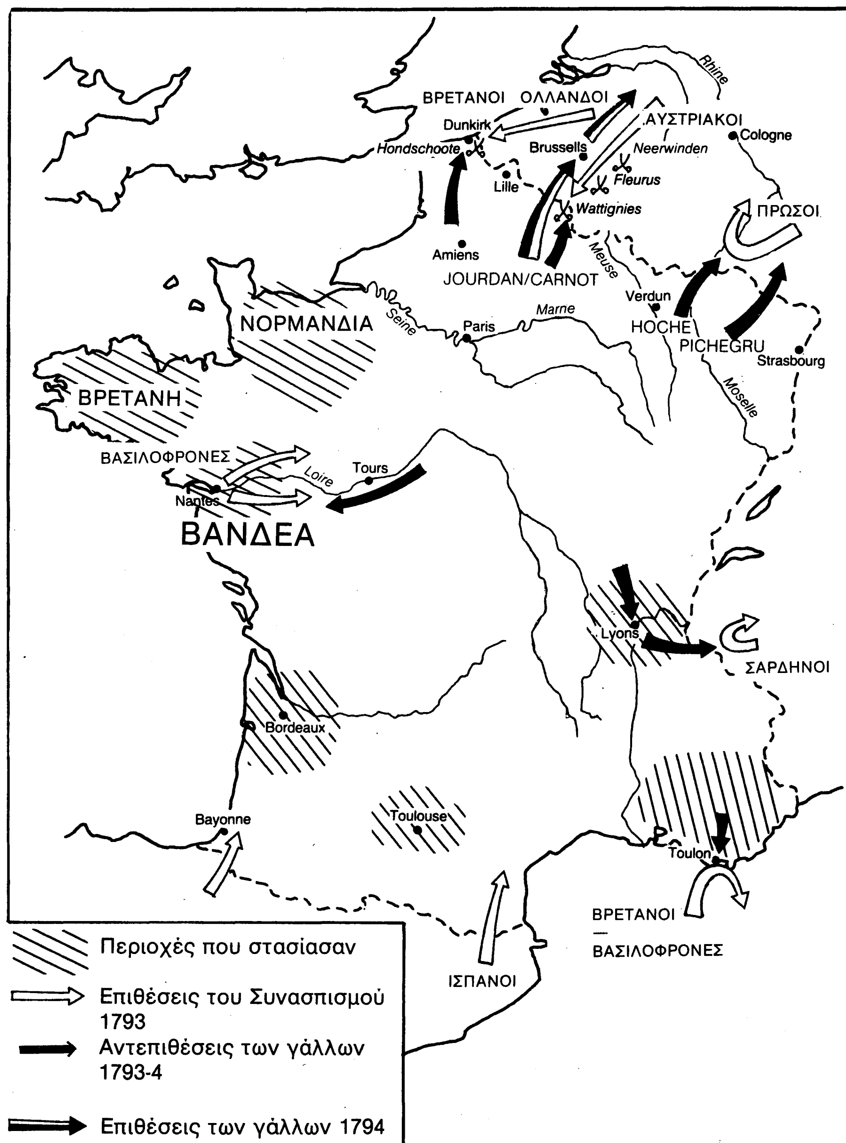
Μια αποφασιστική νίκη επί των αυστριακών στο Βατινί (16 του Οκτώβρη του 1793) έσβησε την απειλή της εισβολής και, την επομένη μέρα, νικήθηκαν οι στασιαστές της Βανδέας στο Σολέ. Όταν οι γάλλοι ξαναπήραν από τους εγγλέζους την Τουλόν (19 του Δεκέμβρη), η Δημοκρατία ήταν πια ασφαλής. Την άνοιξη του 1794 οι γάλλοι άρχισαν την επίθεση. Νίκησαν τους αυστριακούς στο Τουρκόιν (18 του Μάη) και στο Φλερί (26 Ιουνίου) κι ανακατέλαβαν το Βέλγιο.

Η ΑΝΑΚΑΜΨΗ ΤΩΝ ΓΑΛΛΩΝ ΟΦΕΙΛΟΤΑΝ ΣΕ ΜΕΓΑΛΟ ΜΕΡΟΣ ΣΤΟ ΛΑΖΑΡ ΝΙΚΟΛΑ ΚΑΡΝΟ (1753-1823). ΤΕΩΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ, ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕ ΤΙΣ ΓΑΛΛΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΕΛΑΒΕ ΤΗΝ ΗΓΕΣΙΑ ΤΟΥ ΣΤΟ ΒΑΤΙΝΙ. Μ' ΑΥΤΑ ΚΕΡΔΙΣΕ ΤΟΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟ «ΟΡΓΑΝΩΤΗΣ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ». Ο ΤΙΤΛΟΣ ΑΥΤΟΣ ΘΑ ΤΟΥ ΗΤΑΝ ΧΡΗΣΙΜΟΣ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ.

Οι δυνάμεις του Συνασπισμού κλονίζονται
Η Γαλλία περνά στην επίθεση

Μάχες (επιβλητικές νίκες των γάλλων)

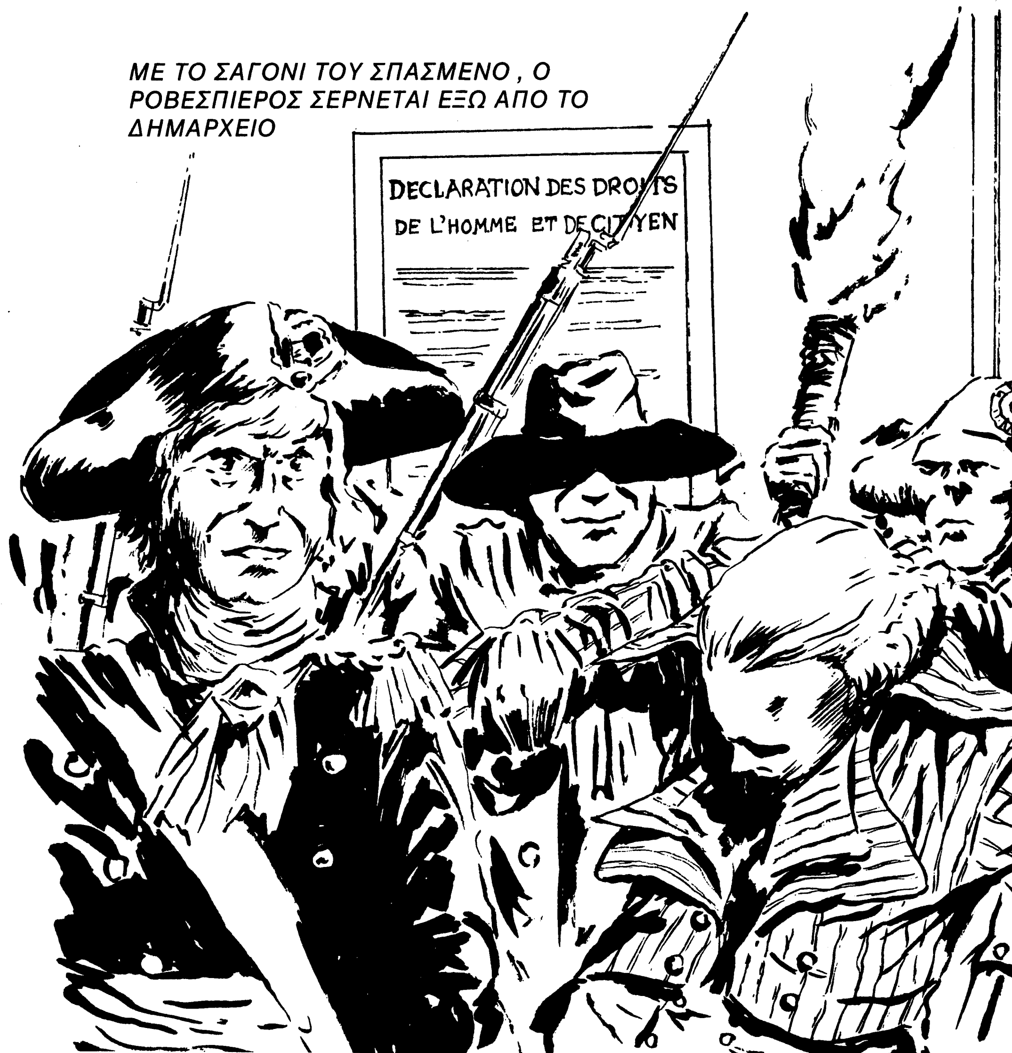
Ακολουθώντας την απρόσωπη πολιτική της Τρομοκρατίας, η Επιτροπή Δημόσιας Σωτηρίας αποξενωνόταν ολοένα και περισσότερο, τόσο από το λαϊκό κίνημα όσο και από την εύπορη αστική τάξη. Κάτω από τη δικτατορία της Τρομοκρατίας, καταργήθηκε η ανεξαρτησία του τύπου, ενώ οι πολιτικές λέσχες στην πλειονότητά τους από φόβο περιέπεσαν σε απραξία. Βέβαια, οι Λέσχες των Γιακωβίνων εξακολουθούσαν ν' ακμάζουν, τα μέλη τους όμως τ' αποτελούσαν κατά κύριο λόγο αξιωματούχοι της Τρομοκρατίας. Η ελεγχόμενη οικονομία ήταν σχεδόν εξ ολοκλήρου υποταγμένη στις ανάγκες του πολέμου. Κι ενώ οι Αβράκωτοι αισθάνονταν πικρία για τη μικρή σημασία που δινόταν σε ζητήματα κοινωνικών μεταρρυθμίσεων, η αστική τάξη δυσφορούσε κι αυτή για τους ελέγχους των τιμών, που αναπόφευκτα περιόριζαν τα κέρδη της.
Ο νόμος της 22ης Πρεριάλ (10 Ιουνίου του 1794) απλοποίησε αισθητά την εφαρμογή της Τρομοκρατίας: επιτάχυνε τη διεξαγωγή της δίκης, αρνήθηκε στους ύποπτους το δικαίωμα να έχουν συνήγορο κι έδωσε τη δυνατότητα να υπάρχουν δυο μόνο ετυμηγορίες, ανεπιφύλακτη αθώωση ή θάνατος. Οι κατηγορούμενοι δικάζονταν «φουρνιές φουρνιές» κι ο αριθμός των καταδικών αυξήθηκε ραγδαία τον επόμενο μήνα. Αυτό καταθορύβησε τα μέλη της Συντακτικής. Οι Πεδινοί, ιδιαίτερα, έκριναν ότι, αφού είχε παρέλθει ο κίνδυνος της εισβολής, η Τρομοκρατία δεν ήταν πια δικαιολογημένη και θάπρεπε να σταματήσει. Για τους Πεδινούς, η Τρομοκρατία ήταν ο Ροβεσπιέρος. Πώς να του επιτεθούν, δίχως να εκτεθούν στο τιμωρό λεπίδι της γκιλοτίνας; Το δίλημμά τους ξεπεράστηκε με τη βοήθεια που τους έδωσε ένας απροσδόκητος σύμμαχος: ο ίδιος ο Ροβεσπιέρος.
Ο Ροβεσπιέρος, που τον είχαν εξαγριώσει οι συνεχείς φιλονικίες στους κόλπους της Επιτροπής Δημόσιας Σωτηρίας, φαίνεται ότι είχε χάσει τον συνήθη αυτοέλεγχό του κατά το μήνα Μεσιδόρ (19 Ιουνίου 18 Ιουλίου). Όλην αυτήν την περίοδο απουσίαζε από τις συνεδριάσεις της Επιτροπής κι αρνιόταν όλες τις απόπειρες για συμφιλίωση. Απομονωμένος απ' όλους εκτός από τους πιστούς Σεν Ζιστ και Κουτόν, πήγε, παρόλ' αυτά, στη Συνέλευση στις 8 Θερμιδόρ (26 Ιουλίου) για να καλέσει με πάθος την κυβέρνηση ν' αποκτήσει ενότητα και για να καταγγείλει τους επικριτές του σαν εχθρούς του κράτους. Όταν του ζήτησαν ν' αναφέρει ποιους ακριβώς υπονοούσε, ο Ροβεσπιέρος ανέβαλε την ανάγνωση του «καταλόγου» του και υποστήριξε ότι «δεν είχε ωριμάσει ακόμα» ο καιρός. Η πρόωρη αυτή κοινοποίηση των προθέσεών του ήταν μοιραίο λάθος, επειδή, αφ' ενός, έκανε τον καθένα να συνειδητοποιήσει σαφέστατα ότι τ' όνομά του πιθανό να περιλαμβανόταν στον κατάλογο του Ροβεσπιέρου και, αφετέρου, έδωσε στη Συνέλευση το χρόνο να συγκεντρώσει το θάρρος της για να προλάβει εκείνη να επιτεθεί πρώτη στον επίδοξο κατήγορο.

THERMIDOR

Η ΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΡΟΒΕΣΠΙΕΡΟΥ

Την επόμενη μέρα, καθώς ο Ροβεσπιέρος και ο Σεν Ζιστ ετοιμάζονταν να διαβάσουν το διαβόητο κατάλογο, τους εμπόδισαν να μιλήσουν, τους κατάγγειλαν για τυράννους και τους συνέλαβαν, μαζί με τον Κουτόν, τον αδερφό του Ροβεσπιέρου Αυγουστίνο και, κατόπιν επιμονής του, τον γαμπρό του Ντιπλέ Φιλίπ Λε Μπα. Οι κρατούμενοι μεταφέρθηκαν γοργά σε χωριστές φυλακές, επειδή η Συνέλευση περίμενε με αγωνία την αντίδραση των Γιακωβίνων της Κομούνας του Παρισιού.

Διακηρύσσοντας ότι έχει εξεγερθεί, η Κομούνα άφησε ελεύθερους τους κρατούμενους και τους μετέφερε για ασφάλεια στο Δημαρχείο. Εθνοφύλακες υπό τις διαταγές του Ανριό περικύκλωσαν τη Συνέλευση και, για μια στιγμή, φάνηκε ότι το μόνο που πέτυχαν οι εκπρόσωποι, ήταν να φέρουν την ίδια την καταστροφή τους. Ο Ανριό, παρόλ' αυτά, αποδείχτηκε ανίκανος ηγέτης και, αφού ώρες ολόκληρες περίμενε άπρακτος στη βροχή διαταγές που δεν έλεγαν να 'ρθουν, οι περισσότεροι Εθνοφύλακες σταμάτησαν να τον υπακούουν και πήραν δρόμο για τα σπίτια τους.

Στη μια το πρωί, η απειλή για τη Συνέλευση είχε πια περάσει. Εθνοφύλακες από τους τομείς που είχαν ταχτεί υπέρ της Συνέλευσης οδηγήθηκαν στο Δημαρχείο για να ξανασυλλάβουν τους κρατούμενους. Μέσα σε καταστάσεις απίστευτης σύγχυσης, ο Λε Μπα αυτοκτόνησε, ενώ ο Ροβεσπιέρος πυροβολήθηκε στο σαγόνι (άγνωστο αν από το δικό του ή από ξένο χέρι). Αργότερα το ίδιο απόγευμα, οι δυο Ροβεσπιέροι, ο Σεν Ζιστ, ο Κουτόν και 18 μέλη της Κομούνας οδηγήθηκαν για εκτέλεση στην πλατεία της Επανάστασης. Γύρω στις 8 το βράδυ, ο πληγωμένος Ροβεσπιέρος κουβαλήθηκε στη γκιλοτίνα. Ο άνθρωπος, που κάποτε τον είχαν ανακηρύξει σωτήρα της Επανάστασης, καταδικάστηκε τώρα σαν τέρας της Επανάστασης.

Το τέλος της λαϊκής Επανάστασης

Σε τελευταία ανάλυση, το καθεστώς της Τρομοκρατίας έπεσε επειδή οι Αβράκωτοι το άφησαν να πέσει. Αιτία γι' αυτό ήταν, κατά κύριο λόγο, το ότι η Τρομοκρατία δεν έκανε διακρίσεις. Αφού γεννήθηκε για να προστατεύσει τη Δημοκρατία από μια πραγματική ή φανταστική αντίδραση της αριστοκρατίας, η Τρομοκρατία εξασφάλισε την επιτυχία της Επανάστασης βγάζοντας απ' τη μέση όλους όσους μπορούσαν να θεωρηθούν απειλή. Όσο, όμως, έσβηνε ο φόβος για τους αριστοκράτες, τόσο έσβηνε κι η επαναστατική ζέση του λαού. Το ξερρίζωμα των Εμπερτιστών απομάκρυνε εκείνους ακριβώς τους ηγέτες, που θα ήταν οι πιο ικανοί να ξεσηκώσουν πάλι τον κόσμο. Κάτω από την ηγεσία του Ροβεσπιέρου, η Τρομοκρατία γινόταν όλο και περισσότερο απρόσωπη: τέλειο εργαλείο της «Αρετής». Για να ξεσηκωθούν να υπερασπίσουν ένα τόσο αφηρημένο ιδανικό, οι Αβράκωτοι είχαν ανάγκη από κάτι περισσότερο από έναν Ανριό. (Ο Ανριό εκτελέστηκε μαζί με τον Ροβεσπιέρο. Πέθανε όπως είχε ζήσει: τύφλα στο μεθύσι). Οι Αβράκωτοι είχαν απαιτήσει Τρομοκρατία, αλλά η πραγματική Τρομοκρατία περιόρισε αναπόφευκτα την ελευθερία του λαϊκού κινήματος. Σταμάτησε την ανάπτυξή του απαγορεύοντας τα κύρια όργανά του: τις εφημερίδες και τις λαϊκές εταιρίες. Όταν ήρθε η Αντίδραση, ανακάλυψε ότι ο κρίσιμος συνδετικός κρίκος ανάμεσα σε πολιτικούς και Αβράκωτους είχε αδυνατίσει τόσο, ώστε μπορούσε να τον σπάσει ακόμα και μια σταγόνα βροχής. Στα 1789, το λαϊκό κίνημα που γεννιόταν είχε σώσει την Αστική Επανάσταση. Στα 1792, της είχε δώσει άλλη κατεύθυνση. Μα οι «άνθρωποι του Αυγούστου» έφυγαν, η Αστική Επανάσταση ξαναγύρισε στην πόλη και... τερμάτισε το πείραμα της «κοινωνικής δημοκρατίας».

ΕΠΤΑ

Η Θερμιδοριανή Αντίδραση

M. J. MAXIMILLIEN ROBESPIERRE,
surnommé le Catilina moderne,
exécuté le 10 Thermidor an 2e. de la république.

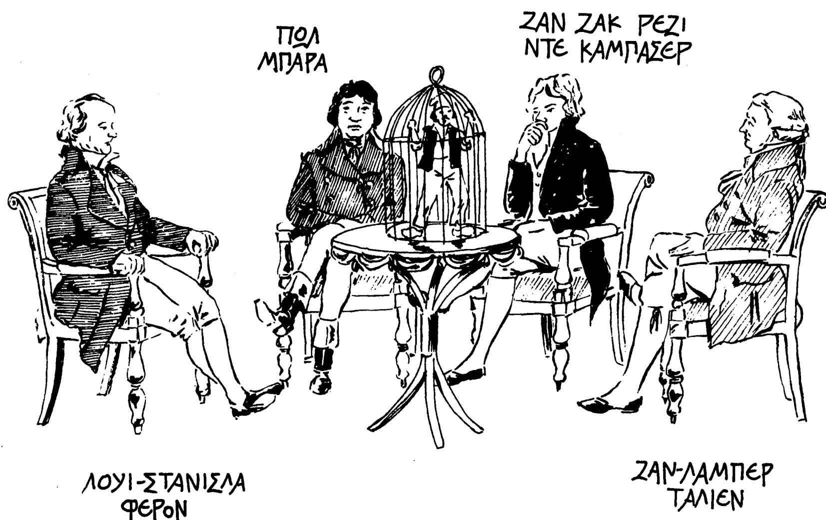
Lat.

J'ai joué les Français et la divinité....
Je meurs sur l'échaufaud je l'ai bien mérité.

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΟΥ ΘΕΡΜΙΔΟΡ

Οι εξουσίες της Επιτροπής Δημόσιας Σωτηρίας περιορίστηκαν κι ένας καινούριος νόμος όριζε την αντικατάσταση του ενός τέταρτου των μελών της Επιτροπής από καινούρια μέλη κάθε μήνα. Έτσι, οι Τρομοκράτες που επέζησαν δεν άργησαν ν' απομακρυνθούν από τις θέσεις επιρροής τους. Αντικαταστάθηκαν από Θερμιδοριανούς, κυρίως Πεδινούς ή μετριοπαθέστερους Ορεινούς, που έβλεπαν από καιρό με κριτικό μάτι την πολιτική του κόμματός τους.
Σε σύγκριση με τους προκατόχους τους, οι Θερμιδοριανοί ήταν εξίσου άχρωμοι με την πολιτική τους, που ήταν στην ουσία αμυντική και συντηρητική. Όντας κόμμα κεντρώο, έστεκαν ανάμεσα στα υπολείμματα των Γιακωβίνων (αριστερά) κι σ' ένα κόμμα Βασιλοφρόνων που είχαν ξαναξυπνήσει (δεξιά). Στρέφοντας τις δυο αυτές ομάδες τη μια εναντίον της άλλης, οι Θερμιδοριανοί κατάφεραν να κρατούν υπό τον έλεγχό τους την κυβέρνηση.

Οι Θερμιδοριανοί, που εκπροσωπούσαν τους μεγαλοαστούς που είχαν επωφεληθεί από την Επανάσταση περισσότερο απ' όλους τους άλλους, ανακάλυψαν ότι και ο στρατός έβλεπε με συμπάθεια τα ιδανικά τους. Η καινούρια αυτή συμμαχία έμελλε, με την πάροδο του χρόνου, ν' αποκτά ολοένα και πιο μεγάλη σημασία.

«Το Παρίσι χορεύει»

Ο Θερμιδόρ ξαναζωντάνεψε και τη μεγάλη ζωή του Παρισιού.

Ξανάνοιξαν τα θέατρα και στήθηκαν καινούρια σαλόνια· το πιο δημοφιλές ήταν το σαλόνι της μαντάμ Ταγιέν, της «Δέσποινας του Θερμιδόρ».

Η ΛΕΥΚΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΟΣΟ ΔΥΝΑΜΩΝΕΙ Η ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΚΙ Η ΔΕΞΙΑ ΑΠΟΚΤΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ, ΣΥΜΜΟΡΙΕΣ ΕΝΟΠΛΩΝ ΝΕΑΡΩΝ, ΓΝΩΣΤΩΝ ΜΕ Τ' ΟΝΟΜΑ JEUNESSE DORÉES (ΧΡΥΣΗ ΝΕΟΛΑΙΑ) Ή «MUSCADINS», ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΝΑ ΠΑΙΡΝΟΥΝ ΤΟ ΝΟΜΟ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΟΥΣ.

ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΟΔΟΜΑΧΙΕΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΚΑΝΤΙΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΒΡΑΚΩΤΟΥΣ...

...ΕΝΩ ΣΤΟ ΝΟΤΟ, ΟΙ ΦΑΝΑΤΙΚΕΣ «ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ» ΣΦΑΖΟΥΝ ΤΟΥΣ ΣΥΜΠΑΘΟΥΝΤΕΣ ΤΩΝ ΓΙΑΚΩΒΙΝΩΝ.

ΟΙ ΛΕΣΧΕΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΔΕΧΟΝΤΑΙ ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ. ΟΙ ΜΟΥΣΚΑΝΤΙΝ ΣΠΑΖΟΥΝ ΠΡΟΤΟΜΕΣ ΤΟΥ ΜΑΡΑ ΚΙ ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΟΥΝ ΤΑ ΛΕΙΨΑΝΑ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΤΟΥΣ ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΠΑΝΘΕΟ.

ΚΑΤΑΣΤΡΕΨΤΕ ΤΑ ΑΝΤΡΑ ΤΩΝ ΑΙΜΟΔΙΨΩΝ!

SOCIETE DES JACOBINS
UNITE, LIBERTÉ, EGALITE, INDIVISIBILITE
DE LA REPUBLIQUE, FRATERNITE OU LA MORT

ΘΕΛΟΝΤΑΣ ΝΑ ΚΑΘΗΣΥΧΑΣΕΙ ΤΗ ΔΕΞΙΑ, Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ Η ΙΔΙΑ ΝΑ ΞΕΚΑΘΑΡΙΣΕΙ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΕΣ. ΕΞΟΡΙΖΕΙ ΚΑΜΠΟΣΟΥΣ ΧΩΡΙΣ ΔΙΚΗ ΣΤΗΝ «ΞΕΡΗ ΓΚΙΛΟΤΙΝΑ», ΣΤΑ ΚΑΤΕΡΓΑ ΤΗΣ ΓΟΥΙΑΝΑΣ. Ο ΚΑΡΝΟ, ΠΟΥ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΑΝΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΤΟΣ ΣΤΟ ΣΤΙΒΟ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ, ΓΛΙΤΩΝΕΙ. Ο ΦΟΥΚΙΕ ΤΙΝΒΙΛ, ΟΜΩΣ ΠΑΡΑΠΕΜΠΕΤΑΙ ΣΕ ΔΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΟΙΝΗ ΠΟΥ ΕΙΧΕ ΕΠΙΒΑΛΕΙ ΚΙ Ο ΙΔΙΟΣ ΣΕ ΤΟΣΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ.

— ΚΑΡΝΟ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ: ΓΛΙΤΩΝΕΙ.

— ΦΟΥΚΙΕ - ΤΥΝΒΙΛ,
ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΣ:
ΕΚΤΕΛΕΙΤΑΙ

— ΚΟΛΟ ΝΤ' ΕΡΜΠΟΥΑ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΣΩΤΗΡΙΑΣ

— ΜΠΙΓΙΟ ΒΑΡΕΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΣΩΤΗΡΙΑΣ

— ΕΞΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΓΟΥΙΑΝΑ

— ΒΑΝΤΙΕ — ΜΠΑΡΕΡ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ
ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΤΗΚΑΝ ΣΕ ΕΞΟΡΙΑ, ΑΛΛΑ
ΚΡΥΦΤΗΚΑΝ ΚΙ ΟΙ ΔΥΟ ΚΑΙ ΓΛΙΤΩΣΑΝ

Ζερμινάλ

Η εσπευσμένη κατάργηση της ελεγχόμενης οικονομίας και η αύξηση της δραστηριότητας των κερδοσκόπων, συνδυάστηκαν κι έκαναν το χειμώνα του 1794-5 έναν χειμώνα εξαιρετικά δύσκολο για τους φτωχούς του Παρισιού. Οι τιμές των τροφίμων και ο πληθωρισμός έφτασαν σε πρωτοφανή ύψη. Φοβούμενοι την πείνα περισσότερο από την καταστολή, οι Αβράκωτοι προγραμμάτισαν μια μαζική εκδήλωση δημόσιας αγανάκτησης για την άνοιξη. Η διαδήλωση της 12ης Ζερμινάλ του Έτους II (1η τ' Απρίλη του 1795) αποδείχτηκε, ωστόσο, θλιβερή αποτυχία. Δίχως ικανή ηγεσία, οι άοπλοι διαδηλωτές διαλύθηκαν εύκολα από Πολιτοφύλακες, που προέρχονταν από τις πιο εύπορες συνοικίες. Οι διαδηλωτές που κατόρθωσαν να εισβάλουν στη Συνέλευση, διώχτηκαν από Μουσκαντίν οπλισμένους με μαστίγια και ρόπαλα.

Πρεριάλ

Την 1η του Πρεριάλ (20 του Μάη) οι Αβράκωτοι αποπειράθηκαν μιαν ακόμα φορά ν' ανακτήσουν την πρωτοβουλία. Ένα πολύ πιο απειλητικό πλήθος ένοπλων διαδηλωτών συγκεντρώθηκε στη Συνέλευση και αξίωσε την επανεγκαθίδρυση της Κομούνας του Παρισιού.
Στη συμπλοκή που επακολούθησε, δολοφονήθηκε ο εκπρόσωπος Φερό και το κεφάλι του δόθηκε στον πρόεδρο της Συνέλευσης. Με δυσκολία απωθήθηκαν τελικά οι διαδηλωτές και η Συνέλευση αποφάσισε να επωφεληθεί από την επιτυχία της και να συντρίψει μια για πάντα το λαϊκό κίνημα. Για πρώτη φορά από τα 1789 κλήθηκαν στην πόλη στρατεύματα, που περικύκλωσαν το προάστιο Σεντ Αντουάν κι ανάγκασαν με την πείνα τους κατοίκους του να παραδοθούν. Ο Πρεριάλ έμελλε να είναι η τελευταία σημαντική απόπειρα των Αβράκωτων να επηρεάσουν την πορεία της Επανάστασης, μιας Επανάστασης που τώρα πια δεν μπορούσαν να την επηρεάσουν οι λαϊκοί ριζοσπάστες.

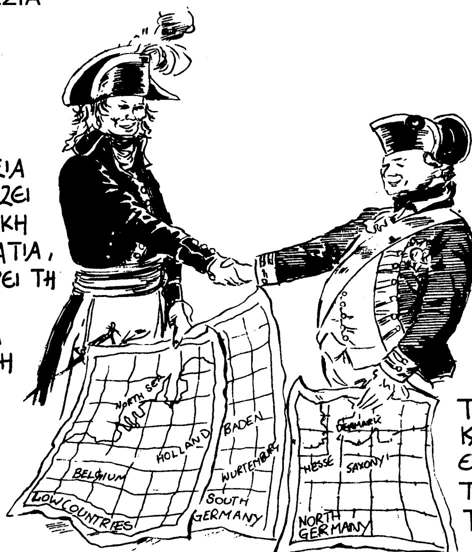

Μετά τις διαδηλώσεις του Ζερμινάλ και του Πρεριάλ, η Λευκή Τρομοκρατία δυνάμωσε. Έγιναν ομαδικές συλλήψεις των πιο δραστήριων Αβράκωτων κι οι Γιακωβίνοι απομακρύνθηκαν από τα αξιώματα που κατείχαν. Αφού εκμηδένισε την αντιπολίτευση της αριστεράς, η κυβέρνηση ανάσανε και συγκέντρωσε την προσοχή της στον πόλεμο.

ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ: ΕΙΣΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑ
22 ΙΑΝ: ΑΙΧΜΑΛΩΤΙΖΕΤΑΙ Ο ΟΛΛΑΝΔΙΚΟΣ ΣΤΟΛΟΣ ΣΤΟ ΧΕΛΝΤΕΡ
16 ΤΟΥ ΜΑΗ: Η ΟΛΛΑΝΔΙΑ ΣΥΝΘΗΚΟΛΟΓΕΙ
22 ΙΟΥΛΙΟΥ: Η ΙΣΠΑΝΙΑ ΚΛΕΙΝΕΙ ΕΙΡΗΝΗ ΜΕ ΤΗ ΓΑΛΛΙΑ

5 ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΗ: Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΦΕΡΝΕΙ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΩΣΙΑ

ΤΩΡΑ, ΜΟΝΟ Η ΒΡΕΤΑΝΙΑ ΚΑΙ Η ΑΥΣΤΡΙΑ ΣΤΕΚΟΥΝ ΕΜΠΟΔΙΟ ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΝΙΚΗ...

Η θέση της κυβέρνησης φαινόταν τώρα εξασφαλισμένη, τόσο από εσωτερικούς όσο και από εξωτερικούς εχθρούς. Αν, όμως, η αριστερά είχε πια σταματήσει ν' αποτελεί πραγματική απειλή, η αδρανής μερίδα των βασιλοφρόνων ετοιμαζόταν να θέσει καινούρια προβλήματα.

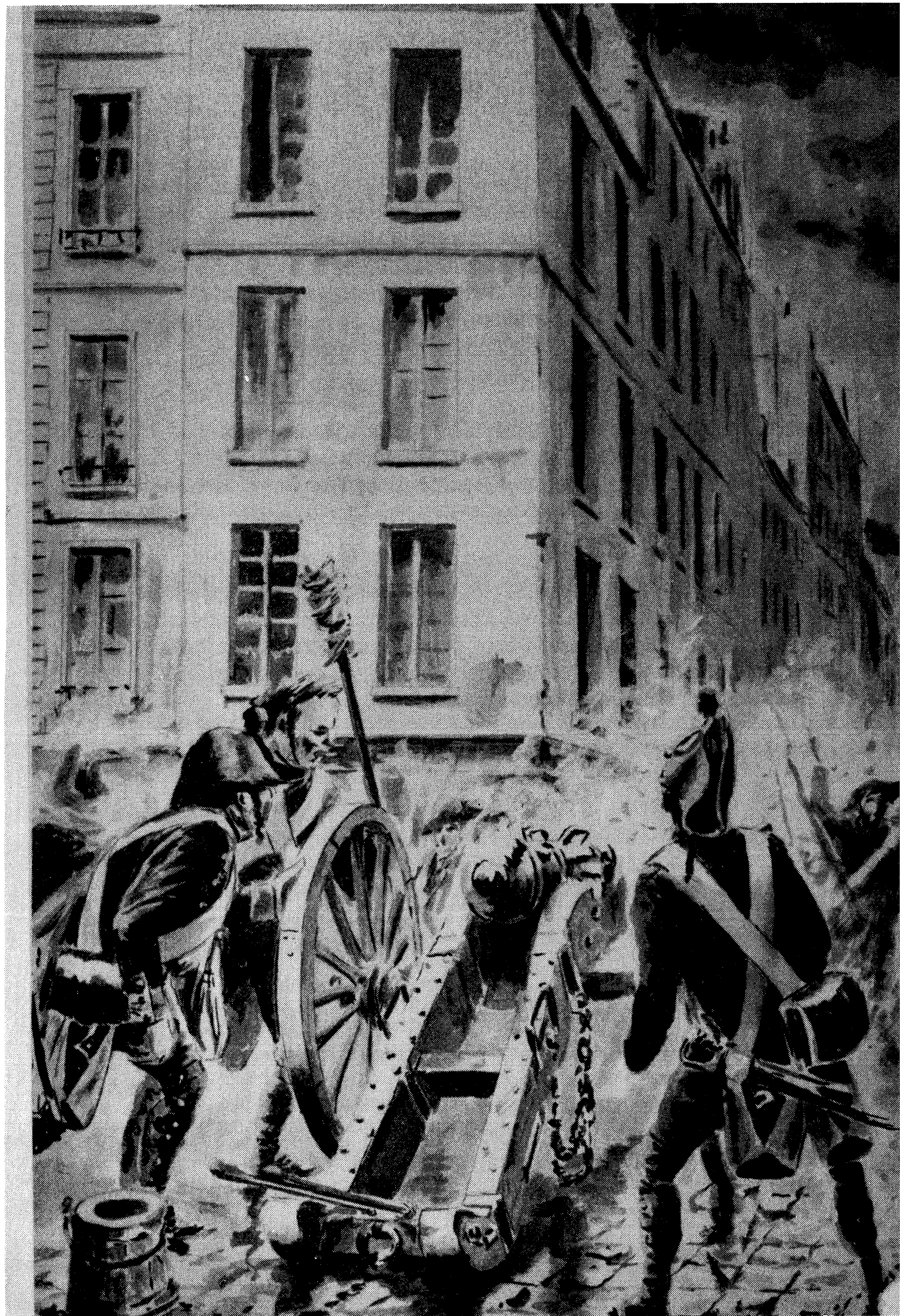
Η ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΟΦΡΟΝΩΝ

Στις 8 Ιουνίου του 1795, ο μικρός γιος του Λουδοβίκου του ΙΣΤ', που οι βασιλόφρονες θεωρούσαν ως Λουδοβίκο τον ΙΖ', πέθανε στη φυλακή. Εξόριστος στη Βερόνα, ο Κόμης της Προβηγκίας παίρνει αμέσως τον τίτλο του Λουδοβίκου του ΙΗ'. Στις 24 του μηνός, απευθύνει διάγγελμα. Υπόσχεται σ' αυτό την αποκατάσταση της παλιάς τάξης πραγμάτων και την τιμωρία των επαναστατών.

Οι βασιλόφρονες άρχισαν να κινητοποιούνται πιο δραστήρια. Μια δύναμη από εμιγκρέδες, που την αποβίβασαν οι βρετανοί στον κόλπο Κιμπερόν (27 Ιουνίου), συντρίφτηκε ολοσχερώς. Η Συνέλευση, όμως εξακολούθησε να είναι καταθορυβημένη από τη γοργή ανάπτυξη του φιλοβασιλικού αισθήματος.
Το φθινόπωρο του 1795, ετοιμαζόταν να τεθεί σε εφαρμογή ένα καινούριο Σύνταγμα. Η ειρωνεία είναι ότι το Σύνταγμα σκόπευαν να το επικυρώσουν μ' ένα δημοψήφισμα, που θα γινόταν με βάση το καθολικό δικαίωμα ψήφου. Και μιλούμε για «ειρωνεία», επειδή το Σύνταγμα σηματοδοτούσε την εγκατάλειψη των αρχών της δημοκρατίας και ξαναγύριζε στις έμμεσες εκλογές, που βασίζονταν σε περιουσιακές προϋποθέσεις.
Φοβούμενη την εκλογή πολλών εκπροσώπων του συνασπισμού των βασιλοφρόνων, η Συνέλευση, πρότεινε μια τροπολογία στο Σύνταγμα: τα δυο τρίτα των εκπροσώπων του καινούριου Κοινοβουλίου έπρεπε να επιλεγούν από τα μέλη της Συνέλευσης. Η έγκριση του Συντάγματος και του νόμου των δυο τρίτων (με δημοψήφισμα στις 6 του Σεπτέμβρη) προκάλεσε τις έντονες αντιδράσεις των βασιλοφρόνων κι ανάγκασε τους Θερμιδοριανούς να ζητήσουν την υποστήριξη της αριστεράς. Σταμάτησε ο αφοπλισμός των «πατριωτών» Αβράκωτων κι οι αριστεροί ύποπτοι απολύθηκαν από τις φυλακές. 'Ολοι περίμεναν εξέγερση των βασιλοφρόνων.

Οι φόβοι των Θερμιδοριανών αποδείχτηκαν δικαιολογημένοι. Στις 12 Βαντεμέρ του 'Ετους IV (5 του Οκτώβρη του 1795) οι βασιλόφρονες του Παρισιού ξεσηκώθηκαν, ίδρυσαν μιαν επαναστατική επιτροπή και βάδισαν εναντίον των Τουϊγιερί. Η εξέγερση συντρίφτηκε εύκολα από στρατεύματα που διοικούσε ο Μπαρά, αλλά τα γεγονότα του Βαντεμέρ έφεραν στο προσκήνιο έναν νεαρό αξιωματικό του πυροβολικού, που με την αποφασιστικότητά του έπαιξε σημαντικό ρόλο στη συντριβή των βασιλοφρόνων: τ' όνομά του ήταν Ναπολέων Βοναπάρτης...

Ενώ τον μήνα Βεντεμέρ έσβησε κάθε πραγματική απειλή να καταλάβουν την εξουσία οι βασιλόφρονες, οι εκπρόσωποί τους αποτελούσαν μιαν αξιόλογη δύναμη στο καινούριο εκλεγμένο νομοθετικό σώμα, που αντικατέστησε τη Συνέλευση τον Οκτώβρη του 1795. Στριμωγμένοι ανάμεσα στους βασιλόφρονες, που τα είχαν πάει πολύ καλά στις εκλογές, και σ' ένα μεγάλο πλήθος εκπροσώπων που δεν τους υποστήριζαν, οι Θερμιδοριανοί εξακολουθούσαν αναμφισβήτητα ν' αποτελούν τη μεγαλύτερη ομάδα. Δεν αποτελούσαν, όμως, πλειοψηφία.
Στις 31 του Οκτώβρη, παρόλ' αυτά, το καινούριο Κοινοβούλιο εξέλεξε την εκτελεστική του κυβέρνηση, το πενταμελές Διευθυντήριο. Οι βασιλόφρονες δε μπορούσαν να περιμένουν και πολλά από τους πέντε του Διευθυντηρίου: ήταν όλοι τους βασιλοκτόνοι, που είχαν ψηφίσει υπέρ της θανάτωσης του Λουδοβίκου του ΙΣΤ'.

ΠΟΛ - ΦΡΑΝΣΟΥΑ ΜΠΑΡΑ (1755-1829) Πρώην Τρομοκράτης, που οι καταχρήσεις του όταν ήταν «Εκπρόσωπος σε αποστολή» τον είχαν φέρει σε σύγκρουση με το Ροβεσπιέρο. Ο Μπαρά, όντας ηγέτης των δυνάμεων της Συνέλευσης κατά τα γεγονότα του Θερμιδόρ, είχε γίνει ένας από τους πιο ισχυρούς άντρες της καινούριας τάξης πραγμάτων. Ακόλαστος και άνθρωπος χωρίς αρχές, ο Μπαρά περιλήφθηκε στο πενταμελές Διευθυντήριο, γεγονός που έδειχνε καθαρά τον εκφυλισμό της επαναστατικής ηγεσίας σε μιαν αυτάρεσκη αστική κλίκα, που δεν νοιαζόταν καθόλου για τις ανάγκες του λαουτζίκου. 'Αλλωστε, ο λαουτζίκος δεν είχε παίξει κανένα ρόλο στην εκλογή της.

Λες κι ήθελαν να τονίσουν ακόμα περισσότερο το χάσμα ανάμεσα στην κυβέρνηση και το λαό, τα μέλη του Διευθυντηρίου φορούσαν μια στολή, που προοριζόταν να επιδεικνύει τη σπουδαιότητα του αξιώματός τους. Στον σημερινό παρατηρητή, οι γκραβούρες της εποχής, που απεικονίζουν τα μέλη του Διευθυντηρίου με τις γελοίες εξεζητημένες στολές τους, φέρνουν στο μυαλό γυμνασμένες μαϊμούδες που δίνουν παράσταση. Οι μαϊμούδες όμως αυτές κρατούσαν πια στα χέρια τους τη μοίρα της Επανάστασης.

ΟΧΤΩ

ΤΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΡΙΟ

Η ΓΑΛΛΙΑ ΣΤΑ 1796
ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Με την πρώτη ματιά, το Διευθυντήριο φαίνεται σαν η έσχατη μορφή αστικής κυβέρνησης. Προσεκτικότερη εξέταση, όμως, δείχνει ένα ασταθές κατασκεύασμα, που σ' αυτό ο διαχωρισμός των εξουσιών αντισταθμίζεται από μια συγκέντρωση της εξουσίας στα χέρια του εκτελεστικού.

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΡΙΟ

Πέντε μέλη που εκλέγονται για μια πενταετία, ένα μέλος αντικαθίσταται κάθε χρόνο από ένα καινούριο. Διόριζε υπουργούς, στρατηγούς, επιτρόπους της τοπικής διοίκησης. Δεν είχε τη δυνατότητα να διαλύει το Κοινοβούλιο.
Τα αρχικά μέλη του Διευθυντηρίου ήταν οι: Καρνό, Μπαρά, Ρεμπέλ, Λετουρνέ και Λα - Ρεβεγιέρ - Λεπό. 'Ολοι είχαν ψηφίσει υπέρ της θανάτωσης του βασιλιά.

ΤΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ

Εσωτερικών,
Εξωτερικών, Πολεμικών,
Ναυτιλίας, Δικαιοσύνης,
Οικονομικών, Αστυνομίας.

ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ανεξάρτητο από το Διευθυντήριο

Η ΓΕΡΟΥΣΙΑ

Την αποτελούσαν διακόσιοι εκπρόσωποι. Εξέλεγε τα μέλη του Διευθυντηρίου και απέρριπτε ή ενέκρινε τα νομοσχέδια που ψήφιζε το κατώτερο συμβούλιο.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΩΝ

Πρόβαλε δέκα υποψηφιότητες για κάθε μέλος του Διευθυντηρίου. 'Ηταν υπεύθυνο για τη σύνταξη νομοσχεδίων.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Παρά το γεγονός ότι η Αρετή και το Υπέρτατο Ον είχαν στην ουσία εξαφανιστεί μαζί με τους Τρομοκράτες, ο Καθολικισμός εξακολουθούσε να είναι απαγορευμένος κι οι περισσότερες εκκλησίες εξακολουθούσαν να είναι κλειστές.

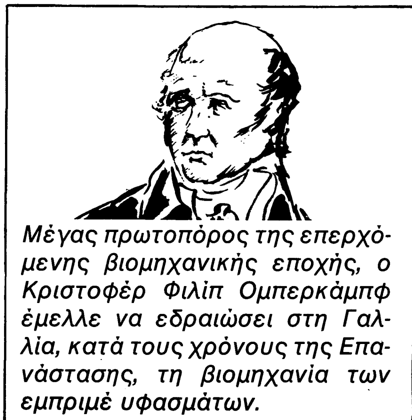

Ο ΣΤΡΑΤΟΣ

Οι γεμάτοι ενθουσιασμό επίστρατοι του 'Ετους Ι ήταν τώρα πειθαρχημένοι επαγγελματίες: Οι ανώτεροι αξιωματικοί με μοναρχικό υπόβαθρο είχαν από καιρό αντικατασταθεί από καινούριους στρατηγούς, όπως, οι Βοναπάρτης, Μορό και Μασενά, που ήταν όλοι τους αμετακίνητα αστοί.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Ο πόλεμος είχε φέρει την παρακμή και όχι την εξάπλωση του καπιταλισμού. Τα μεγάλα εργοστάσια ήταν σχετικά λιγοστά, η παραγωγή σε μεγάλη κλίμακα, πράμα σπάνιο. Στυλοβάτες της οικονομικής ζωής εξακολουθούσαν να είναι οι μικρογαιοκτησίες στην ύπαιθρο και οι χειροτέχνες στις πόλεις.

Μέγας πρωτοπόρος της επερχόμενης βιομηχανικής εποχής, ο Κριστοφέρ Φιλίπ Ομπερκάμπφ έμελλε να εδραιώσει στη Γαλλία, κατά τους χρόνους της Επανάστασης, τη βιομηχανία των εμπριμέ υφασμάτων.

Οι πλούσιοι...

Για τους νεόπλουτους που δημιούργησε η Επανάσταση, οι μέρες του Διευθυντηρίου ήταν θαυμάσιες. Μετά από ένα χρόνο γκρίζας ροβεσπιέρειας «Αρετής», οι πλούσιοι λαχταρούσαν να ριχτούν σε μια ζωή χωρίς «Αρετή». 'Ανθισαν εστιατόρια και αίθουσες χορού, ενώ χαρτοπαικτικές λέσχες και «ιδιωτικά δώματα» των θεάτρων ικανοποιούσαν κάθε λογής βίτσια . Η μόδα έφτασε σε καινούρια ύψη επίδειξης, με αποκορύφωμα τις εξωφρενικές εκκεντρικότητες της Χρυσής Νεολαίας, των «Απίστευτων» (Incroyables) και των δεσποινίδων τους, των «θαυμάσιων» (Merveilleuses).

Από τα πιο αλλόκοτα φαινόμενα των περιόδων του Θερμιδόρ και του Διευθυντηρίου, ήταν ο μακάβριος «χορός των θυμάτων» (balle de victimes), που σ' αυτό συγγενείς όσων είχαν εκτελεστεί κατά τους χρόνους της Τρομοκρατίας σήκωναν ψηλά τα μαλλιά, σαν να 'ταν έτοιμοι για τη γκιλοτίνα, ενώ στο λαιμό τους φορούσαν μεταξωτές λωρίδες στο χρώμα του αίματος.

... Και οι φτωχοί

Για τους φτωχούς, οι καιροί ήταν, ως συνήθως, δύσκολοι. Βέβαια, τα πράματα δεν ήταν τόσο άθλια όσο το χειμώνα του 1794-5, αλλά δεν επήλθε και καμιά ριζική βελτίωση. Επιπλέον, τα όσα είχαν κερδίσει το Έτος ΙΙ, είχαν εκμηδενιστεί μαζί με το καθεστώς της Τρομοκρατίας. Στα χρόνια της διακυβέρνησης από τους Θερμιδοριανούς είχαν εξαφανιστεί τόσο η κοινωνική ασφάλιση όσο και το καινούργιο εκπαιδευτικό σύστημα, ενώ παράλληλα ανακλήθηκε το διάταγμα που όριζε το χωρισμό των γαιών των εμιγκρέδων σε μικρούς κλήρους. Προσβλέποντας σε μιαν επέκταση της βιομηχανικής παραγωγής, οι πλούσιοι αστοί δεν είχαν καμία διάθεση ν' αποσυμφορήσουν την αγορά εργασίας υποστηρίζοντας τη δημιουργία μικρών ανεξάρτητων παραγωγών.

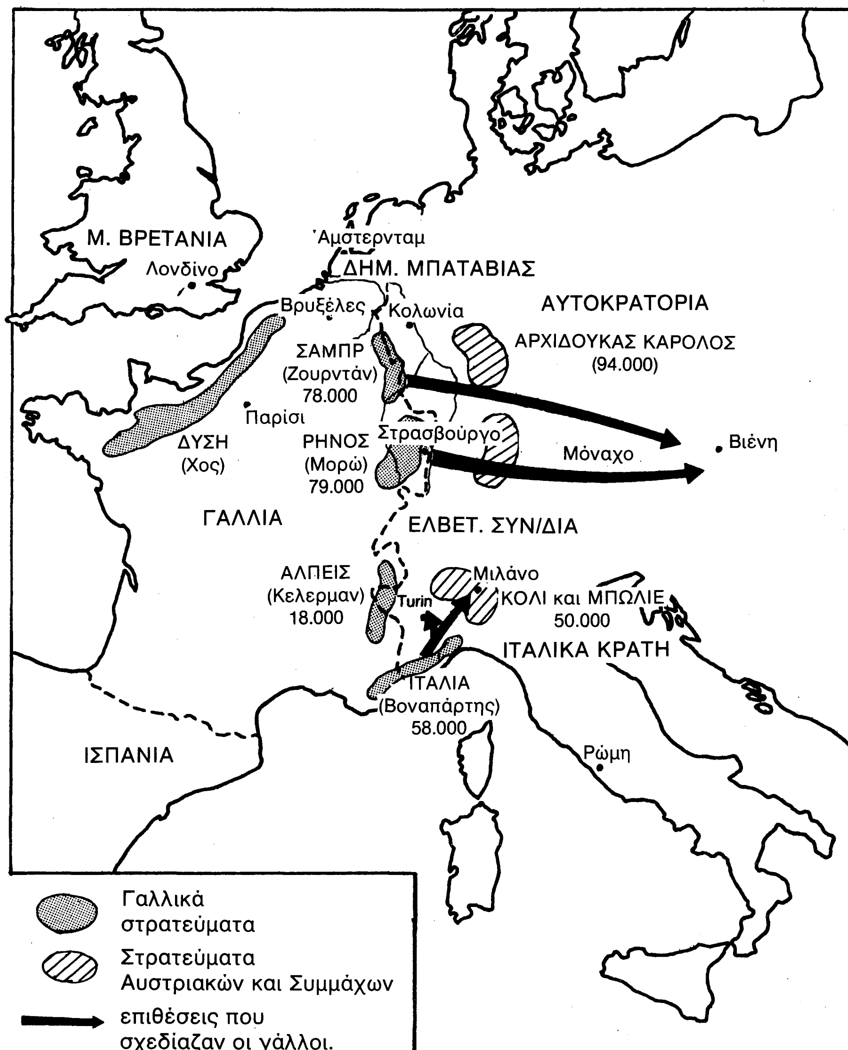
ΤΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΥΡΙΑΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ, ΤΙΣ ΔΙΑΤΥΠΩΣΕ ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ Ο ΜΠΟΥΑΣΙ ΝΤ' ΑΝΓΚΛΑ ΠΟΥ, ΟΠΩΣ ΚΑΙ ΠΟΛΛΟΙ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΙ ΤΟΥ, ΕΒΛΕΠΕ ΤΟΥΣ ΜΟΡΦΩΜΕΝΟΥΣ ΦΤΩΧΟΥΣ ΣΑΝ, ΤΟ ΠΟΛΥ ΠΟΛΥ, ΜΙΑ «ΠΑΡΑΣΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΔΟΞΗ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑ».
«Η ΑΠΟΛΥΤΗ ΙΣΟΤΗΤΑ ΕΙΝΑΙ ΧΙΜΑΙΡΑ... ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΑΣ ΚΥΒΕΡΝΟΥΝ ΟΙ ΑΡΙΣΤΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΙΣΤΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΠΙΟ ΜΟΡΦΩΜΕΝΟΙ ΚΙ ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΝΟΙΑΖΟΝΤΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΠ' ΟΛΟΥΣ ΝΑ ΤΗΡΟΥΝ ΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ. ΜΕ ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ, ΤΕΤΟΙΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΘΑ ΒΡΕΙΤΕ ΜΟΝΟ ΣΤΟΥΣ ΚΟΛΠΟΥΣ ΟΣΩΝ ΚΑΤΕΧΟΥΝ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ...
... ΜΙΑ ΧΩΡΑ ΠΟΥ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΟΥΝ ΓΑΙΟΚΤΗΜΟΝΕΣ ΕΧΕΙ ΦΤΑΣΕΙ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ. ΜΙΑ ΧΩΡΑ ΠΟΥ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΟΥΝ ΜΗ ΓΑΙΟΚΤΗΜΟΝΕΣ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΑΚΟΜΑ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΖΩΗΣ».

Οι δημοσιονομικές και οικονομικές κρίσεις της Γαλλίας εξακολούθησαν να χειροτερεύουν. Στις αρχές του 1796, η αξία του χαρτονομίσματος είχε περιοριστεί στο 0,75% της αρχικής του. Τα χαρτονομίσματα είχαν γίνει τόσο ευτελή, ώστε κι οι ζητιάνοι ακόμα αρνούνταν να τα πάρουν, ώσπου τελικά σταμάτησε η έκδοσή τους το Φεβρουάριο.
Από στρατιωτική και οικονομική άποψη, κύριος εχθρός της Γαλλίας εξακολουθούσε να είναι η Αγγλία. Το χρυσάφι της Βρετανίας διατηρούσε τους ξένους στρατούς στο πεδίο της μάχης, ενώ η ναυτική υπεροχή της Βρετανίας ήταν κατά κύριο λόγο υπεύθυνη για τη μείωση του υπερπόντιου εμπορίου. Οι γάλλοι παρηγοριούνταν στη σκέψη ότι η «Ύπουλη Αλβιόνα» ήταν ένας οικονομικός γίγαντας με πήλινα ποδάρια. Στην πραγματικότητα, ο υπουργός των Οικονομικών της Βρετανίας είχε ξεπεράσει εξαιρετικά καλά τις δημοσιονομικές του κρίσεις και ο βρετανικός καπιταλισμός αναπτυσσόταν με εκπληκτικό ρυθμό, σε τέλεια αντίθεση με την υπόλοιπη Ευρώπη και ιδιαίτερα τη Γαλλία.

Ενώ η ειρήνη μπορούσε ν' αλαφρώσει τις πιέσεις που δεχόταν η γαλλική οικονομία, ο στρατός εξακολουθούσε να μένει προσηλωμένος στον πόλεμο. Αφού οι νεαροί στρατηγοί αποκτούσαν ολοένα και μεγαλύτερη επιρροή στις υποθέσεις της Γαλλίας, έπρεπε να βρεθεί μια λύση που θα γινόταν αποδεκτή τόσο από το Διευθυντήριο όσο και από τους αρχηγούς του στρατού. Η λύση αυτή ήταν όσο δεν έπαιρνε άλλο απλή: αντί να σταματήσει τον πόλεμο, η Γαλλία θα τον επέκτεινε και σε περιοχές που είχαν ίσαμε τότε μείνει ουσιαστικά άθικτες απ' τον πόλεμο. Ο απελευθερωτικός πόλεμος έπρεπε να μετατραπεί σε κατακτητικό πόλεμο. Κάθε καινούρια περιοχή που θα καταλαμβανόταν, θα δεχόταν ανελέητη εκμετάλλευση, προκειμένου ν' ανακουφιστεί η οικονομία της πατρίδας. Αφού το Βέλγιο είχε κιόλας ενσωματωθεί στη Γαλλία και η Ολλανδία (τώρα Δημοκρατία της Μπαταβίας) είχε μετατραπεί σε κράτος δορυφόρο, η επίθεση των Γάλλων κατευθύνθηκε τώρα προς τη Βιέννη, πέρα από το Ρήνο. Ο Ναπολέων Βοναπάρτης ετοιμάστηκε για μια δευτερεύουσα επίθεση στα ιταλικά βασίλεια του Πεδεμοντίου και της Λομβαρδίας.

Ο πρώτος «ολοκληρωτικός» πόλεμος;
- Το σχέδιο της Γαλλίας για τη στρατιωτική και οικονομική νίκη

ΠΟΙΟΣ ΗΤΑΝ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ ‹ΓΡΑΚΧΟΣ›;

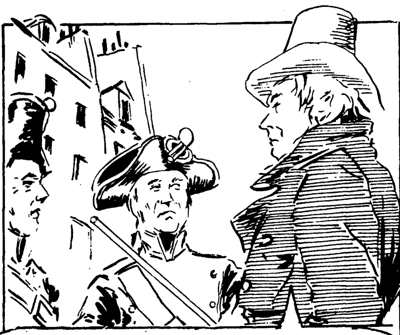
Η επανάσταση δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί, γιατί όλα τα ωραία πράματα της ζωής τα απολαμβάνουν οι πλούσιοι που κυβερνούν δικτατορικά, ενώ οι φτωχοί μοχθούν μες στην αθλιότητα σα δούλοι και δεν τους λογαριάζει καθόλου το κράτος.

Μπαμπέφ

Στις 27 του Μάη του 1797, εκτελέστηκε ο Φρανσουά Νοέλ «Γράκχος» Μπαμπέφ, αρχηγός της λεγόμενης «Συνωμοσίας των Ίσων». Ο πρωτόγονος κομμουνισμός του Μπαμπέφ, που βασιζόταν στη διανομή και όχι στην παραγωγή και το άσχημα καταστρωμένο σχέδιό του για την ανατροπή της κυβέρνησης, δεν έχουν μεγάλη σημασία για την Ιστορία της Επανάστασης. Χάρη στις προσπάθειες του φίλου του Μπουαναρότι, όμως, οι ιδέες του έμελλε να επηρεάσουν αξιόλογα τους σοσιαλιστές και τους ριζοσπάστες του 19ου αιώνα. Η περιγραφή της σύλληψης του Μπαμπέφ που ακολουθεί, βασίζεται στην αναφορά του επιθεωρητή της αστυνομίας Ντοσονβίλ.

«Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πολίτης Καρνό είχε φτιάξει ένα σχέδιο της περιοχής όπου ο αναιδής συνωμότης Μπαμπέφ κατέστρωνε ψύχραιμα τα σχέδιά του για την ανατροπή του Συντάγματος, οργάνωνε δολοφονίες και λεηλασίες κι ονειρευόταν να καταστρέψει τη χώρα».

«Αφού ήταν κοντά στις Αγορές, πράμα που θα μπορούσε να τραβήξει την προσοχή του κόσμου, έκρινα σκόπιμο να κυκλοφορήσω τη φήμη ότι θα συλλαμβάναμε μια ομάδα ληστών».

«Μπήκα στο σπίτι και τους τσάκωσα προτού καν προλάβουν να συνειδητοποιήσουν τι συμβαίνει.»

«Χωρίς να χασομερήσω περισσότερο σε περιττές συζητήσεις, μάζεψα κάτι χαρτιά, που μου φάνηκε ότι αποδείκνυαν με τον καλύτερο τρόπο τη μεγάλη και απαίσια αυτή συνωμοσία».

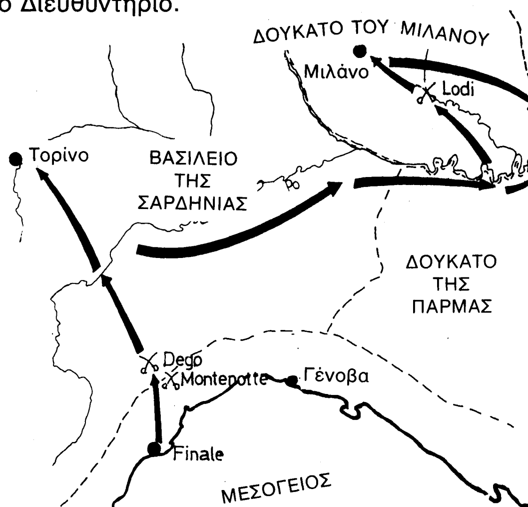
«Ο Μπαμπέφ τάχασε όταν είδε να τον υποδέχονται φωνάζοντάς τον «κλέφτη!». Ίσως το «δολοφόνε!» θάταν πιο σωστό, γιατί σύμφωνα με τα όσα πρότεινε θά 'πρεπε να κοπούν καμιά τριανταριά χιλιάδες κεφάλια».

«Η φύση έχει δώσει σ' όλους το δικαίωμα ν' απολαμβάνουν ισότιμα όλα τ' αγαθά». Μπαμπέφ

Ο Βοναπάρτης στην Ιταλία

Η εκστρατεία στην Ιταλία έγινε με ισχνές δυνάμεις, αλλά οι ικανότητες του Βοναπάρτη να συγκεντρώνει γρήγορα το στρατό του, παρά τις πιθανότητες που είχε να κερδίσει μια μάχη, και να χτυπά στο πιο αδύνατο σημείο τον εχθρό, δεν άργησαν να τον οδηγήσουν από επιτυχία σε επιτυχία και, τελικά, στην κατάκτηση ολόκληρης της βόρειας και κεντρικής Ιταλίας. Το μόνο που έμενε στη γαλλική κυβέρνηση ήταν να τον παρακολουθεί κατάπληκτη να διοικεί τις κατακτημένες περιοχές χωρίς να δίνει λόγο στο Διευθυντήριο.

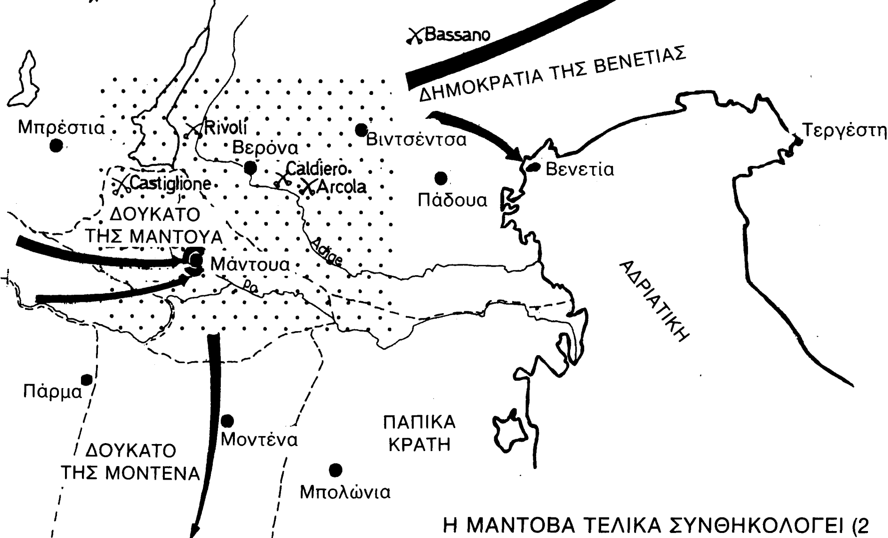

Η ΠΡΟΕΛΑΣΗ ΤΟΥ ΒΟΝΑΠΑΡΤΗ ΣΤΟ ΒΟΡΡΑ ΧΩΡΙΖΕΙ ΤΟΥΣ ΣΤΡΑΤΟΥΣ ΤΩΝ ΣΑΡΔΗΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΥΣΤΡΙΑΚΩΝ. ΟΙ ΣΑΡΔΗΝΟΙ ΣΥΝΘΗΚΟΛΟΓΟΥΝ (28 ΑΠΡΙΛΗ ΤΟΥ 1796).

ΟΙ ΓΑΛΛΟΙ ΚΑΤΑΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΟ ΜΙΛΑΝΟ (15 ΤΟΥ ΜΑΗ ΤΟΥ 1796). ΟΙ ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΙ ΠΟΥ ΥΠΟΧΩΡΟΥΝ, ΠΟΛΙΟΡΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗ ΜΑΝΤΟΒΑ. Η ΛΟΜΒΑΡΔΙΑ ΓΙΝΕΤΑΙ Η «ΕΝΤΕΥΘΕΝ ΤΟΥ ΠΑΔΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ» (16 ΤΟΥ ΟΚΤΩΒΡΗ).

Η ΜΑΝΤΟΒΑ ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΝΘΗΚΟΛΟΓΕΙ (2 ΤΟΥ ΦΛΕΒΑΡΗ ΤΟΥ 1797). Ο ΒΟΝΑΠΑΡΤΗΣ ΒΑΔΙΖΕΙ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΑΛΕΙ ΣΤΑ ΚΡΑΤΙΔΙΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΝΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΒΑΛΟΥΝ ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ.

ΠΕΔΙΑ ΜΑΧΩΝ: ΜΑΗΣ 1796 1797

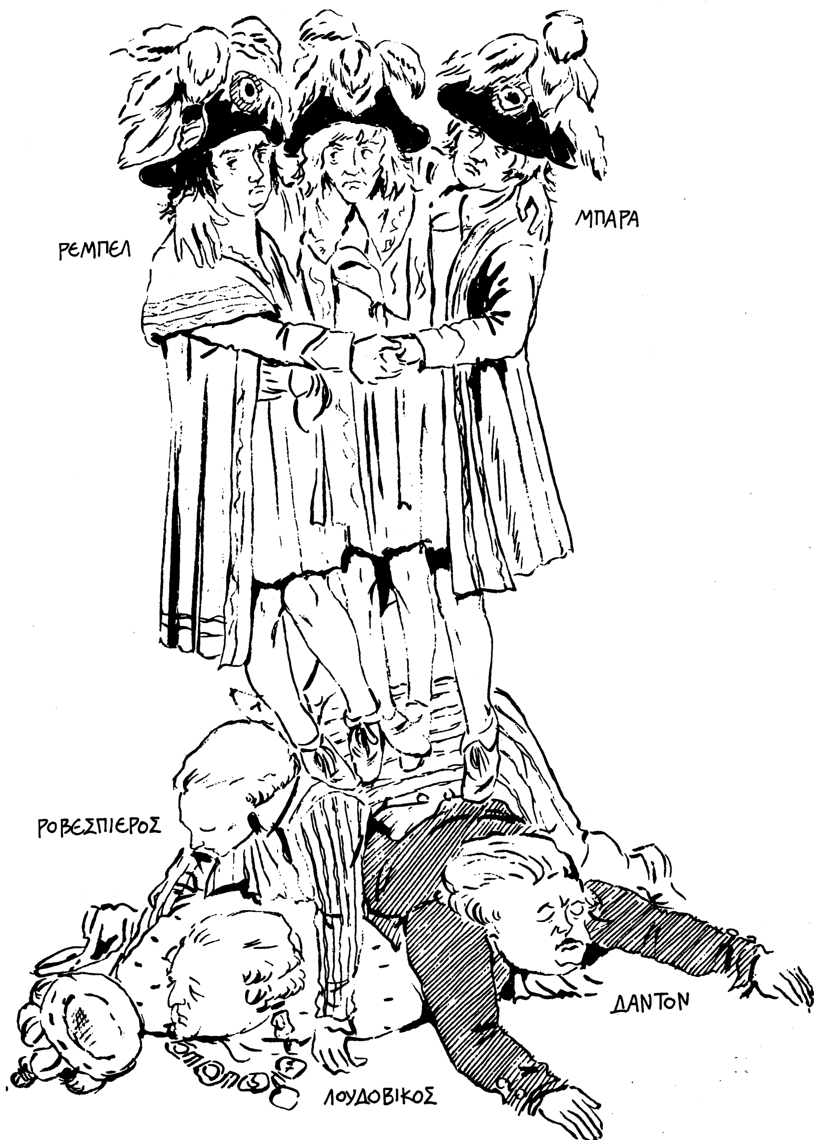
ΟΙ ΓΑΛΛΟΙ ΠΡΟΕΛΑΥΝΟΥΝ ΣΤΗ ΒΙΕΝΝΗ, ΑΦΟΥ ΝΙΚΟΥΝ ΤΟΥΣ ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΥΣ ΠΟΥ ΕΚΛΙΠΑΡΟΥΝ ΕΙΡΗΝΗ. ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΖΗΤΗΣΕΙ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΡΙΟΥ, Ο ΒΟΝΑΠΑΡΤΗΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΚΑΙ ΚΛΕΙΝΕΙ ΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΛΕΜΠΕΝ (18 Τ' ΑΠΡΙΛΗ ΤΟΥ 1797). Η ΓΑΛΛΙΑ ΔΙΑΤΗΡΕΙ ΤΙΣ ΚΑΤΑΚΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ (ΤΗΝ «ΕΝΤΕΥΘΕΝ ΤΩΝ ΑΛΠΕΩΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ», ΤΩΡΑ) ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑ, ΑΛΛΑ Η ΡΗΝΑΝΙΑ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ.

Το Διευθυντήριο σύντομα άρχισε να ανησυχεί και για άλλα πράγματα εκτός από τον Βοναπάρτη. Οι εκλογές του Ζερμινάλ του Έτους V (Απρίλης του 1797) έφεραν μιαν απροσδόκητη στροφή προς τα δεξιά: οι βασιλόφρονες έθεσαν υπό έλεγχο το Συμβούλιο των Πεντακοσίων. Γνωρίζοντας ότι ο πρόεδρος του Συμβουλίου Πισεγκρί είχε κιόλας επαφές με ξένες δυνάμεις, τα μέλη του Διευθυντηρίου θορυβήθηκαν και κάλεσαν στο Παρίσι στρατεύματα. Στις 26 Μεσιδόρ (14 Ιουλίου) όλοι οι συμπαθούντες τη δεξιά απομακρύνθηκαν από τα υπουργεία και αντικαταστάθηκαν από δημοκρατικούς.
Οι βασιλόφρονες άργησαν ν' απαντήσουν και, μέχρι να ψηφίσει το Συμβούλιο τις κατηγορίες που πρότειναν να επιρριφθούν στα μέλη του Διευθυντηρίου, είχαν χάσει το παιχνίδι. Στις 18 Φρουκτιδόρ (4 του Σεπτέμβρη) συνελήφθηκαν ο Πισεγκρί και άλλα ηγετικά στελέχη των βασιλοφρόνων, ενώ ακυρώθηκε η εκλογή 177 εκπροσώπων για το Συμβούλιο. Το Διευθυντήριο έγινε δικτατορία.

Οι εκλογές του Φλορεάλ του Έτους IV (Μάης 1798), έγιναν με άμεσες παρεμβάσεις στην εκλογική διαδικασία. Αντιμετωπίζοντας το ενδεχόμενο ενός ευνοϊκού αποτελέσματος για την αριστερά, το Διευθυντήριο κατέφυγε σε δωροδοκίες και σε εκφοβισμούς για να εξασφαλίσει τη συστηματική νόθευση του εκλογικού αποτελέσματος. Παρά το γεγονός ότι οι εκλογές δεν έφεραν μεγάλη αλλαγή στη σύνθεση των Συμβουλίων, τα μέλη του Διευθυντηρίου αποφάσισαν να μη διακινδυνεύσουν καθόλου και στις 22 Φλορεάλ (11 του Μάη) απαγόρευσαν σε 106 νεοκλεγμένους εκπροσώπους να καταλάβουν τις έδρες τους.
Ακόμα και οι μετριοπαθείς Θερμιδοριανοί των Συμβουλίων εξαγριώθηκαν από αυτήν την αδέξια συμπεριφορά κι άρχισαν να ψάχνουν να βρουν τρόπο για ν' απαλλαγούν από τους δικτάτορες.

ΤΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΡΙΟ ΓΙΝΕΤΑΙ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ

Επειδή ευνοούσαν μια μορφή συνδιαλλαγής με τα Συμβούλια, οι Καρνό και Μπαρτελεμί (που αντικατέστησε τον Λετουρνέ το Μάη του 1797) προγράφηκαν μετά τα γεγονότα του Φρουκτιδόρ. Οι αντικαταστάτες τους Μερλίν και ντε Νεφσατό (που τον αντικατάστησε ο Τρεϊλάρ μετά τον Φλορεάλ), δεν έπαιζαν στην ουσία ρόλο στο Διευθυντήριο, αφού η εξουσία είχε συγκεντρωθεί στα χέρια της καινούριας «Τριανδρίας» των Μπαρά, Λα Ρεβεγιέρ - Λεπό και Ρεμπέλ. Οι εκδηλωμένοι αντίπαλοι του νέου καθεστώτος είτε εκτοπίστηκαν είτε παραπέμφτηκαν σε στρατοδικεία και τουφεκίστηκαν. Η Τρομοκρατία αυτή, μολονότι βραχύβια και με εξαιρετικά περιορισμένο βεληνεκές, βοήθησε πάρα πολύ να χάσει σε δημοτικότητα το «Δεύτερο Διευθυντήριο».

ΛΑ ΡΕΒΕΛΙΕΡ-ΛΕΠΩ
ΡΕΜΠΕΛ
ΜΠΑΡΑ
ΡΟΒΕΣΠΙΕΡΟΣ
ΔΑΝΤΟΝ
ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ

Το τέλος του Πρώτου Συνασπισμού

Η συνθήκη του Καμποφόρμιο (18 του Οκτώβρη του 1797) είχε τελικά επικυρώσει την ειρήνη με την Αυστρία, αλλά της είχε επιβάλει πολύ βαρύτερους όρους από τη συνθήκη του Λέμπεν του Βοναπάρτη. Αφού η Γαλλία αποκτούσε τη Ρηνανία και διατηρούσε τις κατακτήσεις της στην Ιταλία, ήταν αναπόφευκτο οι αυστριακοί να ξαναμπούν στον πόλεμο μόλις συνέρχονταν κάπως.
Για την ώρα, η μοναδική χώρα, που εξακολουθούσε τον πόλεμο

εναντίον της Γαλλίας, ήταν η Βρετανία. Πέρα από τις αυστηρές εμπορικές κυρώσεις που είχαν επιβάλει οι εγγλέζοι στους ουδέτερους, το Διευθυντήριο δεχόταν ισχυρές πιέσεις για να βρει

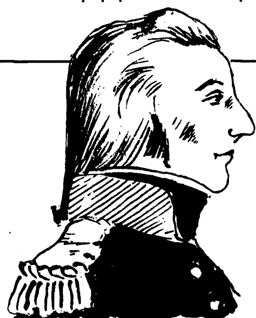
Στις αρχές του 1798, με την κατάληψη της Ρώμης και την εισβολή στην Ελβετία η Γαλλία απέκτησε δύο δορυφόρους, απ' τους οποίους μπορούσε ν' αποσπάσει χρήσιμους πόρους μέσω μιας ανελέητης φορολογίας.

Η Βρετανία πολεμά μονάχη

έναν τρόπο να καταβάλει τον τελευταίο εχθρό του. Για λίγο, φάνηκε δυνατή μια κατευθείαν απόβαση, όταν οι νίκες της Γαλλίας έθεσαν στη διάθεσή της έναν αξιόλογο στόλο. Η καταστροφή του ολλανδικού στόλου από τον βρετανό ναύαρχο Ντάνκαν (Κάμπερνταουν, 11 του Οκτώβρη του 1797) και ο επιτυχής αποκλεισμός της ενωμένης ισπανογαλλικής αρμάδας στο Κάδιζ από τον Τζέρβις, έκαναν ανέφικτη την απόβαση και η ιδέα εγκαταλείφτηκε.

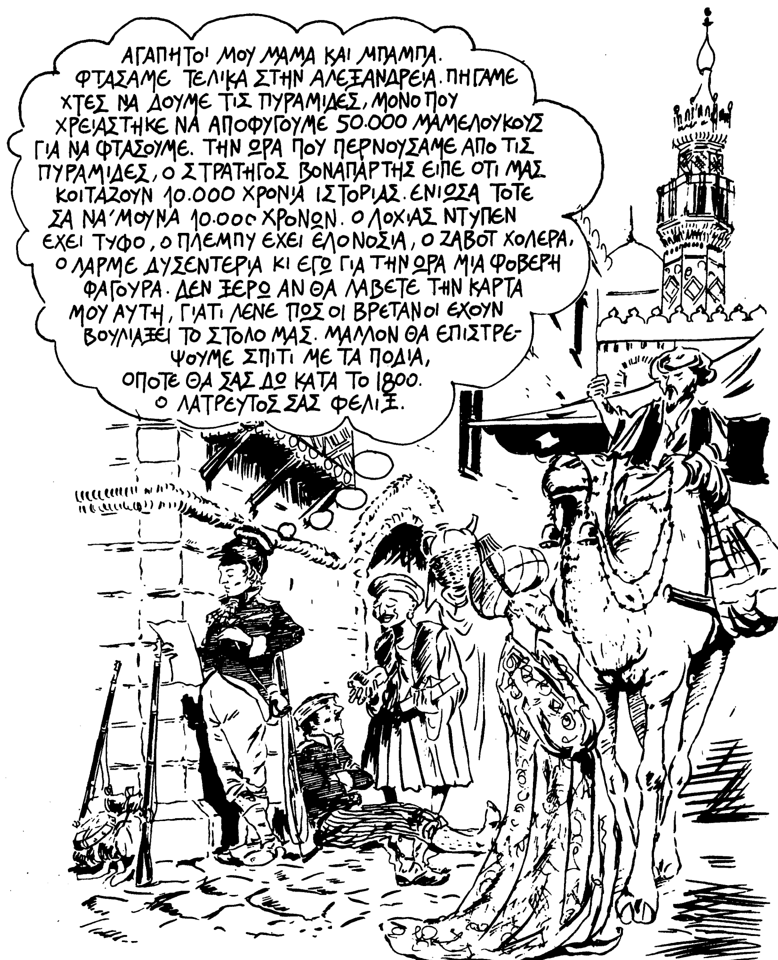
Μια μικρή δύναμη αποβιβάστηκε στην Ιρλανδία για να βοηθήσει την εξέγερση του Γουλφ Τόουν στα 1798. Ήρθε, όμως πολύ αργά για να βοηθήσει τους επαναστάτες. Οι γαλλικές δυνάμεις δεν άργησαν να περικυκλωθούν και αναγκάστηκαν να παραδοθούν.

— **ΤΕΟΜΠΑΛΝΤ ΓΟΥΛΦ ΤΟΟΥΝ** (1763-98). ΗΓΕΤΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΤΥΧΗΜΕΝΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ ΣΤΑ 1789. ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΗΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΟΥΒΛΙΝΟ, ΕΠΗΡΕΑΣΤΗΚΕ ΠΟΛΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΓΙΑΚΩΒΙΝΟΥΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ. ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ Ο ΠΑΤΕΡΑΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΑΒΑΣΙΛΕΥΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΣΤΗΝ ΙΡΛΑΝΔΙΑ.

Η ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ

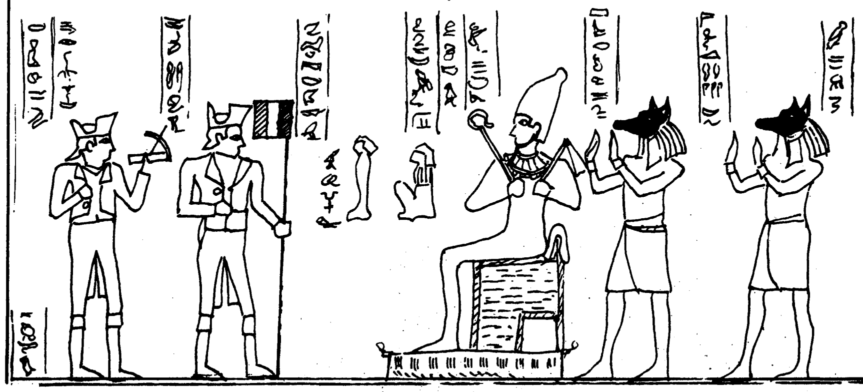
Με την προτροπή του Βοναπάρτη, το Διευθυντήριο είχε αποδεχτεί ένα καινούριο σχέδιο για να συνεχίσει τον πόλεμο κατά των βρετανών: μιαν εισβολή στην Εγγύς Ανατολή, που θα 'δινε στους γάλλους τη δυνατότητα να χτυπήσουν την Αυτοκρατορία της Βρετανίας στην Ανατολή.
Την άνοιξη του 1798, μια πελώρια αρμάδα που κουβαλούσε συνολικά 38.000 στρατό κίνησε από την Τουλόν. Αφού στην πορεία κατέλαβε τη Μάλτα (9 Ιουνίου) η εκστρατευτική δύναμη αποβιβάστηκε στην Αίγυπτο, παρέκαμψε το στρατό των Αιγυπτίων Μαμελούκων (21

Ιουλίου) και μπήκε στο Κάιρο. Η αρχική αυτή επιτυχία έμεινε χωρίς συνέχεια. Την 1η Αυγούστου μια βρετανική μοίρα υπό τον Νέλσονα αιφνιδίασε και συνέτριψε το γαλλικό στόλο που ήταν αγκυροβολημένος στον κόλπο του Αμπουκίρ. Ο Βοναπάρτης και η στρατιά του παγιδεύτηκαν στην Αίγυπτο. Ο Βοναπάρτης έμεινε άλλον έναν χρόνο στην Αίγυπτο, προσπαθώντας συνεχώς να υποτάξει έναν εχθρικό πληθυσμό κι επιχειρώντας ανεπιτυχώς να εισβάλει στη Συρία (Φλεβάρης 1799). Τέλος, τον Αύγουστο του 1799, ο Βοναπάρτης εγκατέλειψε το στρατό του κι έφυγε με καράβι για τη Γαλλία. Άφησε το στρατό να πολεμά μονάχος του άλλα δυο χρόνια.

ΑΙΓΥΠΤΙΟΛΟΓΙΑ

Ενώ η εκστρατεία του Βοναπάρτη απέτυχε, η εισβολή άνοιξε επιτέλους την Αίγυπτο στο εξωτερικό κόσμο. Η Αίγυπτος ήταν από χρόνια πηγή περιέργειας για τους επιστήμονες και τους ιστορικούς της Δύσης, κι έτσι η εκστρατεία έμελλε στο ξεκίνημά της να φέρει εκεί ένα πλήθος μελετητών, που διψούσαν να μάθουν περισσότερα για τον αρχαίο πολιτισμό της Κοιλάδας του Νείλου. Η έρευνα αυτή έμελλε να δώσει καρπούς, όταν τελικά δημοσιεύτηκε μια ογκώδης εικοσιτετράτομη «Περιγραφή της Αιγύπτου» (Description de l' Egypte), η πρώτη αξιόπιστη περιγραφή των μνημείων της αρχαίας Αιγύπτου και το ερέθισμα για την ανάπτυξη της επιστήμης της Αιγυπτιολογίας κατά τον 19ον αιώνα. Πολλές από τις πιο σημαντικές ανακαλύψεις των γάλλων (όπως ο περίφημος λαξευτός λίθος Ροζέτα - κλειδί για τη μετάφραση των ιερογλυφικών επιγραφών) έμελλε να πέσουν στα χέρια των εγγλέζων μετά την καταστροφή του γαλλικού στόλου της Μεσογείου στα 1799 και να καταλήξουν στο Βρετανικό Μουσείο. Πιθανότατα από τους εγγλέζους ξεκίνησε και η αδικαιολόγητη μα ευρύτατα πιστευτή ακόμα φήμη ότι τα γαλλικά στρατεύματα μάθαιναν σκοποβολή πάνω στη Σφίγγα και, με τον τρόπο αυτό, κατέστρεψαν τη μύτη της.

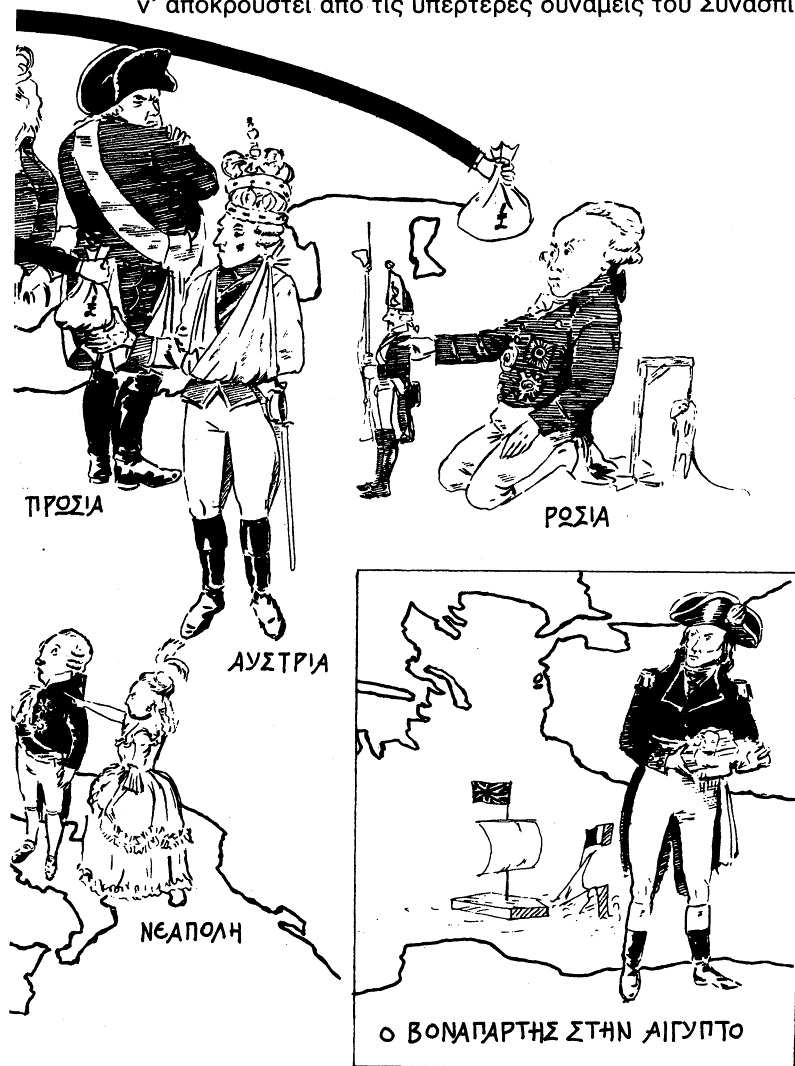

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ

Η επέκταση των γάλλων στην Κεντρική Ευρώπη και στην Εγγύς Ανατολή οδήγησε στη συγκρότηση μιας καινούριας Συμμαχίας. Για μιαν ακόμα φορά, η Βρετανία έμελλε να διευθύνει και να χρηματοδοτεί τη Συμμαχία, ενώ την ουδετερότητα της Πρωσίας αντιστάθμισε και με το παραπάνω η είσοδος της Ρωσίας, που την κυβερνούσε ο μισότρελος Παύλος ο Α΄.

Ο πόλεμος πήρε μιαν εντυπωσιακή τροπή, όταν οι γάλλοι εκπρόσωποι σε μια συνδιάσκεψη στο Ράσταττ δολοφονήθηκαν, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις από αυστριακούς ουσάρους («καθ' όλες τις ενδείξεις», γιατί οι δολοφόνοι δε βρέθηκαν ποτέ). Παρά τα τόσα λάφυρα που συγκέντρωσε από τον πόλεμο, η Γαλλία βρέθηκε απροετοίμαστη όταν άρχισαν οι εχθροπραξίες. Αδύναμος και ανεφοδίαστος, ο γαλλικός στρατός επιτέθηκε, παρόλ' αυτά, σ' όλα τα μέτωπα, μόνο και μόνο για ν' αποκρουστεί από τις υπέρτερες δυνάμεις του Συνασπισμού.

ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ ΤΟΥ 1799

Όταν άρχισαν οι συνεχείς στρατιωτικές ήττες, ο Ρεμπέλ παραιτήθηκε από το Διευθυντήριο, την άνοιξη του 1799. Τα Συμβούλια, που εξακολουθούσε να τα τσούζει το πραξικόπημα του Φλορεάλ, άδραξαν την ευκαιρία κι εξέλεξαν στη θέση του τον Σεγιές, έναν πασίγνωστο εχθρό των μελών του Διευθυντηρίου.

Συμμαχώντας αμέσως με τον Μπαρά, ο Σεγιές κατόρθωσε ν' ασκήσει αξιόλογη πίεση στους υπόλοιπους του Διευθυντηρίου και να τους εξαναγκάσει σε παραίτηση. Στις 16 Ιουνίου, απομακρύνθηκε από το αξίωμά του ο Τρελάρ, ενώ δυο μέρες αργότερα, στις 30 Πρεριάλ, ακολούθησαν οι Λα Ρεβεγιέρ - Λεπό και Μερλέν. Αντικαστάθηκαν από τους Γκοχιέ, Ντικό και, πράγμα αξιοσημείωτο, τον Γιακωβίνο Μουλέν. Αφού οι Γιακωβίνοι άρχισαν ν' αποκτούν υψηλά αξιώματα, στα διάφορα υπουργεία, η αναβίωση της αριστεράς φαινόταν εξασφαλισμένη.

Την εντύπωση αυτή την ενίσχυσε η ψήφιση μιας σειράς από «Γιακωβίνικους νόμους», που έφεραν μια καινούρια «μαζική» επιστράτευση, αύξησαν τις επιτάξεις και όρισαν τη φυλάκιση των συγγενών των εμιγκρέδων και των στασιαστών σε περιοχές που κρίθηκε ότι επικρατούσε αναταραχή. Πλήθυναν οι κινητοποιήσεις που ζητούσαν να παραπεμφθούν σε δίκη τα προηγούμενα μέλη του Διευθυντηρίου και, στις 13 του Σεπτέμβρη, ο φιλογιακωβίνος στρατηγός Ζουρντά ζήτησε να κηρυχτεί η πατρίδα «εν κινδύνω». Για τους Θερμιδοριανούς των Συμβουλίων, αυτό το «εν κινδύνω» σήμαινε έκτακτες εξουσίες και τη συγκρότηση μιας επαναστατικής κυβέρνησης. Θορυβημένοι από την προοπτική μιας καινούριας τρομοκρατίας, αρνήθηκαν να υποχωρήσουν στους Γιακωβίνους και, υπό την αρχηγία του Σεγιές, κατόρθωσαν ν' αποκρούσουν τα προτεινόμενα νομοσχέδια με ψήφους 217 έναντι 214. Οι Αβράκωτοι ήταν αδιάφοροι κι αποδιοργανωμένοι έπειτα από τα τόσα χρόνια της αντίδρασης, οι Γιακωβίνοι αδυνατούσαν να ζητήσουν υποστήριξη από το λαό, κι έτσι η διακυβέρνηση παρέμεινε υπό τον έλεγχο των μετριοπαθών.

Η νίκη του Μασενά στη Ζυρίχη (27 του Σεπτέμβρη) σταμάτησε την προέλαση των συμμάχων και διασκέδασε προσωρινά τις ανησυχίες των Γιακωβίνων. Ο Σεγιές, παρόλ' αυτά, είχε συναίσθηση ότι μια μελλοντική ήττα εύκολα θα μπορούσε να ξαναφέρει στο προσκήνιο τις απαιτήσεις τους. Αναζητώντας μια πιο μόνιμη λύση, την ανακάλυψε όταν εμφανίστηκε ο Βοναπάρτης στις 9 του Οκτώβρη. Αμέσως άρχισε να προετοιμάζει το πραξικόπημα, που έμελλε να μετατρέψει τη Γαλλία σε στρατιωτική δικτατορία.

ΤΟ ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑ ΤΟΥ ΜΠΡΥΜΕΡ

Η ειρωνεία είναι ότι ο Σεγιές, μια απ' τις πρώτες φωνές της Επανάστασης, γινόταν τώρα το όργανο της καταστροφής της. Ποια ήταν τα κίνητρά του, όταν με προσοχή σχεδίαζε το πραξικόπημα που έμελλε να τερματίσει την Επανάσταση;

ΓΙΑΤΙ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ;

"ΟΤΑΝ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ,
ΜΟΝΑΧΑ ΜΙΑ ΙΣΧΥΡΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙ
ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΠΟΥ ΑΠΟΚΟΜΙΣΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΟΙ ΑΣΤΟΙ."

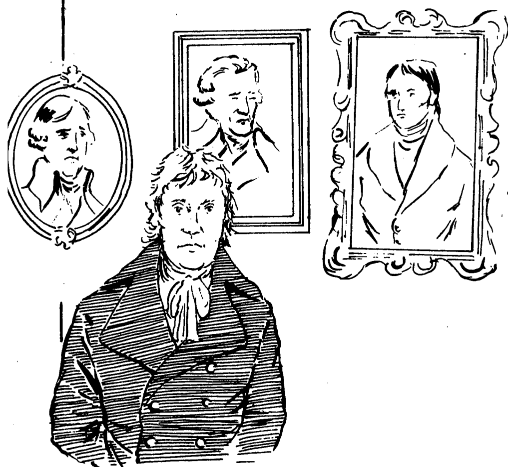

ΓΙΑΤΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ;

"ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕ ΝΑ ΕΙΜΑΣΤΕ
ΤΡΩΤΟΙ ΣΕ ΠΙΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΔΕΞΙΑ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΑΡΙΣΤΕΡΑ. Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ
ΑΦΟΣΙΩΜΕΝΟΣ ΣΤΑ ΙΔΕΩΔΗ ΤΗΣ
ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, ΚΙ ΕΧΕΙ ΤΗ
ΔΥΝΑΜΗ ΝΑ ΣΥΝΤΡΙΨΕΙ ΚΑΘΕ
ΕΞΕΓΕΡΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΟΦΡΟΝΩΝ
Η ΤΩΝ ΓΙΑΚΟΒΙΝΩΝ."

18η ΜΠΡΥΜΕΡ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ VIII (9 ΤΟΥ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1799)

Επικαλούμενος μια φανταστική συνωμοσία των Τρομοκρατών, ο Σεγιές, πείθει τα Συμβούλια να μετακινηθούν στο Σαν Κλου στα περίχωρα του Παρισιού. Ο Βοναπάρτης ορίζεται διοικητής της φρουράς του Παρισιού. Ο Μπαρά παραιτείται, ενώ οι Γκοχιέ και Μουλέν φυλακίζονται.

19η ΜΠΡΥΜΕΡ

Ο στρατός περικυκλώνει τα ανάκτορα, ενώ ο Βοναπάρτης μπαίνει μέσα και καταγγέλλει τα Συμβούλια. Το πραξικόπημα κλονίζεται όταν οι Πεντακόσιοι, απρόθυμοι να συναινέσουν στην αυτοκατάργησή τους, απειλούν να θέσουν εκτός νόμου τον κατήγορό τους. Το πρόβλημα λύνει ο Λισιέν Μποναπάρτ, που πείθει τα στρατεύματα ότι μέλη του Συμβουλίου εξαγορασμένα από τους εγγλέζους επιτέθηκαν στο στρατηγό τους με ρόπαλα. Οι Πεντακόσιοι διώχνονται με τη βία και λίγοι απ' αυτούς ξαναγυρίζουν το ίδιο βράδυ για να ψηφίσουν μαζί με τη Γερουσία υπέρ της αναβολής της συνεδρίασης των Συμβουλίων, υπέρ της προετοιμασίας ενός καινούριου Συντάγματος και υπέρ της αντικατάστασης των μελών του Διευθυντηρίου από τρεις «Ύπατους»: τον Σεγιές, τον Ντικό και τον Βοναπάρτη.
Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΕΡΜΑΤΙΖΕΤΑΙ.

Η ΓΑΛΛΙΑ ΣΤΕΚΕΙ ΝΗΦΑΛΙΑ ΣΤΟ ΚΑΤΩΦΛΙ ΤΗΣ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΕΙΑΣ ΕΠΟΧΗΣ!

PROCLAMATION

DU GÉNÉRAL EN CHEF

BONAPARTE.

Le 19 Brumaire, onze

A mon retour à Paris, j'ai trouvé la division dans toutes
les Autorités, et l'accord établi sur cette seule vérité, que
la Constitution était à moitié détruite et ne pouvait sauver
la liberté.

Tous les partis sont venus à moi, m'ont confié leurs
desseins, dévoilé leurs secrets, et m'ont demandé mon
appui : j'ai refusé d'être l'homme d'un parti.

Le Conseil des Anciens m'a appelé ; j'ai répondu à son [redacted] concerté
[redacted] qui la nation est accoutumée à voir
par des hommes en qui la nation est accoutumée à voir
des défenseurs de la liberté, de l'égalité, de la propriété :
ce plan demandait un examen calme, libre, exempt de
toute influence et de toute crainte. En conséquence, le
Conseil des Anciens a résolu la translation du Co...
législatif à Saint-Cloud ; il m'a chargé de la dispo...
de la force nécessaire à son indépendance. J'ai cru ...
à mes concitoyens, aux soldats périssant dans nos a...
à la gloire nationale acquise au prix de leur sang, d'a...
le commandement.

Les Conseils se rassemblent à Saint-Cloud ; le...
républicaines garantissent la sûreté au dehors.
assassins établissent la terreur au dedans ; plusieur...
du Conseil des Cinq-cents, armés de stylets et d'a...
font circuler tout autour d'eux des menaces de r...

Les plans qui devaient être développés, sor...
la majorité désorganisée, les Orateurs les pl...
...rés, et l'inutilité de toute proposition...
... et ma douleur ...

...NAPARTE.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παρόλο που η επίσημη εισαγωγή του επαναστατικού ημερολογίου έγινε στα 1793 αρχίζει να μετρά το χρόνο από την πρώτη μέρα της Δημοκρατίας, δηλαδή από την 12η του Σεπτέμβρη του 1792. Το καινούριο σύστημα αποτελούνταν από 12 μήνες, που ο καθένας τους χωριζόταν σε 3 «δεκάδες» ή δεκαήμερα: η δέκατη μέρα έπαιρνε τη θέση της πατροπαράδοτης αργίας της Κυριακής (πράγμα που δεν άρεσε καθόλου στον εργαζόμενο πληθυσμό). Οι 365 ημέρες του χρόνου συμπληρώνονταν με την προσθήκη πέντε «Αβράκωτων Ημερών» στο τέλος κάθε χρονιάς, που ήταν γενικές αργίες. Στα δίσεκτα χρόνια, πρόσθεταν στο ημερολόγιο και έκτη Αβράκωτη Ημέρα. Οι μήνες έπαιρναν τ' όνομά τους από τα όσα πρόσφερε η εποχή που σ' αυτήν αντιστοιχούσαν:

Βαντεμιάρ (απ' το λατινικό vindemia - τρύγος)	22 Σεπτ.-21 Οκτ.
Μπριμέρ (Brume, ομίχλη)	22 Οκτ.-20 Νοεμ.
Φριμέρ (Frimas, παγετός)	21 Νοεμ.-20 Δεκ.
Νιβόζ (απ' το λατινικό nivorus - χιονισμένος)	21 Δεκ.-19 Γεν.
Πλιβιόζ (pluie, βροχή)	20 Γεν.-18 Φλ.
Βαντόζ (απ' το λατινικό ventosus -ανεμοδαρμένος)	19 Φλ.-20 Μαρτ.
Ζερμινάλ (απ' το λατινικό germen - μπουμπούκι)	21 Μαρ.-19 Απρ.
Φλορεάλ (από το λατινικό florens - ανθισμένος)	20 Απρ.-19 Μάη
Πρεριάλ (pré, λιβάδι)	20 Μαη-28 Ιουν.
Μεσιδόρ (απ' το λατινικό messis - σοδειά)	19 Ιουν.-18 Ιουλ.
Θερμιδόρ (απ' το ελληνικό «θέρμαι» - ζέστη)	19 Ιουλ.-17 Αυγ.
Φρουκτιδόρ (απ' το λατινικό fructus - καρπός)	18 Αυγ.-16 Σεπτ.
Αβράκωτες ημέρες	17 Σεπτ.-21 Σεπτ.

(Σ' έναν δίσεκτο χρόνο, αφαιρείτε μια μέρα από το συμβατικό Γρηγοριανό ημερολόγιο για ημερομηνίες μετά την 11η Βαντόζ) και έχετε την αντίστοιχη επαναστατική ημερομηνία. Π.χ. ο Μεσιδόρ του Έτους IV αντιστοιχεί στο χρονικό διάστημα 18 Ιουνίου - 17 Ιουλίου του 1796).

ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Στη Γαλλική Επανάσταση δεν παρατηρήθηκε αισθητή βελτίωση στη θέση των γυναικών. Κάποια μικρά προνόμια, όπως το διαζύγιο και η εκπαίδευση, χάθηκαν πολύ σύντομα. Σε μιαν εποχή που θεωρούσε την πολιτική δραστηριότητα των γυναικών σαν κάτι το αστείο, μόνο μια χούφτα γυναίκες διακρίνονται καθαρά κατά την περίοδο αυτή: **Ολίμπ ντε Γκούζ.** Το έργο της «Διακήρυξη των Δικαιωμάτων των Γυναικών» ασκούσε δριμύτατη κριτική στη Διακήρυξη του 1789, επειδή δεν έδωσε καμία προσοχή στα δικαιώματα των γυναικών. Παρά την επαναστατική φύση του κειμένου αυτού, η ίδια ήταν στην ουσία συντηρητική κι έμελλε να εκτελεστεί στα 1793 για τις φιλομοναρχικές της αντιλήψεις.

Πολίν Λεόν και **Κλερ Λακόμπ.** Ίδρυσαν την Εταιρία των Επαναστατριών Γυναικών. Από την ίδρυσή της το Φλεβάρη του 1793 μέχρι τη διάλυσή της από το καθεστώς της Τρομοκρατίας, η εταιρία αυτή ταυτιζόταν με τη ριζοσπαστική μερίδα των Εμπερτιστών. Τα μέλη της ντύνονταν όπως οι Αβράκωτοι κι έπαιξαν σημαντικό ρόλο στη διάλυση των συγκεντρώσεων των Γιρονδίνων κατά την τεταμένη χρονική περίοδο που οδήγησε τελικά στην Τρομοκρατία. Κατά τους χρόνους της Τρομοκρατίας οι δυο γυναίκες φυλακίστηκαν κι όταν αποφυλακίστηκαν αποτραβήχτηκαν από την πολιτική. Πήραν μαζί τους στην ανωνυμία τα τελευταία υπολείμματα του επαναστατικού φεμινισμού.

Μανόν Φιλιππόν, Μαντάμ Ρολάν. Τόσο μέσω του σαλονιού της όσο και μέσω του άβουλου άντρα της, η Μαντάμ Ρολάν κατόρθωσε να παίξει σημαίνοντα ρόλο στις υποθέσεις των Γιρονδίνων. Μετά την πτώση της μοναρχίας, όταν η ηγεσία των Γιρονδίνων είχε πανικοβληθεί, έδειξε πως ήταν ένας από τους πιο ήρεμους και ικανούς ανθρώπους της ομάδας. Δραστήρια υπέρμαχος περισσότερο της τάξης της παρά του φύλου της, η πολιτική της δύναμη εξαρτιόταν από τη δύναμη του άντρα της. Μετά την παραίτηση του Ρολάν και τη φυγή του απ' το Παρίσι, δεν την έπαιρναν πια στα σοβαρά ούτε φίλοι ούτε εχθροί. Επιδεικνύοντας μεγάλο ψυχικό σθένος, προτίμησε να μείνει στην πόλη. Πολεμούσε να κάνει τη φωνή της ν' ακουστεί, μέχρι την ώρα που την εκτέλεσαν.

Οι εργαζόμενες γυναίκες του Παρισιού έπαιξαν κι αυτές ρόλο στην πρόοδο της Επανάστασης. Πολυάριθμες αιτήσεις, διαδηλώσεις και ταραχές φαίνεται ότι τις προκάλεσαν γυναίκες. Παρόλο που οι γυναίκες φαίνεται ότι συμμετείχαν ελάχιστα στη διακυβέρνηση των τομέων, έσπευσαν να προασπίσουν το δικαίωμά τους να παρευρίσκονται στις συνελεύσεις, όπως μαρτυρεί και το ακόλουθο περιστατικό, που το περιγράφει μια αναφορά προς τον επιθεωρητή της αστυνομίας...

ΠΡΟΣ ΜΕΓΑΛΗ ΑΓΑΝΑΚΤΗΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΟΥΣ ΕΞΩΣΤΕΣ, Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΕΡΑΣΕ.

ΑΡΓΟΤΕΡΑ, ΚΑΘΩΣ Ο ΛΟΧΑΓΟΣ ΦΕΥΓΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ...

ΚΙ ΕΤΣΙ Ο ΦΙΛΒΑΛ, ΟΠΩΣ ΚΑΘΕ ΚΑΛΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΠΟΥ ΕΡΧΕΤΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΟΣ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΟΥ...

ΤΗΝ ΚΟΠΑΝΗΣΕ!

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΡΑΪΒΙΚΗ

Στα 1789 πολύ μεγάλο μέρος του πλούτου και της αυτοπεποίθησης της αστικής τάξης προερχόταν από τον έλεγχο και την εκμετάλλευση της πιο σημαντικής αποικίας που εξακολουθούσε να κατέχει η Γαλλία: του Αγίου Δομίνικου. Είναι απίθανο οι αστοί ν' ανέμεναν ή να καλωσόρισαν τον αντίκτυπο που έμελλε νάχει η Επανάσταση στο νησάκι αυτό της Καραϊβικής.

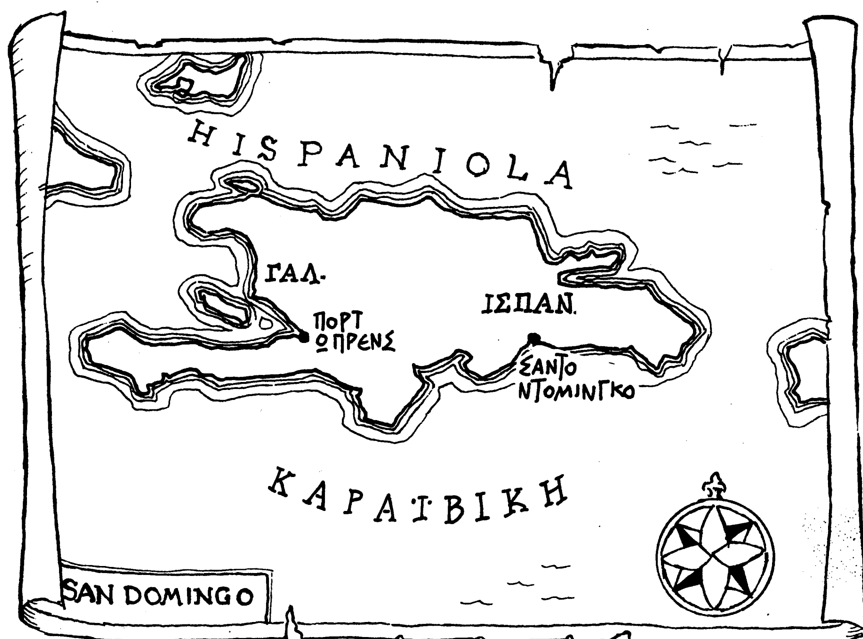
Η πτώση του προεπαναστατικού καθεστώτος έφερε στο φως τις βαθύτατες διαιρέσεις στους κόλπους των γάλλων αποίκων. Οι καινούριες συνελεύσεις των αποικιών εκφυλίστηκαν και η κατάσταση έφτασε σε πλήρη σύγχιση όταν οι δουλέμποροι, οι διαχειριστές και οι έμποροι ανταγωνίζονταν για την εξουσία με τους παλιούς κατόχους της, τους ιδιοκτήτες των μεγάλων φυτειών. Αφού εξαρτώνταν εξ ολοκλήρου από τη δουλοκτητική οικονομία, καμία από τις δυο παρατάξεις δεν ήθελε να εφαρμόσει στο ντόπιο πληθυσμό τις αρχές των «Δικαιωμάτων του Ανθρώπου».

Το αποτέλεσμα, η ακόμα πιο μεγάλη καταπίεση των μαύρων, έφερε μια σειρά από εξεγέρσεις και την εμφάνιση ενός ισχυρού νέου ηγέτη του υπόδουλου πληθυσμού: του Τουσέν - Λ' Ουβερτίρ (που αργότερα έμελλε να γίνει γνωστός με τ' όνομα «Μαύρος Ναπολέων»).

Όταν ο πόλεμος της Ευρώπης επεκτάθηκε και στον Άγιο Δομίνικο, ο Τουσέν κι οι 600 δούλοι που αποτελούσαν το στρατό του, εντάχτηκαν

στον Ισπανικό στρατό κι έπαιξαν σπουδαίο ρόλο στην κατάληψη του μεγαλύτερου μέρους από το βόρειο τμήμα του νησιού από τους ισπανούς. Η άνοδος των ριζοσπαστών στη Γαλλία, όμως, και η καθυστερημένη κατάργηση της δουλείας που ψήφισε η Εθνοσυνέλευση (Φλεβάρης του 1794) έκαναν τον Τουσέν σύμμαχο των γάλλων. Με το στρατό του που μεγάλωνε σταθερά, κι έφτασε τότε στους 5.000 άντρες, έδιωξε από το βορρά τους εγγλέζους και τους ισπανούς. Στο τέλος, οι γάλλοι αναγνώρισαν την αυξανόμενη επιρροή του Τουσέν και τον διόρισαν Κυβερνήτη της αποικίας στα 1797.

Ενώ, όμως, η Επανάσταση στον Άγιο Δομίνικο προχωρούσε κάτω από τη διακυβέρνηση του καινούριου του Κυβερνήτη, στη Γαλλία έπνεε κιόλας τα λοίσθια. Οι συντηρητικοί του Διευθυντηρίου έρχονται σε συνεχείς προστριβές με τον Τουσέν. Στο τέλος, η άνοδος του Βοναπάρτη στην εξουσία, είχε σαν συνέπεια να επιδιώξουν οι γάλλοι να επανεισαγάγουν το καθεστώς της δουλείας. Όταν τα γαλλικά στρατεύματα κατέλαβαν το νησί τον Φλεβάρη του 1802, ο Τουσέν και ο στρατός του αντιστάθηκαν σθεναρά, μέχρι που τον Ιούνιο οι γάλλοι συνέλαβαν τον Τουσέν και τον εκτόπισαν στη Γαλλία. Παρόλο, όμως, που ο Τουσέν πέθανε στην αιχμαλωσία, το πνεύμα της ανεξαρτησίας που τον διέπνεε έμεινε ζωντανό. Μια άλλη εξέγερση εναντίον των δυνάμεων κατοχής έδιωξε τελικά τους γάλλους από το νησί, στα 1803. Το Δεκέμβρη του ίδιου χρόνου, ο Άγιος Δομίνικος μετατράπηκε στο ανεξάρτητο έθνος της Αϊτής.

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Στα τέλη του 18ου αιώνα, η αντίδραση εναντίον του ιδιόρρυθμου στυλ Ροκοκό που άρεσε πολύ στις αυλές της Γαλλίας και της Νότιας Γερμανίας είχε σταθερά εδραιώσει τη λιτότητα του Νεοκλασικισμού, που ήταν το κυρίαρχο καλλιτεχνικό κίνημα της εποχής. Με το βάρος που έδινε στην ηθική, ο Νεοκλασικισμός έθρεψε και συμπλήρωσε το ροβεσπιέρειο ιδεώδες της Αρετής, που έμελλε να επικρατήσει στη Γαλλία. Το πραγματικό πνεύμα της Επανάστασης, όμως, έμελλε ν' αντικατοπτριστεί στον κόσμο της τέχνης μόνον αφού παρήλθε η εποχή της Επανάστασης. Η ειρωνεία είναι ότι οι πρώτες αναλαμπές ενός πιο εκφραστικού και πιο συναισθηματικού στυλ άρχισαν να εξαφανίζονται έξω από τη Γαλλία. Την εποχή του επαναστατικού οράματος μπορούμε να την διακρίνουμε καθαρά στο έργο του Μπλέικ στην Αγγλία, του Γκόγια στην Ισπανία και στα ρομαντικά κείμενα του γερμανού συγγραφέα Γκαίτε.

Παρά το ότι η Συντακτική Συνέλευση ίδρυσε ένα εθνικό «Πάνθεον», που σ' αυτό γινόταν έκθεση έργων που απεικόνιζαν ήρωες της Επανάστασης, η πολιτική τέχνη της εποχής δε λέει και πολλά. Οι περισσότεροι ζωγράφοι αρκούνταν ν' απεικονίζουν τη γαλήνη των τοπίων του Νεοκλασικισμού και δεν διακινδύνευαν μιαν εκδρομή στο στίβο της πολιτικής που άλλαζε τόσο ραγδαία. Ίσως ο πιο γνωστός καλλιτέχνης της περιόδους αυτής να ήταν ο Ζακ - Λουί Νταβίντ που, μολονότι πασίγνωστος Γιακωβίνος, κατόρθωσε να κρατήσει την εξέχουσα θέση του κατά την εποχή τόσο της Επανάστασης όσο και του Ναπολέοντα. Ο «θάνατος του Μαρά» του Νταβίντ ήταν ένα από τα λιγοστά σημαντικά πολιτικά ζωγραφικά έργα της εποχής και το μοναδικό αριστούργημα που εμφανίστηκε στους χρόνους της Επανάστασης.

ΔΕΞΙΑ: "Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΣΦΑΙΡΙΣΤΗΡΙΟΥ" ΤΟΥ ΝΤΑΒ'ΝΤ.

Η αστική επανάσταση άνοιξε καινούριους ορίζοντες κι εμψύχωσε καινούριες πρωτοβουλίες στους τομείς της επιστήμης και της τεχνολογίας. Μα η αναταραχή και οι αβεβαιότητες των χρόνων αυτών δεν επέτρεψαν να ολοκληρωθεί με επιτυχία κανένα μεγάλο δημιουργικό έργο. Παρόλ' αυτά, μερικές αξιοσημείωτες πρόοδοι είτε έγιναν είτε τουλάχιστον ξεκίνησαν να γίνουν τα χρόνια εκείνα. Στο Παρίσι, ο Γιακωβίνος Ζοζέφ - Μαρί Ζακάρ άρχισε τη δουλειά που έμελλε στο τέλος να παραγάγει τον πρώτο αυτόματο αργαλειό στα 1803. Ο μηχανισμός που χρησιμοποιήθηκε στον αργαλειό αυτόν θεωρείται ο πρόδρομος του σύγχρονου κομπιούτερ.
Στην Λιόν, ένας διαγωνισμός που προκήρυξε το Διευθυντήριο ενθάρρυνε τον Νικολά Απέρ ν' αρχίσει τις έρευνες στον τομέα της συντήρησης των τροφίμων, που οδήγησε στην κονσερβοποιία γύρω στα 1810.

Ο Δρ. Φελίπ Πινέλ, που διορίστηκε στο φρενοκομείο της Μπισέτρ, ξεκίνησε τις πρώτες σοβαρές προσπάθειες για την ψυχιατρική περίθαλψη των ψυχασθενών, που τους θεωρούσαν πρωτύτερα εγκληματίες. Ο ριζοσπαστικός τρόπος που μ' αυτόν αντιμετώπιζε τους αρρώστους του (αποκατέστησε την αξιοπρέπειά τους ελευθερώνοντάς τους από τις αλυσίδες τους) μεταμόρφωσε την άποψη του ιατρικού κόσμου για τους ψυχασθενείς και συνέβαλε πολύ στις μελλοντικές εξελίξεις.

Ο εξέχων γάλλος επιστήμονας της εποχής ήταν ο Αντουάν Λοράν Λαβουαζιέ. Πασίγνωστος για τη θεωρία της καύσης και την εισαγωγή του πρώτου ορθολογικού συστήματος χημικής ονοματολογίας, ο Λαβουαζιέ θεωρείται από τους σημερινούς επιστήμονες πατέρας της σύγχρονης χημείας. Δυστυχώς για τον Λαβουαζιέ, η Τρομοκρατία έμελλε να μη σεβαστεί την ιδιοφυία του. Η λαμπρή σταδιοδρομία του κόπηκε στη μέση από την γκιλοτίνα, στα 1794.

ΤΕΛΟΣ